

RAPPORT 227

Archeologisch onderzoek aan de Raperiestraat te Tongeren.

Onderzoek uitgevoerd in opdracht van Woonzo cvba.

Maxim Hoebreckx en Elke Wesemael
Maart 2015

TO 14 RA
WP 1 VL 1
SP 68

ARON-RAPPORT 227

ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK AAN DE RAPERIESTRAAT TE TONGEREN

ONDERZOEK UITGEVOERD IN OPDRACHT VAN WOONZO CVBA

Maxim Hoebreckx & Elke Wesemael

Sint-Truiden
2015

Opgraving ☒		Prospectie ☐	
Vergunningsnummer:	2014/111		
Naam aanvrager:	Elke Wesemael		
Naam site:	Tongeren, Raperiestraat		

Colofon

ARON rapport 227 - Archeologisch onderzoek aan de Raperiestraat te Tongeren. Onderzoek uitgevoerd in opdracht van Woonzo CVBA

Opdrachtgever: Woonzo cvba

Projectleiding: Elke Wesemael

Uitvoering veldwerk: Elke Wesemael, Maxim Hoebreckx, Daan Celis, Silke Francis, Joris Steegmans

Auteurs: Maxim Hoebreckx, Elke Wesemael

Bijdragen: /

Foto's en tekeningen: ARON bvba (tenzij anders vermeld)

Wettelijk depot: D/2015/12.651/10

*Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be
Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.*

ARON bvba

Archeologisch Projectbureau
Diesterstraat 44, bus 201
3800 Sint-Truiden
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel/fax: 011/72.37.95

Inhoudstafel

Inleiding	1
1. Het onderzoeksgebied.....	1
1.1 Algemene situering.....	1
1.2 Historische achtergrond.....	2
1.2.1 Beknopte historiek van Tongeren.....	2
1.2.2 Beknopte historiek van het onderzoeksgebied.....	6
1.3 Eerder archeologisch onderzoek.....	8
2. Het archeologisch onderzoek.....	9
2.1 Doelstelling.....	9
2.2 Verloop.....	10
2.3 Methodiek.....	10
3. Onderzoeksresultaten.....	11
3.1 Bodemopbouw en gaafheid van het terrein.....	11
3.2 De archeologische sporen.....	12
3.2.1 De graven en grafstructuren.....	12
3.2.1.1 Het Romeinse grafritueel in de Lage Landen.....	12
3.2.1.2 Sporen van funeraire activiteiten.....	14
3.2.1.3 het grafveld: samenvatting en enkele bemerkingen.....	19
3.2.2 De andere sporen.....	20
3.3 De vondsten.....	22
4. Conclusie en aanbevelingen.....	22

Bibliografie

Bijlagen

- Bijlage 1: Administratieve gegevens
- Bijlage 2: Lijst met afkortingen
- Bijlage 3: Tijdstabel
- Bijlage 4: Sporenlijst
- Bijlage 5: Vondstenlijst
- Bijlage 6: Fotolijst
- Bijlage 7: Overzichtsplan
- Bijlage 8: Detailplannen sporen
- Bijlage 9: Overzichtsplan grafcontexten
- Bijlage 10: Coupes
- Bijlage 11: Vergunningen

Inleiding

Naar aanleiding van een sloop en nieuwbouw door sociale huisvestingsmaatschappij *Woonzo cvba*, op de hoek van de Raperiestraat en de Henisstraat te Tongeren, achtte het *Agentschap Onroerend Erfgoed* een *Strip, Map and Sample* als een begeleiding van de sloopwerken noodzakelijk. Tegen de verwachtingen in werden intacte sporen van de Romeinse noordoost necropool aangetroffen. Op basis van deze resultaten werd in mei 2014, aansluitend aan de *Strip, Map and Sample*, een opgraving uitgevoerd. In dit rapport worden het verloop en de resultaten van zowel prospectie als opgraving besproken.

Afb .1: Kaart van België met aanduiding van het onderzoeksgebied. (Bron: NGI 2001).

1. Het onderzoeksgebied

1. 1. Algemene situering

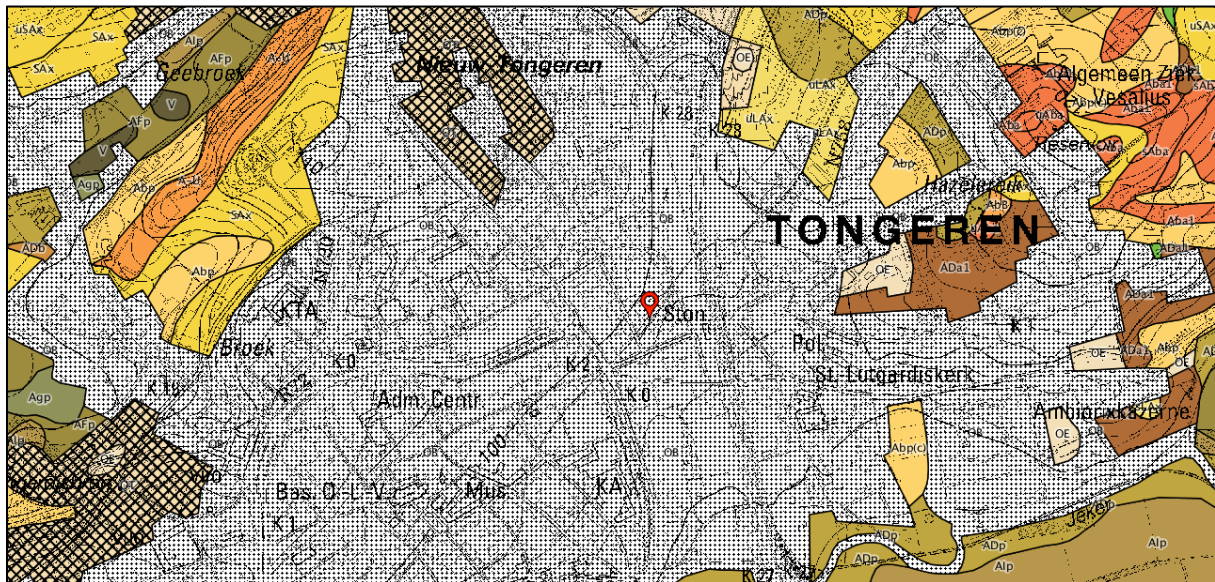
Afb. 2: Orthofoto met aanduiding van het onderzoeksgebied, schaal 1:5720 (Bron: Geopunt)

Het onderzoeksterrein (Afb. 2) situeert zich ten noordoosten van het stadscentrum van Tongeren en was op 100-150 m buiten de tweede eeuwse Romeinse stadsomwalling gelegen. Het terrein wordt in het zuidoosten begrensd door de Raperiestraat en in het westen door de Henisstraat. Ten noorden ligt het *zorgcentrum St.-Jozef*. De spoorlijn Tongeren-Hasselt loopt ca. 100 m ten oosten van het onderzoeksterrein. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 1000 m² en omvat de percelen 343x6, 343b7, 343c7, 343a7, 343k7 (Afdeling 7, Sectie A). Voor de bodemingreep werd het terrein ingenomen door enkele panden en een parking. Het terrein bevindt zich op een hoogte van ca. 96 m en daalt licht richting het zuidoosten.

Het onderzoeksterrein situeert zich op de grens van Droog- en Vochtig-Haspengouw. Het Haspengouwse leemdek bestaat uit pleistocene leem (Quartair). De leem die in Midden-België afgezet werd, is hoofdzakelijk van Weichsel (Würm) ouderdom. Tijdens deze ijstijd brachten de winden, die vooral uit het noorden en noordwesten kwamen, buiten sneeuw ook löss en zand mee dat opgewaaid werd uit blootliggende sedimenten. Dit leempakket situeert zich ter hoogte van het onderzoeksterrein bovenop de tertiaire ondergrond die wordt benoemd als de groep van Tongeren, verder nog op te splitsen in de formatie van Borgloon (de jongste, continentaal) en de formatie van Sint-Huibrechts Hern (de oudste, marien).¹

¹ <http://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/tertiairgeologische-kaart-van-belgi-kaartblad-33-41-sint-truiden>

Bij onderzoek aan een aanpalend terrein² werden deze tertiaire afzettingen aangesneden. Hier werd het lid van Henis (deel van de formatie van Borgloon) aangetroffen. Deze is gekenmerkt door groene tot zwarte vette klei met schelpenresten en zwarte lignietrijke horizonten. Naar boven toe is er een afwisseling van grijze en blauwe harde klei en grijsgroen fijn glauconiet- en micahoudend zand. Af en toe komen horizontale banken kalkrijke knollen (nodulen) voor. Aan de basis van de Klei van Henis wordt op enkele plaatsen zand aangetroffen. Het betreft een geelachtig grijs kwartszand met een middelmatige korrelgrootte en met brakwater fossielen (*Cerithium*, *Cyrena*, *Cytherea*).³

Afb. 3 : Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (rode prikker), Schaal: 1:7500 (Bron: DOV bodemverkenner)

1.2 Historische achtergrond

1.2.1. Beknopte historie van Tongeren⁴

Ten tijde van *Caesar* wordt de streek rond Tongeren bewoond door een Keltische stam, de *Eburones*. In zijn *Commentarii de Bello Gallico* vertelt *Caesar* over een nederlaag van zijn troepen nabij *Atuatuca* in 54 v. Chr. Het XIVe legioen, onder leiding van *Sabinus* en *Cotta*, werd verslagen door de *Eburones* onder leiding van *Ambiorix* en *Catuvolcus*. Lange tijd werd gedebatteerd of het *Atuatuca* van *Caesar*, gelegen ongeveer in het midden van het gebied der *Eburones*, dezelfde plek was als '*Atuatuca Tungrorum*', het huidige Tongeren, uit de Romeinse Keizertijd. Tegenwoordig wordt bij gebrek aan archeologisch bewijs voor een bewoningshorizont die uit de tijd van de '*Gallische Oorlogen*' stamt, aangenomen dat dit niet het geval is.

In 51 v. Chr. richt *Caesar*, na enkele jaren van strafexpedities tegen verschillende Gallische stammen, de provincie *Gallia* op, waardoor de bewoners deel gaan uitmaken van het *Imperium Romanum*. De regio rond Tongeren werd na de Gallische Oorlogen opnieuw bevolkt door de *Tungri*, een stam die uit het over-Rijns gebied afkomstig was.

In 40 v. Chr. wordt de provincie toegewezen aan *Octavianus*, de latere keizer *Augustus*. De nieuwe provincie *Gallia Belgica* wordt ingedeeld in een aantal *civitates*, bestuurlijke districten, waaronder het woongebied van de *Tungri*, namelijk de *Civitas Tungrorum*, met als hoofdstad *Atuatuca Tungrorum*, het huidige Tongeren. De oudste archeologische lagen in Tongeren zijn militair van aard en zijn omstreeks 10 v. Chr. te dateren.

² K. BORGERS, *Archeologisch onderzoek in het Romeinse noordoost grafveld van Tongeren (St.-Jozef-Raperiestraat)*, Leuven, 2010, pp. 18.

³ P. DENIS, *Geologie van Limburg*, Tongeren, 2008, pp.32

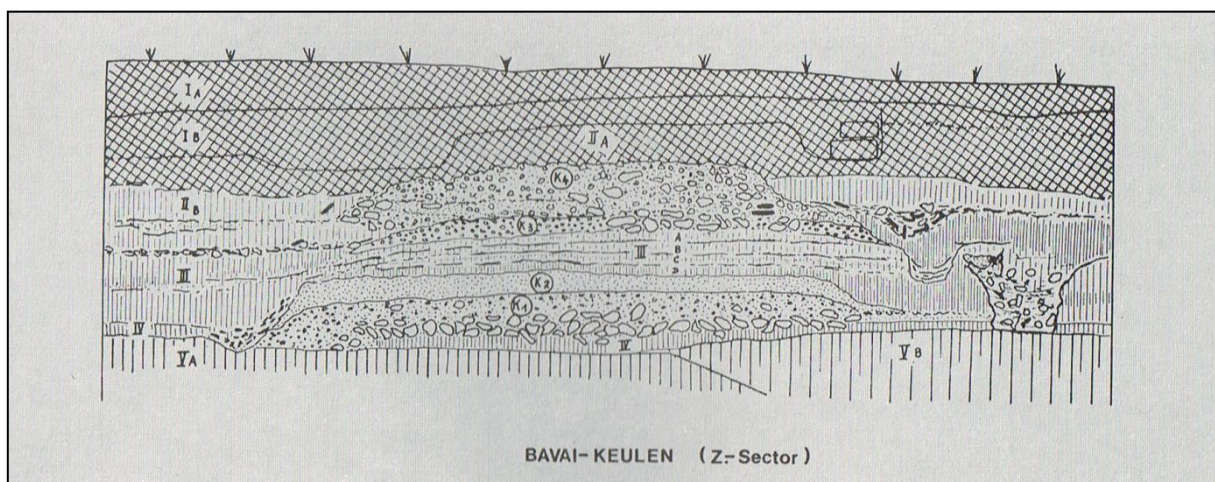
⁴ W. VANVINCKENROYE, *Tongeren Romeinse stad*, Tielt, 1985; J. MERTENS, 'Belgique romaine 1962-1963', *L'Antiquité classique*, 33 (1985), pp. 141-147; J. MERTENS, 'Enkele beschouwingen over Limburg in de Romeinse tijd', *Archaeologia Belgica* 75 (1964), pp. 42; R. NOUWEN, *Tongeren en het land van de Tungrj (31 V. Chr. – 284 n. Chr.)*, Leeuwarden-Mechelen, 1997.

Vermoedelijk werd het Romeinse leger in deze periode ingezet om een stad te creëren die als hoofdplaats voor de nieuwe *civitas* kon gaan dienen.

Mogelijk hebben de militaire campagnes van *Tiberius* en *Drusus* in *Germania* (4-9 n. Chr.) een stimulerende rol gespeeld in de ontwikkeling van *Atuatuca Tungrorum*, als een productiecentrum ter ondersteuning van de troepen die zich in het Rijngebied bevonden. De aantrekkingskracht die de aanwezigheid van het Romeins bestuur en het Romeins leger op de lokale bevolking uitoefende, maakte dat Tongeren vrij snel evolueerde naar een echte nederzetting. Een aarden wal met palissade en spitsgracht wordt aangelegd rondom de huizen in hout en leem (woonstalhuizen naar inheems model) die geschikt waren volgens het militair aangelegde dambordpatroon van rechte straten. Deze wegen waren echter nog onverhard en bijgevolg vaak moeilijk te onderscheiden.

Reeds ten tijde van *Claudius* (41-54 n. Chr.) wordt het wegennet aangepast en krijgen de straten van het dambordpatroon een bestrating met een eerste kiezellaag. Resten van dit Romeins stratennet werden ondermeer aangetroffen ter hoogte van de Grote Markt, de Onze-Lieve-Vrouwe-sstraat, de Kloosterstraat, de Piepelpoel, het Vrijthof en de Wijngaardstraat⁵.

De weg Bavay-Keulen (Afb. 4) werd toen bijvoorbeeld voor het eerst van een stenen wegbekleding voorzien. In deze periode werd ook een *forum* aangelegd. Ondermeer onder de Onze-Lieve-Vrouwbasiliek (CAI 50370) en op het Stadhuisplein (CAI 50402) werden contexten met sporen van houtbouw opgegraven die dateren uit deze vroegste fase van de stad. De houten bouwrend van woonstalhuizen werd echter na één generatie vervangen door huizen in een meer Romeins-mediterrane stijl, d.w.z. houtlemen constructies op horizontaal geplaatste funderingsbalken, afgewerkt met dakpannen, muurschilderingen en met een complexe indeling van kamers omheen een open binnenplaats (*atrium*).

Afb. 4: Doorsnede van de weg Bavay-Keulen. (Bron: Vanvinckenroye W. 1985: 38, Afb. 14)

In 69/70 n. Chr. slaat het noodlot echter toe: de stad wordt verwoest tijdens een opstand van de Bataven onder leiding van *Julius Civilis*. Hiervan getuigt een brand- en puinlaag die bij opgravingen zo goed als overal in het areaal van de toenmalige stad wordt teruggevonden.

Met *Vespasianus* (69-79 n. Chr.) breekt opnieuw een periode van rust aan en wordt de weer opgebouwde stadskern uitgebreid. Thermen, magazijnen en heiligdommen worden gebouwd en een aquaduct voorziet de stad van het nodige stromende water. Als gevolg van een wijziging in de organisatie van de provincies door *Domitianus*, behoort de *Civitas Tungrorum* vanaf het einde van de eerste eeuw n. Chr. tot het grondgebied van de provincie *Germania Inferior*. *Atuatuca Tungrorum* staat nog steeds mee in voor de bevoorrading van de troepen aan de Rijn.

⁵ Respectievelijk CAI 51831, 52193, 52191, 51789, en 52200 tot en met 52204.

De stad verkrijgt in de tweede eeuw het statuut van *municipium*⁶ en de eerste stenen omwalling van de stad (tweede helft tweede eeuw)⁷ wordt opgetrokken. Op diverse plaatsen in de Romeinse stad wordt in de tweede helft van de tweede eeuw opnieuw een duidelijke brandlaag aangetroffen. Deze wordt in de literatuur in verband gebracht met de uit historische bronnen bekende invallen van de 'Chauci' of 'Chatti' omstreeks 175 n. Chr. Het is mogelijk dat deze brand een bijkomende stimulans is geweest voor de bouw van de stadsmuur. De versterking van de stadswoningen zet zich in deze periode volop in.

In 275/76 n. Chr., na de moord op keizer *Aurelianus*, wordt Noord-Gallië getroffen door de belangrijkste Germaanse invallen tot dan toe. In onze streken bedreigen de *Franken* niet alleen Tongeren maar ook het omliggende villalandschap. Muntschatten, gevonden te Riemst, Eben-Emael en Koninksem, getuigen van de ernst van de situatie, en vele van de landbouwbedrijven worden in deze periode vernield of definitief opgegeven.⁸ Ook Tongeren wordt voor de derde maal door brand verwoest (275-276 n. Chr.).

Vanaf de herverdeling van de provincies tijdens de *tetrarchie* (285-313 n. Chr.) wordt de *Civitas Tungrorum* een deel van *Germania Secunda*, waarvan Keulen de hoofdplaats was. Trier, dat wegens zijn gunstige ligging in de Moezelvallei minder hard getroffen werd door de invallen, wordt vanaf nu de residentieplaats van een aantal keizers van het West-Romeinse Rijk. Als een onderdeel van de diepteverdediging worden de *burgi* en *castella* langs het hoofdwegenet opnieuw versterkt, tussenin worden wachttorens geplaatst; de steden en *vici* worden ommuurd. In de laatantieke periode ondergaan de stedelijke centra in Gallië grote veranderingen onder invloed van het defensief bouwplan van *Constantinus*.

Ook Tongeren ondergaat grote veranderingen in de eerste helft van de vierde eeuw. Tussen het eind van de derde eeuw en de eerste decennia van de vierde eeuw wordt een nieuwe kleinere stadsmuur aangelegd, wat de stedelijke topografie ingrijpend veranderde. Op basis van de bouwstijl, met een groot aantal ronde torens, en een C14-datering van de fundering, wordt de constructie van de muur onder *Constantinus* geplaatst⁹. Dat het christelijk geloof omtrent deze tijd zijn intrede doet in de stad, wordt aangetoond door de christelijke graven die werden aangetroffen in het noordoostelijke grafveld en onder de basiliek. De stad kent ook het statuut van bisschopszetel met de aanwezigheid van *Sint-Servatius*, de bisschop van de *Tungri*. Bij opgravingen op verschillende plaatsen in de stad kon men vaststellen dat de stenen bebouwing die buiten de nieuwe muur viel, in de laat-Romeinse periode systematisch werd gesloopt en gebruikt voor de bouw van de vierde-eeuwse muur. Niet alleen bij de bouw van de muur werd ouder bouw materiaal hergebruikt; ook om het bestaande stratennet te vernieuwen werd puin gerecycleerd. Het wegennet binnen de muren verschilde niet wezenlijk van dat uit de voorgaande periodes. De vierde-eeuwse ophogingen en herstellingen zijn wel goed herkenbaar omdat niet langer maasgrind maar allerlei steenslag en dakpannen werden gebruikt.¹⁰ Van deze muur werden ondermeer onder de Onze-Lieve-Vrouwbasiliek (CAI 50370 en CAI 151356), het Vrijthof (CAI 51771) en bovenaan de Wijngaardstraat (CAI 51948, 51945) sporen teruggevonden. Hoewel van deze muur geen bovengrondse resten bewaard gebleven zijn, is zijn tracé goed gekend (Zie Afb. 9).

De eerste helft van de vierde eeuw was een relatief veilige en rustige periode, wat zich te Tongeren, en verschillende andere centra, weerspiegelde in een bloeiperiode die ongeveer een halve eeuw duurde. In deze periode groeit de bevolking terug aan en worden sommige villadomeinen terug bewoond. Aan deze rust komt een einde wanneer de Franken in 355 n. Chr. de Rijn oversteken en de Romeinse overheid de grootste moeite heeft het gezag te handhaven en orde op zaken te stellen. Over het verdere verloop van de geschiedenis van Tongeren op het eind van de vierde en in de vijfde eeuw, zwijgen de antieke bronnen. Helaas is voor deze periode, waarin we bijna volledig op archeologische gegevens zijn aangewezen, de informatie erg beperkt. De archeologische bronnen bestaan voornamelijk uit graven, losse muntvondsten en uit radjes-*sigillata*, voornamelijk afkomstig van verspreide losse vondsten en uit enkele opgravingen. De bevolking lijkt aan de hand van deze schaarse gegevens erg te zijn teruggelopen maar blijft desalniettemin aantoonbaar tot in de eerste decennia van de vijfde eeuw.¹¹

⁶ De term werd gebruikt voor een stad die bij het Rijk was ingelijfd. De burgers van een *municipium* bezaten het (beperkte) Romeinse burgerrecht, maar behielden tegelijk hun zelfstandig bestuur, uitgezonderd rechtspraak en buitenlandse politiek.

⁷ <https://oar.onroerenderfgoed.be/publicaties/RELT/3/RELT003-002.pdf>

⁸ W. VANVINCKENROYE, 1985, pp. 63.

⁹ A. VANDERHOEVEN ET AL, Tongres, In: N. GAUTHIERK, B. BEAUJARDK, F. PRÉVOT (eds.), *Topographie Chrétienne des cites de la Gaule. Des origines au milieu du 8e siècle*, 12 (2002), pp. 83-84; C14: 260 ± 50 AD.

¹⁰ W. VANVINCKENROYE, 1985, pp. 67.

¹¹ A. VANDERHOEVEN ET AL, 2002, pp. 84-85.

In de vijfde eeuw n. Chr. verliest *Atuatuca Tungrorum* zijn positie van administratief en militair centrum aan Maastricht. Welke rol Tongeren heeft gespeeld in de vroege middeleeuwen is, spijs enzame vondsten uit de Merovingische periode (vijfde - zevende eeuw), niet duidelijk. Aan het einde van de vijfde eeuw was Keulen¹² het machtscentrum van het koninkrijk van de Ripuarische Franken geworden. Keulen was de voormalige hoofdplaats van de provincie *Germania Secunda* en een belangrijke bisschopstad. We kunnen ervan uitgaan dat de invloed van de Ripuarische Franken zich ook over het grootste deel van de *civitas Tungrorum* uitstreckte.

Aan de hand van de spreiding van aardewerk- en muntvondsten, kan een teruglopende bewoning in de stad aangetoond worden tot in de eerste decennia van de vijfde eeuw. Hetzelfde beeld geldt op de grafvelden ten zuidwesten en ten noordoosten van de stad. Het aantal graven wordt naar het begin van de vijfde eeuw schaarser. Ze worden bovendien ook minder rijk op het gebied van bijgaven.¹³ Afgezien van deze vondsten uit het begin van de vijfde eeuw zijn er zeer weinig materiële resten uit de Merovingische periode teruggevonden. In deze periode wordt wel een eerste kleine, stenen kerkgebouw opgericht onder de huidige Onze-Lieve-Vrouwbasiliek (CAI 50370). Op de grafvelden komen geen zesde eeuwse (of latere) graven voor en tot nu toe werd ook nergens ander binnen of nabij de stad een vroeg-Merovingisch grafveld vastgesteld. Pas in de zevende eeuw zien we in de stad, voor de oudste kerk onder de huidige Onze-Lieve-Vrouwbasiliek, een eerste klein grafveldje ontstaan.

Het is pas in de daaropvolgende Karolingische periode dat de stad opnieuw in het licht van de historie trad met de bouw van een nieuwe kerk en de stichting van een kapittel van kanunniken. Dat alles gebeurde steeds op de plaats van de huidige O.L.V.-basiliek in wier omgeving ook de Sint-Maternuskapel en het oude bisschopshuis hebben gestaan. Het centrum van deze kerkelijke aanhorigheden (*monasterium*), eertijds omgeven door een primitieve omheining, zou de kern vormen van de latere stadsontwikkeling.

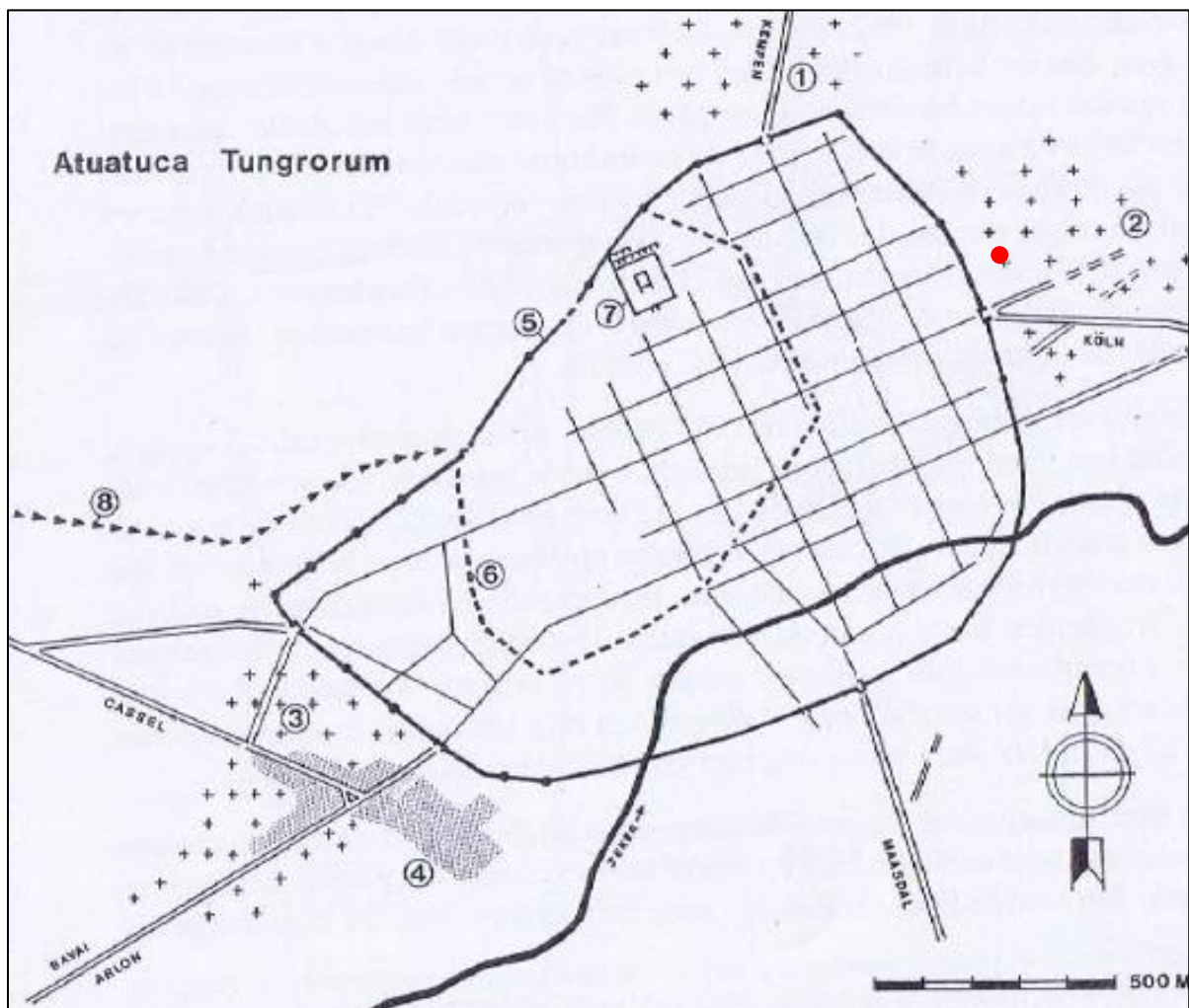
Tongeren, een van de 'Goede Steden' van het Luikerland, werd in 1677 bijna volledig platgebrand door de troepen van Lodewijk XIV. Deze brand staat bekend als 'De grote brand van Tongeren' en vond plaats in de nacht van 28 op 29 augustus 1677. Hoewel alle partijen de neutraliteit van het prinsbisdom Luik hadden gewaarborgd, werd de stad door de Fransen bezet als een onderdeel van het *Beleg van Maastricht*¹⁴. In enkele uren tijd werden 500 huizen in de as gelegd, evenals het stadhuis en de kamers van de ambachten en van de schuttersgilden. Ook de Onze-Lieve-Vrouwekerk, de Sint-Niklaaskerk en de kerken en kloosters van de Jezuïeten en de Celestijnen vatten vuur. In de daarop volgende dagen kwamen nog verschillende keren groepen soldaten terug en gingen bijkomend nog een honderdtal huizen in vlammen op. Na de 'Grote brand' herstelde de stad slechts moeizaam.

¹² Keulen werd door de Franken ingenomen in 457.

¹³ A. VANDERHOEVEN ET AL, 2002, pp. 83-85.

¹⁴ Frans- Hollandse oorlog (1672-1678) die Lodewijk XIV voerde tegen Spanje en de Verenigde Provinciën.

1.2.2 Beknopte historiek van het onderzoeksgebied

Afb.5: Plan van Romeins Tongeren met aanduiding van: (1) de noordelijke begraafplaats; (2) het oostelijk grafveld; (3) De zuidwestbegraafplaats met bebouwde zone en (4) Horreum; (5) de stadsmuur uit de tweede eeuw; (6) de verkorte omwalling uit de vierde eeuw; (7) de tempel; (8) Het aquaduct. De rode stip geeft de locatie van het onderzoeksgebied aan. (Bron: W. VANVINCKENROYE, 1995, pp. 151)

Het onderzoeksgebied bevindt zich ca. 100-150 m ten oosten van de stadsmuur uit de tweede eeuw, in een zone die doorheen de gehele Romeinse periode primair als begraafplaats in gebruik was.¹⁵ Deze necropolen waren typisch voor stedelijke contexten waarbij buiten de stadsomwalling grafvelden van soms tientallen hectares ontstonden doorheen de tijd.¹⁶ In tegenstelling tot de zuidwestelijke begraafplaats is op deze noordoostelijke necropool relatief weinig systematisch onderzoek gebeurd, wegens vrij vroege moderne stadsuitbreiding in de 19de en 20ste eeuw.¹⁷ Het gevolg is dat de ontwikkeling en ruimtelijke spreiding van deze zone vrij slecht gekend zijn (zie beneden).

Opgravingen, noodingrepen en toevalsvondsten brachten voornamelijk graven uit de derde eeuw of later aan het licht. Er wordt aangenomen dat het grafveld in deze zone zich voornamelijk is beginnen ontwikkelen na de aanleg van de stadsmuur in de tweede eeuw. Zowel het aantreffen van nederzettingssporen daterend van voor het grafveld, en de datering van de tot nu toe gekende graven wezen in deze richting. Opvallend is dan ook de vroegere datering van de in dit onderzoek aangetroffen graven (zie beneden). Verder ligt het onderzoeksterrein net ten noorden van de uitvalswegen naar Nijmegen en Keulen.

¹⁵ W. VANVINCKENROYE, 'De Romeinse Oostbegraafplaats van Tongeren', *Limburg*, 73:4 (1995).

¹⁶ Y. Hollevoet, *Onderzoeksbalans onroerend erfgoed, Romeinse tijd: Begravingen*, https://onderzoeksbalans.onroerenderfgoed.be/onderzoeksbalans/archeologie/romeinse_tijd/bronnen/archeologisch/begraving, 2008 (12 maart 2014).

¹⁷ W. VANVINCKENROYE, 1995, pp. 152.

Op de *Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden*, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778, Afb. 6), staat het onderzoeksgebied aangegeven als een stuk landbouwgrond dat vlak buiten de middeleeuwse stad gelegen is. De Maastrichterpoort en –steenweg zijn duidelijk zichtbaar en volgen hetzelfde tracé als de Romeinse uitvalsweg. Ook de huidige Henisstraat, de westelijke grens van het onderzoeksterrein, is zichtbaar. Deze is vermoedelijk ontwikkeld na het ontstaan van Henis als verbindingsweg tussen Henis en Tongeren.

Afb.6: Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778) met aanduiding van het onderzoeksgebied (bron: Geopunt)

Op de *Atlas der buurtwegen* (1845; Afb. 7) is een weg aanwezig die het traject van de huidige Raperiestraat volgt. Ook hier is op en in de directe omgeving van het onderzoeksterrein geen bebouwing aanwezig. De Vermaelenkaart (1846-1854; Afb. 8) toont een gelijkaardig beeld. Ook hier is er geen sprake van bebouwing op of rond het terrein. De aanduiding van de huidige Raperiestraat met stippellijn indiceert dat deze op dit punt eerder als veldweg moet geïnterpreteerd worden.

Afb. 7: Atlas der buurtwegen (1845) met aanduiding van het onderzoeksgebied. (bron: Geo Limburg)

Afb. 8: De Vermaelenkaart (1846-1854) met aanduiding van het onderzoeksgebied (bron: Geopunt).

1.3 Eerder archeologisch onderzoek

Afb. 9: Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood). Schaal 1:3210

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van het Agentschap Onroerend Erfgoed lokaliseert het eerder uitgevoerde archeologische onderzoek op een topografische kaart (Afb. 9). De onderzoeken die relevant zijn gebleken tijdens de opgraving, zullen hieronder kort besproken worden.

Op het eigenlijke gebied is nooit eerder onderzoek uitgevoerd. Zoals eerder al vermeld stond de vroege uitbreiding van de stad in deze zone uitgebreid of systematisch archeologisch onderzoek in de weg. Het merendeel van de onderzochte locaties op de inventaris zijn dan ook toevalsvondsten of noodingrepen waarbij maar kleine oppervlaktes of individuele graven onderzocht konden worden.

Toch kon op twee locaties een grotere oppervlakte bestudeerd worden. Het tot op heden meest waardevolle bodemonderzoek voor deze omgeving van Romeins Tongeren was de opgraving uitgevoerd op de Jaminéstraat door het Provinciaal Gallo-Romeins museum (CAI 700417). Deze werd uitgevoerd in drie campagnes (1982, 1990, 1997). Er werden 207 inhumaties aangetroffen te dateren tussen de vroege vierde eeuw en het midden van de vijfde eeuw. Deze graven lagen ten noorden en zuiden van een Romeinse weg met een ZW-NO

oriëntatie. De graven ten zuiden van deze weg hebben een Christelijk karakter wat Vanvinckenroye doet vermoeden dat er sprake is van een vroegchristelijk grafveldje binnen de oostelijke necropool.¹⁸ Dit grafveld zou begrensd zijn door de eerder vermelde weg en een greppel met O-W oriëntatie. In het noordelijke deel van het terrein werden eveneens een aantal paalsporen en afvalkuilen aangetroffen die te dateren waren in de Flavische periode (69 – 96 n. Chr.) en het eerste kwart van de tweede eeuw. Over het terrein werd een brede gracht met NW-ZO oriëntatie waargenomen die doorsneden wordt door de weg en graven.¹⁹

Een kleinere noodopgraving op de Jaminéstraat (CAI 50468), aan de noordzijde van de straat, bracht zeven graven aan het licht. Ook hier betrof het Laat-Romeinse inhumatiegraven met een O-W oriëntatie.²⁰

Bij een recente opgraving van een aanpalend terrein (verwezen naar als *Sint-Jozef* of “Oude Boerenbond”) (CAI 151202) werden, ondanks hoge verwachtingen, geen graven en nauwelijks andere Romeinse sporen aangetroffen. Het ontbreken van deze graven werd door de onderzoekers verklaard door de aanwezigheid van een pakket zware groenblauwe klei.²¹

Hiernaast werden nog een aantal ‘toevalsvondsten’ gedaan waar erg kleine oppervlaktes blootgelegd werden. waar werden op twee locaties inhumatiegraven aangetroffen (CAI 50561, CAI 150097). De opvolging van rioleringswerken in de Raperiestraat, Zagerijstraat en Henisstraat in de periode 1934-1937 leverde vier graven op waarbij niet duidelijk is of het om crematie- of inhumatiegraven ging. De aangetroffen grafgiftten zijn te dateren tussen de eerste helft van de derde eeuw tot het begin van de vierde eeuw.²²

Bij de bouw van een woning in de Darenbergstraat (CAI 59143) in 2002 werd een rijk, Laat-Romeins inhumatiegraf aangesneden. Zowel het skelet als de grafgiftten waren slecht bewaard. Op basis van de vondsten kon het graf in de tweede helft van de vierde eeuw geplaatst worden.²³ Bij de aanleg van het station werd eveneens een relatief rijk inhumatiegraf aangetroffen (CAI 50561).

Bij een vooronderzoek naar aanleiding van de bouw van het kantorencomplex van de VDAB, net ten oosten van het onderzoeksterrein, werden een aantal inhumatiegraven en gebouwstructuren aangetroffen (CAI 150170). Aangezien deze niet bedreigd werden door de aanleg van de nieuwbouw volgde geen verder onderzoek. Een gelijkaardig geval is een aangetroffen grafkuil op de Jaminéstraat (CAI 150097), die eveneens niet opgegraven werd.

2. Het archeologisch onderzoek

2.1 Doelstelling

Bij aanvang van het onderzoek was de initiële vraag in hoeverre de bodem verstoord was door de bebouwing en of, net als bij de aanpalende opgraving aan de “Oude Boerenbond”, klei zou aangetroffen worden. Op basis hiervan werd in een initiële fase een *strip map and sample* toegepast (zie 2.3 Methodiek). De vraagstelling was gericht op het al dan niet aanwezig zijn van enerzijds groene klei of anderzijds Romeinse graven.

- Wat is de stratigrafische en bodemkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Wat is de aard en datering van deze sporen?
- Indien blauwgroene klei aanwezig is:
 1. Wat is de geografische/geologische context hiervan?
 2. Wat is de mogelijke uitgestrektheid van deze klei?
 3. Wat heeft dit als implicatie voor de al dan niet aanwezigheid van archeologische sporen op het grondgebied van Tongeren?

¹⁸ W. VANVINCKENROYE, ‘Tongeren (oost-necropool): Christelijke begraafplaats?’, *Limburg*, 62:3 (1983), pp. 137-138.

¹⁹ W. VANVINCKENROYE, 1995, pp. 153 – 182.

²⁰ A. VANDERHOEVEN ET AL, ‘Het oudheidkundige bodemonderzoek aan de Jaminéstraat te Tongeren’, *Archeologie in Vlaanderen*, 5 (1995/1996), pp. 85-96.

²¹ K. BORGERS, 2010, pp.18.

²² W. VANVINCKENROYE, ‘Gallo-Romeinse grafvondsten uit Tongeren’, *Publicaties van het Provinciaal Gallo-Romeins Museum*, 6 (1963), pp. 157-162.

²³ A. VANDERHOEVEN & G. VYNCKIER, ‘Tongeren, Dagenbergstraat: Een laat-Romeins graf, . In: Creemers G. & Vanderhoeven A. (red.), *Archeologische kroniek van Limburg* 2002, Limburg – Het Oude Land van Loon ,85:2 (2006), pp. 170-173

2.2 Verloop

Op dinsdag vijftien april 2014 vond een officiële startvergadering plaats. Op deze vergadering waarop Onroerend Erfgoed (*Ingrid Vanderhoydonck*), uitvoerder Vandebos Algemene Bouwonderneming NV (*Krijn Henrotte*), de stadsarcheologe (*Hadewych Vanrechem*) en de uitvoerder ARON bvba (*Elke Wesemael*) aanwezig waren werd besloten om het terreinonderzoek te starten op 22 april 2014.²⁴

Wegens uiteenlopende verwachtingen over de staat van het terrein, gaande van totaal verstoord tot gedeeltelijk bewaard, en de mogelijke aanwezigheid van een dik kleipakket werd geopteerd voor een gefaseerde aanpak. Eerst zou na de sloop van de bestaande gebouwen het terrein bekeken worden om zo een inschatting van de gaafheid van het terrein en de waarde van de sporen te maken. Dit gebeurde op 22 en 23 april 2014, waarbij een initieel vlak aangelegd werd. Hiervoor bezorgde de hoofdaannemer Vandebos Bouw NV zelf een kraan.

Op basis van deze resultaten werd een verder onderzoeksvoorstel opgesteld. Hierbij werd beslist om een archeologische opgraving uit te voeren. Deze opgraving ging van start op zes mei 2014, waarbij initieel twee weken voorzien werden. Tijdens de opgravingen werd de site meerdere malen bezocht door zowel Ingrid Vanderhoydonck (Onroerend Erfgoed), Krijn Henrotte (Vandebos Bouw) en Hadewych Vanrechem (stadsarcheologe). Amateurarcheoloog Jan Box bezocht eveneens op 23 mei 2014 het terrein. Diezelfde dag werd de opgraving afgerond. Hierbij werd wel afgesproken dat de aangetroffen Romeinse weg en puinpakket nog machinaal gecoupeerd en verdiept ging worden wanneer mogelijk tijdens de werken. Dit werd wegens miscommunicatie met de bouwheer weliswaar niet uitgevoerd.

2.3 Methodiek

Zoals eerder al vermeld werd het onderzoek in twee kort opeenvolgende fases uitgevoerd. De eerste fase besloeg het machinaal aanleggen van een vlak met de intentie om de gaafheid van het terrein te inspecteren. Bij het afgraven van het terrein werd wegens plaatsgebrek gekozen om het verstoorde deel van het terrein als grondopslag te gebruiken. Toen dit onvoldoende bleek te zien, werd besloten eveneens grond te storten op de resten van het meest zuidelijke pand. Nadat bleek dat een groot deel van het terrein onverstoord was werd een initiële registratie uitgevoerd waarbij het vlak gefotografeerd werd, de sporen ingekrast, ingemeten en summier beschreven en een voorstel voor opgraving opgesteld werd.

De opgraving op basis van deze resultaten ging van start op zes mei 2014. Initieel werd het vlak waar nodig machinaal verdiept waarna het handmatig opgeschoond werd. Het vlak en de aanwezige sporen werden nadien opnieuw gefotografeerd, ingemeten en beschreven. Hierna werden deze gecoupeerd en geregistreerd. De aangetroffen grafcontexten werden naargelang hun type onderzocht. De brandrestgraven werden compleet ingezameld, crematiegraven met bijgiften en inhumatiegraven werden indien mogelijk verdiept en als dusdanig geregistreerd. De graven van het *bustum*-type werden gecoupeerd waarbij de brandstapelresten ingezameld werden. Waar nodig werden van andere sporen eveneens monsters genomen. In het totaal werd op een terrein van ca. 1400 m² 387 m² opgegraven.

Tijdens de verwerking, in de kantoren van ARON bvba, werden de sporen-, foto-, monster- en vondstenlijsten gedigitaliseerd²⁵ in *MS Access 2010*. De originele opmetingsplannen werden overgezet in *AutoCAD 2011*, en waar nodig, herwerkt. De coupetekeningen werden gescand en nadien overtrokken in *AutoCAD 2011*. Verder werden overzichts-, detail- en coupeplannen gemaakt. De overzichtsplannen²⁶ zijn gemaakt op schaal 1/50ste, de coupeplannen op schaal 1/20^{ste}²⁷. Het materiaal werd gewassen en gedroogd, en bestond uit menselijk en dierlijk botmateriaal, aardewerk, glas, terracotta en steen.

²⁴ De voorwaarden waaraan dit onderzoek dient te voldoen werden door Onroerend Erfgoed Vlaanderen bepaald in het document 'Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische opgraving: Tongeren, Henisstaat, 'Immo Raperie'.

²⁵ Zie bijlage: Sporenlijst, vondstenlijst, fotolijst

²⁶ Zie bijlage: Overzichtsplan

²⁷ Zie bijlage : Coupes

3. Onderzoeksresultaten

3.1 Bodemopbouw en gaafheid van het terrein

Afb. 10: Het terrein voor de sloop, gezien vanuit het oosten. (bron: Google Streetview)

Aangezien het terrein voor de aanvang van de werken grotendeels bebouwd was, werd gevreesd dat er sprake zou zijn van een grote mate van verstoring. Hiernaast werd ook een groenblauwe kleibodem (klei van Henis) verwacht die aangetroffen werd bij de opgraving aan het aanpalende Sint-Jozefverzorgingstehuis ("Oude Boerenbond").²⁸

Bij het afgraven van het terrein en de aanleg van het archeologisch vlak bleek inderdaad dat een groot deel van het terrein compleet verstoord was door de aanleg en onderkeldering van de voormalige magazijnen. In de zone die voor de werken niet bebouwd was (vooraan op afb. x) was eveneens enige verstoring van de bodem

waar te nemen. Onder de verstoring werden wel nog afgetopte archeologische sporen geregistreerd. De bodem bestond uit een droge leembodem met textuur b-horizont (Bt). Van kleilenzen of zandige lagen zoals aangetroffen aan het verzorgingstehuis was er geen sprake. De blauwgroene klei werd wel als vulling in enkele sporen waargenomen. Mogelijk komt deze kleilaag voor op een dieper niveau en is deze hier en daar opgespit bij het uitgraven van diepere kuilen of grachten.

Aangezien de bewaarde sporen al behoorlijk aangetast waren, werd besloten om het archeologische vlak op de overgang tussen verstoring en moederbodem aan te leggen in de plaats van net hieronder. Dit had enige invloed op de leesbaarheid van de sporen, maar garandeerde wel dat de opgelopen schade aan de bewaarde archeologie tijdens de aanleg van het vlak minimaal was.

Op het noordoostelijke deel van het terrein werd een mogelijk restant van de zogenaamde "zwarte laag" aangetroffen. Deze laag is een typisch Laat-Romeins of vroegmiddeleeuws verschijnsel in stedelijke contexten en wordt tegenwoordig vooral geïnterpreteerd als een mestpakket bestaande uit aangevoerd afval en huisvuil²⁹. Helaas kon dit niet met zekerheid vastgesteld worden en het minimale verschil in uiterlijk tussen het puinpakket en zwarte laag.

Aan de zuidwestelijke zijde van het terrein werd een bruin puinpakket (S2,S8,S7) met grote hoeveelheden terracotta aangetroffen dat onder de Romeinse weg lag. De aard van dit puinpakket en zijn oorsprong zijn niet geheel duidelijk aangezien er ook geen mogelijk tot verder onderzoek was (zie boven). Vermoedelijk gaat het

Afb. Aanleg van het archeologisch vlak in de eerste fase. Rechts is de verstoring door moderne bebouwing te zien. Beneden is de puinlaag op de moederbodem nog zichtbaar.

²⁸ Borgers, 2010

²⁹ A. ERVYNCK, K. VANDERVORST, E. OOMEN, *De Onze-Lieve-Vrouwbasiliek van Tongeren. Een ontzettend lang verleden*, Leuven, 2014, pp. 85-91. Deze donkere laag die typerend is voor Romeinse steden en nederzettingen is internationaal bekend onder de term *Dark Earth*.

om bouwpuin van een gebouw dat in deze zone of ten westen hiervan moet gestaan hebben. Aardewerk in deze puinlaag wijst op een datering in de eerste of tweede eeuw.

Net ten oosten hiervan werden 2 lagen aangetroffen die een natuurlijke oorsprong hebben. Zo is S45 een grijs leempakket met roest en mangaanspikkels dat scherp afgelijnd is ten opzichte van de b-horizont. Deze werd enkel waargenomen in de westelijke zone. Net ten zuiden hiervan werd een laag (S10) vastgesteld die eveneens een natuurlijke oorsprong lijkt te hebben. Dit witgrijs, vaag afgelijnd spoor is vermoedelijk het gevolg van begroeiing.

3.2 De archeologische sporen

In het totaal werden 87 sporen aangetroffen. Op een recentere kuil met steenkoolfragmenten na betroffen het allemaal Romeinse sporen. De meest opvallende groep zijn de graven (22 sporen), die onder te verdelen vallen in een aantal categorieën. Los van de eigenlijke graven werden zes structuren aangetroffen die met zekerheid aan funeraire cultuur gelinkt kunnen worden. Hiernaast werden nog enkele greppels, grachten, kuilen, paalkuilen en een klein deel van een wegdek aangetroffen.

Afb. 11: Zicht op het noordoostelijk deel van het archeologisch vlak. Recht over het terrein zijn de twee grachten (S56, S76) duidelijk zichtbaar (let ook op de aanwezigheid van de blauwgroene klei). De grafmonumenten zijn duidelijk afgetekend aan de damwandzijde. Over het gehele terrein kunnen crematiegraven en afvalkuilen waargenomen worden als zwarte vlekken.

3.2.1. De graven en grafstructuren

3.2.1.1. Het Romeinse grafritueel in de Lage Landen

Het Romeinse grafritueel neemt diverse vormen aan. Zowel inhumatie als crematie werd toegepast en in beide grafgebruiken bestond nog grote variatie. Crematie was tijdens het grootste deel van de Romeinse periode de dominante begravingsvorm. Bij crematie werd het lichaam met eventueel voedsel en drank op een brandstapel gelegd. In het begrafenisritueel kunnen verschillende fasen worden onderscheiden waarin voedsel een belangrijke rol speelde: de offers aan de goden, de bijgaven aan de overledenen om hun reis naar het hiernamaals aangenamer te maken en het dodenmaal. De onverbrande vondsten in het graf kunnen vermoedelijk beschouwd worden als de oorspronkelijk met voedsel gevulde recipiënten voor de dode tijdens

zijn/haar reis naar het hiernamaals. De op de brandstapel geplaatste en vaak sterk vervormde potten kunnen wellicht geïnterpreteerd worden als offers voor de goden; spijs en drank werden met de dode mee verbrand. Resten van het dodenmaal, de maaltijd die genuttigd werd tijdens de begrafenis of ter gelegenheid van de herdenkingsmaaltijden, zijn wellicht eveneens aanwezig, maar moeilijker te herkennen.³⁰

Het lichaam werd integraal verbrand, waarna meerdere strategieën mogelijk waren. Zo kan men een onderscheid maken tussen een *ustrinum*, een crematieplaats weg van de grafkuil, en een *bustum*, waarbij de brandstapel boven de grafkuil werd aangelegd. Zodra deze was uitgebrand, werd de kuil met hierin de integrale brandresten gedicht. Van beide types zijn voorbeelden uit Tongeren gekend, zo werden op het zuidwestelijke grafveld vier *ustrina* aangesneden. Deze lieten zich kenmerken door grote ovale verbrande plekken met grote hoeveelheden houtskool, verbrand bot en nagels. Op een exemplaar werden eveneens de resten van de laatste verbranding aangetroffen. Het betrof de restanten van een draagberrie met een NW-ZO-oriëntatie. Hiertussen en -rond lagen niet ingezamelde resten van het lichaam en verbrande bijgiften.³¹ *Busta* zijn vrij zeldzaam in Vlaanderen en zijn meestal beperkt tot enkele exemplaren op een site.³²

Toch mogen niet alle grotere kuilen met houtskoolresten op een grafveld als *ustrina* of *busta* geïnterpreteerd worden, er zijn eveneens voorbeelden gekend van zogenaamde “rituele haarden”. Deze ondiepe kuilen met brandresten, werden voornamelijk aangetroffen op grote grafvelden en aan sommige *tumuli*. Op het zuidwestelijke grafveld werden twee dergelijke kuilen aangetroffen, met hierin houtskool, half verbrande dierlijke resten en twee paalkuilen, te verklaren als de resten van een spit. Deze zijn te verbinden aan feesten ter nagedachtenis aan overledenen.³³

Afb. 12: Impressie van het Zuidwestelijk grafveld te Tongeren. Het beeld op de Raperiestraat moet vergelijkbaar geweest zijn (copyright Gallo-Romeins Museum Tongeren, artiest: Hans Lemmen)

Naast het relatief zeldzame *bustum*type waren er meerdere mogelijkheden in het begraven van de crematieresten. We bespreken hier kort de types relevant voor de hier besproken regio.

De in deze omstreken meest voorkomende is het brandrestengraf (*Brandgrubengrab*), waarbij de brandstapelresten zonder het botmateriaal uit te sorteren in een kuil werden gedeponeerd. Ten westen van de Scheldevallei resulteert dit meestal in grote grafkuilen met een dik pakket houtskool, verbrand bot en (verbrande) bijgiften. Een nis met bijgiften naast de kuil is mogelijk. Meer oostelijk zijn deze kuilen aanzienlijk kleiner en is er nauwelijks sprake van aangrenzende nissen. Waarschijnlijk gaat het hier dan ook maar om een deel van de brandresten.³⁴ Belangrijk is ook dat niet elke kuil met brandresten en een hoeveelheid verbrand bot als brandrestengraf geïnterpreteerd moet worden. In veel gevallen is de hoeveelheid verbrand bot zo klein dat het eerder om afvalkuilen gevuld met brandstapelresten moet gaan.³⁵

In de andere types werd een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de brandresten en het verbrande bot. De botresten werden hierin handmatig ingezameld en apart op de bodem gedeponeerd. Dit kan meerdere vormen aannemen. Zo kan er een onderscheid gemaakt worden tussen depositie in een recipiënt, afgedekt met brandresten (*brandrestenurnengraf* of *Brandshüttungsgrab*) of in een kuil opgevuld met ‘schone’ grond (*Urnengrab*). Dit recipiënt neemt meestal de vorm van een pot of beker aan, al zijn andere vormen (e.g. de *dolium* in Geistingen³⁶) eveneens mogelijk.

³⁰ *Zorg voor de Doden – Romeinse Tijd*, Museum voor de Zwinstreek, 2011.

³¹ W. VAN VINCKENROYE, 1984, p. 214.

³² Y. Hollevoet, *Onderzoeksbalans onroerend erfgoed, Romeinse tijd: Begravingen*, https://onderzoeksbalans.onroerenderfgoed.be/onderzoeksbalans/archeologie/romeinse_tijd/bronnen/archeologisch/begraving, 2008 (12 maart 2014).

³³ *Idem*

³⁴ *Idem*

³⁵ H. HIDDINK, *Het grafritueel in de Late IJzertijd en Romeinse tijd in het Maas-Demer-Scheldegebied: in het bijzonder van twee grafvelden bij Weert*, Zuidnederlandse Archeologische rapporten 11, Amsterdam, AIVU Amsterdam, 2003, p. 23.

³⁶ A. CLAASSEN, ‘Romeinse begravingsresten te Geistingen’, *Limburg*, 53:2 (1974), pp.70-72.

Daarnaast kunnen ook deposities in een wikkel of zak (beenderpakgraven of *Knochenlager*) of als los hoopje in een kuil waargenomen worden. Ook in deze gevallen konden na de depositie nog bijgiften bijgezet worden in de grafkuil of een aangrenzende nis.

In veel gevallen zijn graven omgeven door een randstructuur. De variatie is groot, maar veelal betreft het ronde of rechthoekige greppels in combinatie met paalconfiguraties. Veel greppels zijn voorzien van een opening waarbij de noordzijde de voorkeur leek te hebben. Een ophoging binnen de greppels wordt meestal aangenomen al is dit in veel gevallen niet met zekerheid vast te stellen.³⁷

Deze structuren worden meestal gezien als markeringen van een bepaald graf en als een fysieke grens tussen de wereld van de doden en die van de levenden. Toch bleek het geen noodzaak aangezien deze niet aanwezig zijn rond elke grafcontext. Het is weliswaar niet uitgesloten dat ook bij deze ondiepe greppels of hagen aanwezig waren (hetzelfde kan gezegd worden van het grafveld als geheel), maar toch lijkt het eerder een keuze die afhing van de wensen van de familie.³⁸

Inhumatie wordt in het algemeen weinig aangetroffen voor de tweede eeuw waarna het geleidelijk aan populariteit wint. In Vlaanderen lijkt het vooral te domineren in de Laat-Romeinse tijd al zijn vroegere voorbeelden geen uitzondering. Het ritueel is veel dominanter in stedelijke of militaire contexten dan op het platteland.³⁹ Zo zijn voornamelijk voorbeelden gekend uit Tongeren, Tienen en Oudenburg, waarbij crematie en inhumatie gelijktijdig uitgevoerd werd.

Los van deze reguliere begravingsvormen komt er een grote variatie aan afwijkende 'begravingen' (zogenaamde *deviant burials*) waarbij menselijke resten in 'pure' nederzettingscontexten, waterputten, grachten of afvalcontexten worden aangetroffen. Mogelijke verklaringen gaan van ingangs- en verlatingsrituelen, executies en straffen tot reacties op bepaalde sociale afwijkingen (het geval bij bijvoorbeeld zeer jonge kinderen⁴⁰ of een relatie met bepaalde handicaps).⁴¹ Naast deze in onze ogen afwijkende rituelen zijn er de laatste jaren ook meer en meer indicaties voor excarnatie, waarbij het lichaam initieel niet begraven werd maar blootgesteld aan de buitenlucht of ontdaan van vergankelijk materiaal.

3.2.1.2. Sporen van funeraire activiteit

De crematiegraven

S3 – Brandrestgraf: cirkelvormige (40 cm doorsnede x 15 cm) grafkuil met donkergrijze vulling van houtskool, verbrande leem en verbrand bot (102 gr). Er werden geen bijgiften of ander materiaal aangetroffen.

S4 – Urnegraf: het meest zuidelijke graf (160 x 100 x 10 cm), gegraven in S7 en gevuld met groene klei en leem. Enkel de bodem van het graf werd bewaard. De crematieresten (357 gr) werden in een recipiënt van ruwwandig aardewerk met een regionaal-rood baksel (V50) geplaatst. Ook op de bodem werd een kleine hoeveelheid crematieresten aangetroffen. Er waren nauwelijks brandresten aanwezig.

S9- Brandrestgraf: een onregelmatig, erg ondiep graf (90 (max.) x 45 x 5 cm) met een vulling van houtskool, fragmenten verbrand bot (296 gr) en aardewerkfragmenten. In deze vulling werd eveneens een verzilverde munt van het type *Antoninianus* met hierop een afbeelding van *Galianus* aangetroffen die te dateren valt tussen 253 en 268 (V56). Fragmenten van twee stuks aardewerk, mee verbrand, werden aangetroffen. Het betreft de restanten van een gladwandig recipiënt met oranje baksel en een gesmookte deukbeker met kerfband (250-350 n. Chr.). Hiernaast werd ook nog een fragment ruwwandig aardewerk met Tongers baksel aangetroffen, eveneens te plaatsen in deze periode.

³⁷ Bij de recente opgraving op het Hoeneveldje te 'S-Gravensvoeren door ARON BVBA, waarbij het aangetroffen grafveld in meerdere vlakken werd opgegraven, kon een dergelijke ophoging wel vastgesteld worden. Dit rapport zal in de loop van 2015 verschijnen.

³⁸ H. HIDDINK, 2003, pp.33-34.

³⁹ https://onderzoeksbalans.onroerendergoed.be/onderzoeksbalans/archeologie/romeinse_tijd/bronnen/archeologisch/be-graving

⁴⁰ Voor een recent voorbeeld, zie: P. REYGEL, 'Een Vroeg-Romeins babyskelet te Tongeren', *Signa*, 2014 (3), pp. 1967-170.

⁴¹ *Ibidem*

Afb. 13: De twee recipiënten met halve kurkurne uit S12/42.

S12/42 – Brandrestengraf: bestaat uit een kuil (80 x 60 (min.) x 10 cm) waarin vier stuks aardewerk werden aangetroffen. Aan de zuidzijde gaat het om een terra sigilata bord (HA 1, servies Ic, 5 v.Chr.–10 n.Chr.; V41) met onvolledige stempel. De onderzijde bevatte graffito (“DION”). In dit bord stond een terra sigilata kopje (HA 9, servies II, 5 v.Chr.–20 n.Chr.; V36) met als stempel “ACTVS ANNI”. Beiden hebben een Noord-Italiaanse oorsprong. Op deze twee stukken werd een halve kurkurne (VV 31-33; V34) gelegd. Hierlangs stond een ruwwandige pot (ST 201 A). In de vulling werden eveneens een aantal losse scherven aangetroffen. Het betreft enkele vroege terra rubra fragmenten, nog enkele restanten van vermoedelijk dezelfde kurkurne en ruwwandig aardewerk. Vermoedelijk kan de kurkurne als primaire bijgift beschouwd worden. Hetzelfde geldt voor de terra rubra fragmenten. In de

vulling werd verder nog een hoeveelheid crematieresten (76 gr), houtskool en schoenspijkers aangetroffen. Aangezien het graf doorsneden werd door S6 is het niet vast te stellen wat de oorspronkelijke dimensies en inhoud van de kuil waren. Deze recipiënten suggereren een erg vroege datering (eerste kwart eerste eeuw), maar aardewerkfragmenten in de vulling wijzen eerder op de tweede helft eerste eeuw, al kunnen deze ook intrusies zijn. Mogelijk betreft het erfstukken.

S39 – Brandrestengraf: Kleine, cirkelvormige (ca. 30 cm doorsnede x 10 cm) kuil met een donkere vulling van verbrand bot (59,5 gr), leem en houtskool. Er werden geen bijgiffen of ander materiaal aangetroffen.

S46 – Brandrestengraf: cirkelvormig spoor (75 cm doorsnede x 30 cm) met een zwarte leemvulling. Hierin werden verbrand bot (onbekende hoeveelheid), houtskool en aardewerkfragmenten aangetroffen. Vooral opvallend is de aanwezigheid van de restanten van een erg vroeg *terra sigilata* kopje (HA 9, servies II; V86) van Italiaanse oorsprong, te dateren tussen 5 v.Chr. en 20 n.Chr. Enkele andere fragmenten ruwwandig, gladwandig en geverfd aardewerk, bijmenging in de grafvulling, geven weliswaar een latere datering aan (tweede helft eerste eeuw, eerste helft tweede eeuw). Deze vertonen geen tekenen van verbranding wat zou kunnen indiceren dat het intrusief materiaal betreft.

S48 – Brandrestengraf: langwerpige kuil (80 (min.) x 40 x 16 cm) met een vulling bestaande uit houtskool, verbrande leem, verbrand bot (93,5 gr) en enkele aardewerkfragmenten. Deze fragmenten wijzen op een datering tussen de tweede helft eerste eeuw en eerste helft tweede eeuw.

S49 – brandrestengraf : onregelmatige kuil (35 (max.) x 25 x 6 cm) gevuld met verbrand bot (50 gr), houtskool en verbrande leem. In de vulling zaten de restanten van twee recipiënten. Het betreft de restanten van een pot met gladwandig baksel en een *terra nigra* beker. Dit graf kan op basis van het aardewerk tussen de tweede helft van de eerste en eerste helft van de tweede eeuw geplaatst worden.

S53- Brandrestgraf?: rechthoekige kuil (60 x 40 x ? cm) met een zwarte vulling van houtskool en enkele resten verbrand bot. Bijna geheel verstoord door S47.

S 62 – Brandrestengraf: Rechthoekige grafkuil (44 x 34 x 9 cm), deels doorsneden door S63, met hierin twee recipiënten en een donkergrijs tot zwarte vulling met houtskool, metaalresten en verbrand bot (onbekende hoeveelheid). De twee recipiënten, een terra rubra bord (DERU A18; V127) en de bodem van een ruwwandig type (V125), waren tegen de zuidelijke zijde van de kuil geplaatst. Het bord is in de eerste eeuw te plaatsen.

S66 – Brandrestengraf: Rechthoekige kuil (60 x 40 x 15 cm) met een vulling van houtskool, verbrand bot (5,5 gr) en aardewerkfragmenten. Op basis van de fragmenten gaat het om minimaal drie, maximaal vijf recipiënten als bijgift. Op basis van deze vondsten is het graf in de tweede helft eerste eeuw, eerste helft tweede eeuw te plaatsen. Enkele aardewerkfragmenten uit de vierde eeuw werden eveneens aangetroffen, maar deze kunnen als intrusief beschouwd worden.

Afb. 14: S86, integraal verdiept, met een terra rubra beker en een gladwandige kruik. De grijze vlek onder dit spoor is S50.

S 72 – Urnegraf: erg ondiep bewaard graf. Enkel de bodems van het aardwerk en tien centimeter vulling waren bewaard. Het spoor was erg vaag afgelijnd en bevatte een lichtbruine leemvulling met een kleine hoeveelheid houtskoolresten en eveneens een beperkte hoeveelheid verbrand botmateriaal (5,5 gr). De bijgaven bestonden uit twee recipiënten. Het betreft een gladwandige kruik met vierledig oor (V164) en de bodem van een gladwandig type met drieledig oor (HOFH 50-51; V110). In de kruik werden crematieresten aangetroffen (66 gr). In de vulling zaten eveneens nog enkele aardewerkfragmenten afkomstig van andere individuen, vermoedelijk gaat het om vergraven restanten. Op basis van de bijgaven is het graf in de tweede helft van de eerste eeuw tot het eerste kwart van de tweede eeuw te plaatsen.

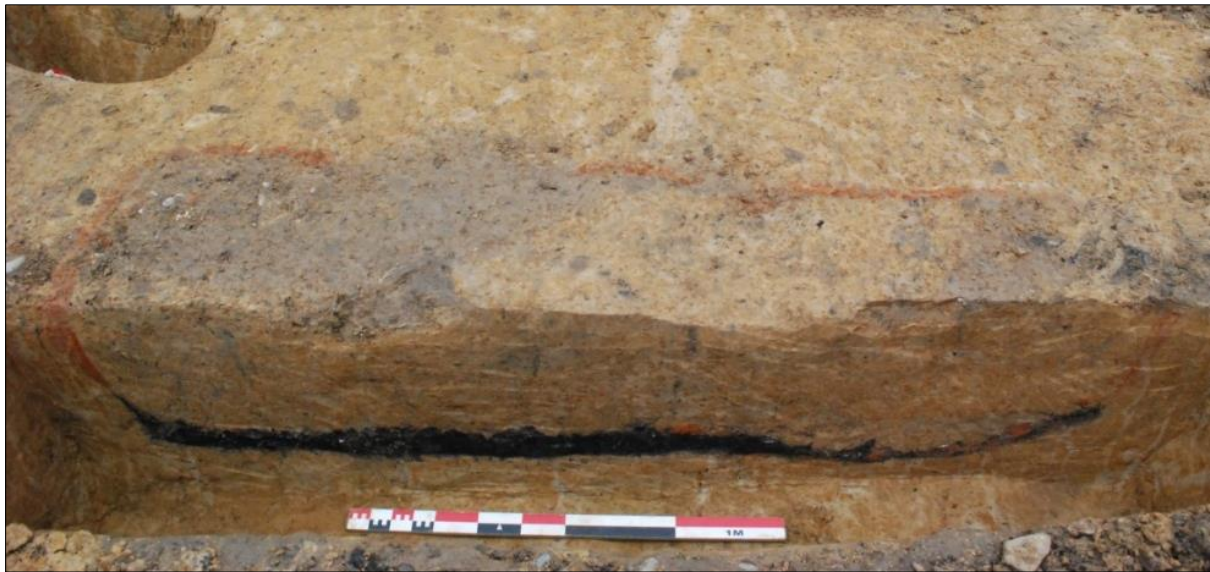
S 75 – Brandrestengraf: grote (120 x 75 x 21 cm), onregelmatige kuil met een vage aflijning. Deze was opgevuld met donkerbruine leem, verbrand bot (63,5 gr) en houtskool. In de vulling werd een vrij grote en gevarieerde hoeveelheid aardewerk aangetroffen. In het totaal gaat het om 17 verschillende types met een MAI⁴² van 48 stuks. Van vier types werd een aanzienlijk deel terug gevonden. Of het allen primaire bijgaven betreft is onduidelijk. Op basis van dit aardewerk moet dit graf in de tweede helft van de eerste eeuw geplaatst worden. Dit geeft eveneens een inzicht in de ouderdom van S74/57 aangezien deze S 75 doorsnijdt.

S83 – Urnegraf?: rechthoekige (80 x 60 x 40 cm) kuil met een vulling van leem, houtskool en verbrand bot (3,5 gr). De relatief kleine hoeveelheden houtskool en verbrand bot doen vermoeden dat er geen sprake was van depositie van de brandresten. De kuil was aanzienlijk dieper dan de meeste aangetroffen graven. Er werden twee recipiënten aangetroffen, een gladwandige deukbeker (VV 319/331; V155) en een ruwwandig kommetje (VV 518; V154) van Tongerse oorsprong. Deze indiceren een datering tussen het laatste kwart van derde eeuw en het begin van de vierde eeuw.

S86 – Brandrestenurnegraf: onregelmatige kuil (50 x 40 x 20 cm) met hierin twee recipiënten. De omtrek was zeer slecht zichtbaar in het vlak, maar bij het verdiepen werd een donkergrijs tot zwarte vulling duidelijk met hierin houtskool, verbrande leem en verbrande botresten. In beide recipiënten, een gladwandige kruik (HOFH 50-51; V162) en een terra rubra beker (DERU P1-12; V161), beiden uit het Rijnland, werden crematieresten (respectievelijk 19,5 en 82 gr) aangetroffen. Het aardewerk wijst op een datering in de tweede helft eerste eeuw, eerste helft tweede eeuw.

⁴² Minimum Aantal Individuen

De bustumgraven

Afb. 15: S34, een bustumgraf in profiel. De verbrande leemwand en brandstapelresten op de bodem zijn duidelijk te onderscheiden.

S34 – Bustumgraf: rechthoekige kuil (240 x 105 x 50 cm) met ZW-NO oriëntatie. De kuilrand was tot 30 cm diep verbrand en opgevuld met leem zonder al te veel bijmenging. De brandstapelresten op de bodem bevatte een grote hoeveelheid crematieresten (581,3 gr), aardewerkfragmenten van een recipiënt en hiernaast nog de restanten van een fibula en twee nagels. Op basis van de aardewerkfragmenten is het graf tussen de tweede helft van de eerste en eerste helft van de tweede eeuw te plaatsen.

S51 – Bustumgraf: rechthoekige kuil (160 x 95 x 50 cm) in met N-Z oriëntatie. De kuilrand was tot 30 cm diep verbrand, opgevuld met leem zonder al te veel bijmenging. De brandstapelresten op de bodem bevatte crematieresten (234 gr) en een restant van een fibula, mogelijk type RIHA 2.2 (V98). Er werden geen bijgiften aangetroffen. De fibula die werd aangetroffen is te plaatsen tussen 27 v.Chr en 70 n.Chr.

S81 – Bustumgraf: ovale kuil (120 x 50 x 40 cm) met N-Z oriëntatie. In de brandresten werden crematieresten (onbekende hoeveelheid) en fragmenten van een gladwandige kruik die niet nader te dateren was aangetroffen.

De inhumatiegraven

S68 – Rechthoekige grafkuil (184 x 56 x 15 cm) in O-W-oriëntatie met hierin een individu van ca. 180 cm groot die op diens buikzijde lag. De bewaringstoestand was relatief goed al waren enkele lichaamsdelen (de linkerarm en delen van de benen) aangetast bij de aanleg van het vlak. De rechterarm lag onder het bekken en de benen waren gestrekt. In de grafvulling werd geen verder materiaal aangetroffen en er was ook geen sprake van bijgiften van enige vorm. Ook waren geen sporen van bekisting aangetroffen. Deze drie elementen wijzen op een afwijkende begravingsvorm.

S70 – Rechthoekige grafkuil in O-W-oriëntatie die doorsneden is door de putrand en S82. In deze kuil werden verschillende fragmenten menselijk botmateriaal aangetroffen, maar deze zaten niet meer *in situ*. Mogelijk werd het graf geruimd waarbij enkel de grote beenderresten ingezameld werden. Verder werden een nagel en een aardewerkfragment in de vulling aangetroffen.

S85 – Rechthoekige grafkuil (165 x 170 x 30 cm) in O-W-oriëntatie met hierin de slecht bewaarde restanten van een individu van minstens⁴³ 150 cm groot. Het lichaam lag op de borst met opgetrokken benen en een naar links gedraaid hoofd. De positie van de armen kon niet met zekerheid vastgesteld worden, maar vermoedelijk

⁴³ De slechte bewaringstoestand van het skelet liet niet toe om een volledige opmeting uit te voeren.

lag de rechterarm onder de borst en was de linkerarm vrij van het lichaam. Het graf is alleszins jonger als een nabij gelegen eerste eeuws grafmonumentje, gezien het de daarom heen aangelegde randgreppel doorsnijdt.

Afb. 16: S68, een inhumatiegraf, blootgelegd.

De afvalkuilen

Over de gehele site werden er met zekerheid 3 kuilen (S14, S64, S65) vastgesteld die eerder als restanten van de brandstapel kunnen geïnterpreteerd worden. In alle drie de gevallen gaat het om relatief grote, langwerpige kuilen met een vulling van houtskool, eventueel enkele nader dateerbare aardewerkfragmenten en een minimale hoeveelheid crematieresten. De nabijheid van S64 en S65 doet de aanwezigheid van een *ustrinum* in de buurt vermoeden.

S 14 – Afvalkuil brandresten

Langwerpige kuil (80 x 60 x) met donkergrijze/zwarte vulling met houtskool, aardewerkfragmenten en minimale hoeveelheid crematieresten (2,5 gr).

S60 – Brandrestgraf: rechthoekige kuil (56 x 50 x 15 cm) met zwarte vulling van houtskoolresten, een kleine hoeveelheid verbrand bot (onbekende hoeveelheid), metaal en een aardewerkfragment.

S64- Afvalkuil brandresten?

Langwerpige kuil (120 x 55 cm) met donkergrijze/zwarte vulling met houtskool, aardewerkfragmenten en minimale hoeveelheid crematieresten (3 gr).

S65- Afvalkuil brandresten

Langwerpige, gedeeltelijk bewaarde kuil met zwarte vulling met houtskool.

Grafcontexten?

Enkele sporen hadden een erg onduidelijk karakter, maar kunnen mogelijk als graf benoemd worden.

S 11 – Spoor zonder duidelijke aflijning. Werd bij het opschonen van het vlak duidelijk door de aanwezigheid van een volledige fles in *terra nigra* (VV 78). Dit type werd door Vanvinckenroye in het midden van de eerste eeuw geplaatst. Deze fles lag op zijn zij met hiernaast twee botfragmenten. De aard van het spoor is zeer onduidelijk, de depositie van een intacte recipiënt en botfragmenten impliceert een bijgift, maar enig menselijk botmateriaal ontbreekt. Mogelijk is dit afgegraven geweest bij de aanleg van de moderne bebouwing en is enkel een dieper deel van de kuil bewaard gebleven.

S59 – Grote kuil van 130 x130x30 cm. Deze werd geleidelijk verdiept aan een zijde waarbij enkele fragmenten verbrand bot werden aangetroffen. Ook lag dit spoor in het midden van een grafmonument. Hiernaast werden

geen aanwijzingen aangetroffen die een interpretatie als grafkuil vaststellen. De afwezigheid van enige grafgraven in een behoorlijk grote kuil en de zeer kleine hoeveelheid verbrand bot spreken deze interpretatie eveneens tegen.

S63 – Langwerpige kuil van 180 x 80 x 60 cm. Ook hier is onduidelijk in hoeverre dit door S59 doorsneden spoor betrekking heeft op de funeraire context. Op basis van het aardewerk in de vulling is deze te dateren tussen de tweede helft van de eerste eeuw en de eerste helft van de tweede eeuw. Hier lijkt de interpretatie als grafcontext eerder onwaarschijnlijk, wegens de afwijkende vorm, de afwezigheid van verbrand bot of duidelijke bijgraven. Een andere mogelijkheid is dat het een grote paalkuil is, al zijn er wel geen indicaties van een paalkern.

Funeraire structuren

Afb. 17: Zicht op de meest volledig bewaarde kringgreppel (S16).

Er werden een aantal sporen aangetroffen die wijzen op bovengrondse funeraire structuren. Het betreft twee kringgreppels (S24, S16) en vier rechthoekige randgreppels (S47, S54, S74/S7, S35). Mogelijk kunnen S30 en S23/15 eveneens als grafmonumenten geïnterpreteerd worden. Dit type structuur bestond meestal uit een (hier bewaarde) greppel met eventueel een palissade of palenconfiguratie en een ophoging binnen de greppel. Deze greppels werden initieel gecoupeerd op alle bewaarde zijdes in het geval van de randgreppels en om de 90° in het geval van de kringgreppels. Nadien werden deze voorzichtig verdiept om eventuele paalsporen vast te stellen.

Van **S24** was maar een erg klein deel bewaard. De ondiepe kringgreppel (ca. 10 cm) was ca. 30 cm breed en bevatte een donker bruin-grijze vulling met weinig bijmenging. Hier naast ligt een tweede, grotere kringgreppel (**S16**) van ca. vijf m diameter.

De greppel zelf is tussen de 20 en 40 cm breed en tussen de 5 en 10 cm diep bewaard. De aanwezigheid van enkele aardewerkfragmenten wijst op een datering vanaf de tweede helft van de eerste eeuw. S24 en S16 zijn ofwel net tegen elkaar aangelegd of oversnijden elkaar.

In de oostelijke hoek van het projectgebied werden drie grote rechthoekige randgreppels aangetroffen. Ook hier is er sprake van ondiepe (tussen de tien en vijftien cm) greppels. **S54** en **S47** hebben een gelijkaardige NNW-ZZO oriëntatie terwijl **S57/74** meer NW-ZO georiënteerd is. De leemvulling in de greppels bevatte weinig bijmenging en bracht geen dateerbaar materiaal boven. Binnen S54 liggen vier graven waarvan drie (S48/S49 en S86) een datering tussen de tweede helft eerste en eerste helft tweede eeuw opleverden. Het is weliswaar niet duidelijk of de randgreppel voor deze graven werd opgetrokken. Het veel jongere, eerder Laat-Romeinse S83 verstoort deze oudere graven wat aangeeft dat hun aanwezigheid niet meer zichtbaar noch geweten was. Het is dus eveneens mogelijk dat de randgreppel betrekking had op dit graf.

S57/74 bevatte eveneens drie graven van dezelfde periode, zijnde S72/S60/S62. Ook hier is de relatie tussen de graven en de randgreppel onduidelijk. Zo wordt het vrij vroege S75 doorsneden door de randgreppel wat aangeeft dat de greppel niet noodzakelijk deze graven ontsloot.

Hoogstwaarschijnlijk is **S35** eveneens deel van een rechthoekige randgreppel. De donkergrijze vulling kon weliswaar niet verder onderzocht worden aangezien deze maar enkele centimeters diep bewaard was.

3.2.1.3. Het grafveld: samenvatting en enkele bemerkingen

In het totaal werden 21 graven aangetroffen. Het betrof drie urngraven, een mogelijk brandrestenurngraf, elf brandrestgraven, drie *busta*, drie inhumatiegraven en vier afvalkuilen van brandstapels. Verder werden ook nog drie sporen aangetroffen die mogelijk als grafcontext geïnterpreteerd kunnen worden. Zeven graven, vier

crematiegraven en drie inhumatiegraven konden niet gedateerd worden op basis van bijgiften. Veertien, allen crematiegraven, zijn te plaatsen in de tweede helft van de eerste eeuw tot eerste helft van de tweede eeuw. Twee graven zijn met zekerheid in een later periode te plaatsen, zijnde de tweede helft van de derde tot eerste helft vierde eeuw. Hiernaast werden nog drie onduidelijke sporen aangetroffen die mogelijk als grafcontext te interpreteren zijn.

Op vier crematiegraven na (S3/S39/S53/S81) bevatten alle graven een of meerdere bijgiften. In 16 gevallen betrof het primaire, op de brandstapel mee verbrande bijgiften. Enkel in S12/42, S4 en S72 werden secundaire bijgiften aangetroffen. In twee grafcontexten, S51 en S34 (beiden *bustum*-graven) werden nog bewaarde fibulae aangetroffen, S9 leverde eveneens een munt op.

Opvallend is de relatief grote concentratie *bustum*-graven. Zoals eerder al aangehaald is dit een eerder zeldzaam type van begraving in deze streken waarbij meestal niet meer dan enkele exemplaren aangetroffen worden. Hier werden drie exemplaren aangetroffen. Hun grootte is, op S81 na, erg gelijkaardig. Oriëntatie varieert. Opvallend is de oversnijding van S51 en S81 wat het ontbreken of verdwijnen van bovengrondse *markers* impliceert.

De inhumatiegraven zijn eveneens opvallend aangezien ze geen bijgiften bevatten en in een atypische positie begraven zijn. De norm in Romeinse grafcontexten is op de rug met de handen op het bekken, terwijl de lichamen hier schijnbaar achtereendoel op de buikzijde zijn begraven. Het betreft dus zogenaamde '*deviant burials*'. Er zijn geen aanwijzing voor waarom voor dergelijk afwijkend ritueel is gekozen. De ouderdom van de inhumatiegraven is onzeker al doorsnijdt S85 een van de randgreppels, wat aangeeft dat het om een latere periode gaat. Algemeen wordt aangenomen dat het ritueel pas aan populariteit begint te winnen vanaf de tweede eeuw al zijn vroegere voorbeelden geen uitzondering.

Afb. 18 en 19: Voorbeeld uit het vondstmateriaal: V41 uit S12, een terra sigillata bord (HA 1, servies 1c, 5 v.Chr.–10 n.Chr.; V41) met onvolledige stempel. De onderzijde bevatte graffiti ("DION").

Het overlappen en de wisselende oriëntatie van de randgreppels, het oversnijden van graven en de aanwezigheid van eerder late graven, impliceert een fasering of gebruik over erg lange termijn. Andere voorbeelden uit de Lage Landen⁴⁴ tonen een veel georganiseerder beeld waarbij de structuren elkaar niet oversnijden en veelal georiënteerd zijn op andere landschapselementen en ook crematiegraven veelal niet aangetast zijn. Hier laat de beperkte oppervlakte, grillige vorm van de opgravingsput en de maar gedeeltelijke bewaring van de sporen niet toe om verdere conclusies uit te trekken.

⁴⁴ Voor gelijkaardige voorbeelden uit stedelijke of *vicicontexten*: W. VANVINCKENROYE, 1984; E.A.G. BALL K(ED.), *Dood en begraven langs de Romeinse weg. Het onderzoek van een grafveld uit de Romeinse tijd bij Cuijk – Grotestraat Bergbezinkbassin*, Leiden, 2006; Y. HOLLEVOET, 'ver(r)assingen in een verkaveling. Romeins grafveld te Oudenburg', *Archeologie in Vlaanderen*, 3 (1993), 207-216; H. VERBEECK, 'Het Oostelijke Gallo-Romeins grafveld te Grobbendonk', *Relicta*, 6 (2010), pp. 9-40.

Toch lijkt het niet onwaarschijnlijk, gebaseerd op de aanwezigheid van enkele jongere graven op de site en net buiten het onderzoeksterrein (zie eerder archeologisch onderzoek) dat het terrein tot de Laat-Romeinse tijd continu als grafveld in gebruik is geweest. Het gebruik van natuurwetenschappelijke technieken om de ouderdom van een aantal graven te bepalen zou hier mogelijk een beter inzicht in geven.

Belangrijk is dat de aangetroffen graven bij de vroegste behoren die gevonden werden op het oostelijk grafveld. Zo verschilt het beeld radicaal ten opzichte van de opgraving aan de Jaminéstraat, een kleine 300 m naar het zuidoosten, waar enkel Laat-Romeinse inhumatiegraven zonder aanwijzingen voor grafmonumenten aangetroffen werden. Hoe de hier onderzochte zone in het oostelijke grafveld past is niet duidelijk, de resultaten, zowel hier als in het verleden zijn nog te fragmentair om enig inzicht in de ontwikkeling van het grafveld als geheel te kunnen verkrijgen. Alleszins werd hier duidelijk dat het grafveld al vrij vroeg in de ontwikkeling van Tongeren als stad in gebruik werd genomen.

3.2.2 Andere sporen

Over het gehele terrein werden ook nog diverse andere sporen aangetroffen. Veelal gaat het om sporen met een onduidelijke functie, die moeilijk te plaatsen zijn in de topografie en structuur van de site. Het betreft enkele greppels, grachten en kuilen. Algemeen waren deze sporen vrij onscherp afgetekend. Het aangetroffen materiaal in deze sporen was eveneens relatief beperkt.

In de zuidwestelijke hoek van het terrein werd een kort stuk wegdek aangetroffen (**S1**). Ondanks de beperkte lengte van het aangesneden stuk weg kan een NW-ZO oriëntatie aangenomen worden. Deze staat haaks op het *diverticulum* richting Berg en een aansluiting tussen de twee is te verwachten. Hoe dit tracé naar het noordwesten doorliep is niet duidelijk. Mogelijk volgde deze het tracé van de stadsmuur. Hiernaast is het ook mogelijk dat het grafveld niet enkel omheen de hoofdweg, maar ook omheen een dwars op de hoofdweg geplaatste grafveldweg ontstond. Het waargenomen stuk weg bestond uit steengruis vermengd met grote hoeveelheden terracotta. In het wegdek werden eveneens enkele aardewerkfragmenten aangetroffen. Enkele *Terra Sigillata* fragmenten wijzen op een relatief vroege oorsprong, rond de helft van de eerste eeuw. Het is weliswaar riskant om sluitende conclusies rond de aanleg van een wegdek te trekken op basis van aardewerk aangetroffen tussen het wegdek. De rest van het aardewerk is in de Midden-Romeinse periode te plaatsen. Het ontbreken van jonger aardewerk indiceert dat deze weg op een bepaald punt in het Laat-Romeinse rijk in onbruik is geraakt.

Verder springen in het zuidwestelijke deel voornamelijk de twee brede greppels (**S5** en **S6**) in het oog. **S6** is met 180 cm breder dan **S5** die 140 cm breed is. Beiden lopen over de gehele breedte van de site in een NNW-ZO-oriëntatie. **S5** is met 80 cm diepte aanzienlijk dieper dan **S6**, die ca. 50 cm diep is. Beiden hebben een donkergrijze leemvulling met relatief weinig bijmenging. In beide grachten werden kleine hoeveelheden aardewerk aangetroffen die wijzen op een datering tussen de tweede helft van de eerste eeuw en de eerste helft van de tweede eeuw. Bijgevolg zijn deze dus aangelegd in de periode dat het grafveld in deze zone tot stand kwam. Aangezien deze parallel lopen met de weg is een verband tussen de twee aan te nemen. Ook **S15** en **S23** hebben een zeer gelijkende oriëntatie.

Meer naar het westen toe werden eveneens twee elkaar snijdende grachten (**S56**, **S76**) in O-W-oriëntatie aangetroffen. De oudste en eveneens diepste is **S76**. Deze was ca. 140 cm breed en 60 cm diep en gevuld met vier leempakketten. De bodem bestond uit een donkergrijze klei. Deze werd doorsneden door **S56** die een licht afwijkende oriëntatie (licht WZW-ONO) heeft. Deze minder brede (100 cm) en diepe (30-40 cm) gracht was opgevuld met een donkergrijze kleilaag op de bodem met hierop 2 leemlagen vermengd met groene klei.

In beiden werd relatief weinig materiaal aangetroffen, maar het weinige vondstmateriaal wijst op een datering tussen de eerste en tweede eeuw. Aangezien deze doorsneden wordt door zowel **S57/74** als door **S54** is een datering in de eerste eeuw waarschijnlijker.

Deze twee grachten staan dwars op **S5** en **S6**. Mogelijk is er een verband tussen de twee al kan dit niet bevestigd worden.

Parallel met deze twee grachten loopt eveneens **S67/50/55**. Deze kunnen vermoedelijk als dezelfde greppel beschouwd worden. **S67** is ca. 50 cm breed en tussen de 20 en 30 cm diep en gevuld met donkergrijze zandige leem met nauwelijks bijmenging. **S50** is wat smaller (40 cm) en minder diep (ca. 20 cm), maar heeft wel een gelijkaardige vulling. **S55** is nog smaller (35 cm) en heeft een eerder bruinrijze vulling.

Er werden nog een aantal kuilen aangetroffen over het terrein waarvan de functie niet geheel duidelijk is. Zo is **S41** een groot rechthoekig (160x150cm) spoor met een ZW-NO oriëntatie. Waar eerst een vermoeden bestond dat het ging om groot crematiegraf, kwamen bij het verdiepen geen aanwijzingen daarvoor aan het licht.

In het geval van **S13**, wat vermoedelijk als water- of beerput geïnterpreteerd kan worden, kon maar een deel van het spoor onderzocht worden (tot op 140 cm). Deze was opgebouwd uit vijf lagen waarbij voornamelijk de onderste opviel door zijn eerder kleiige samenstelling. Relatief kleine hoeveelheden terracotta, bot, aardewerk en natuurlijke steen werden aangetroffen die een Midden-Romeinse oorsprong aangeven. Een *terra nigra* fragment kon tussen 50 en 150 geplaatst worden.

Ook **S84** kon maar gedeeltelijk onderzocht worden. Deze grote, onregelmatige kuil was nauwelijks zichtbaar in het vlak. De leemvulling bevatte nauwelijks bijmenging. Vermoedelijk betreft het een leemwinningskuil.

S52 doorsneed een van de *busta* (S51). Dit spoor van onduidelijke oorsprong had een donkergrijze vulling met hierin verschillende aardewerkrestanten, houtskoolfragmenten en een metaalslak. Op basis van de vondsten is dit spoor tussen 130 en 200 te plaatsen.

Verder werden nog een aantal paalkuilen en greppels aangetroffen. Hierin konden geen huisplattegronden of andere structuren herkend worden die zouden wijzen op nederzetting.

In het geval van greppels gaat het om **S15,23,26,29,25-28,30,33**. Enkele losse paalkuilen zijn **S20, 40 en 43**.

S15, S26, S25-28 en S33 hebben een gelijkaardige NW-ZO-oriëntatie. Toch lijkt een direct verband onwaarschijnlijk wegens het tijdsverschil merkbaar in de dateringen. S25-28 is stratigrafisch gezien vermoedelijk een erg vroeg spoor. S23 is in de tweede helft eerste, eerste helft tweede eeuw te plaatsen is. S15 is in de tweede helft tweede eeuw aangelegd. Haaks hierop staan S26 en 29 met een ZW-NO-oriëntatie.

Een erg onduidelijk spoor was **S22**. Dit vaag afgelijnde, bruinigrijze spoor was erg ondiep bewaard en bevatte nauwelijks bijmenging op enkele houtskoolfragmenten na. Ook de aard van **S78/S79/S80** is erg onduidelijk. Enkel S80 was in het vlak waarneembaar als een vaag afgelijnd, onregelmatige spoor met bruinigrijze vulling zonder veel bijmenging. In het profiel werd een paalkuil (S79) met grijze vulling aangetroffen die S78 doorsneed en afgedekt werd door S80.

Ten slotte werd nog een 'natuurlijk' spoor aangetroffen. Het betreft **S73**, een lichtgrijze, onregelmatige verkleuring gelegen naast S57 dat geïnterpreteerd kan worden als boomwortels. Verdere interpretatie is moeilijk, maar de mogelijkheid bestaat dat de boom deel van het grafveld uitmaakte en zelfs een symbolische functie uitoefende, iets wat niet uitzonderlijk was in antieke cultuur.

3.3 De archeologische vondsten

Het uit de sporen gerecupereerde materiaal werd gewassen en gedroogd. Nadien werden de objecten gesorteerd per materiaalgroep. De vondsten zijn bekeken door *Natasja De Winter* (Romeins aardewerk - *ARON bvba*) en *Silke Francis* (metaalvondsten en bot - *ARON bvba*). De resultaten van de determinaties zijn terug te vinden in de bijlage 'Vondstenlijst' en in de digitale databank.

De vondsten uit de grafcontexten zijn hierboven al besproken, hier beperken we ons tot de vondsten uit de andere sporen. In het totaal werden 457 aardewerkfragmenten uit niet-funeraire contexten ingezameld. Het gaat om minstens 216 individuen. Van deze kon bij 49% de oorsprong niet toegewezen worden. Bij het wel determineerbare aandeel domineerde lokaal Tongers aardewerk (28%) en aardewerk uit de Maasvallei (19%). Ook regionale waar (7%) was duidelijk aanwezig. Het overige aandeel bestaat voornamelijk uit import vanuit Centraal- en Zuid-Gallië (15%) en Zuid-Spanje (6%).

Het botmateriaal uit niet-funeraire context was erg beperkt, waarbij het voornamelijk erg fragmentarische resten betrof.

4. Conclusie en aanbevelingen

- *Wat is de stratigrafische en bodemkundige opbouw van het onderzoeksgebied?*

Zoals verwacht was een aanzienlijk deel van het onderzoeksgebied verstoord door moderne bebouwing. Aan de zuidzijde van het terrein was door onderkeldering het archeologische bestand compleet verstoord. Waar

geen kelders aanwezig waren kon een dik puinpakket waargenomen worden die een gedeeltelijke aantasting van de sporen impliceerde. In het noordoosten van het terrein kon een mogelijk restant van de zogenaamde “zwarte laag” aangetroffen worden. Hieronder werd een droge leembodem aangetroffen. Er was geen sprake van een tertiair kleipakket met nauwelijks Romeinse sporen zoals het geval was bij de aanpalende Sint-Jozefsite. Wel werd deze klei in enkele sporen aangetroffen, mogelijk is deze op het terrein aanwezig als diepere laag.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Wat is de aard en datering van deze sporen?

In het totaal werden 87 sporen aangetroffen. Op een recente kuil na betreft het allemaal Romeinse sporen. De meest opvallende groep zijn de graven (21 sporen). Er werden voornamelijk crematiegraven aangetroffen (achtien) en daarnaast nog drie inhumatiegraven, waarvan een verstoord. Bij de crematies domineert het brandrestgraf (elf stuks), hiernaast werden nog drie urnegraven en een brandresturnegrav gevonden. Opvallend is de vondst van drie *busta*, een fenomeen dat relatief zeldzaam is in de Lage Landen. Hiernaast werden ook nog drie afvalkuilen van brandstapels aangetroffen. Los van de eigenlijke graven werden ook nog zes structuren, twee kringgreppels en vier rechthoekige randgreppels, aangetroffen die met zekerheid aan de funeraire cultuur gelinkt kunnen worden.

Het merendeel van de graven (59%) is met zekerheid in de eerste tot tweede eeuw te plaatsen, waarbij het grafveld voornamelijk in gebruik lijkt geweest te zijn tussen 50 en 150 n.Chr. Twee graven (S46, S12/42) waren in de eerste helft van de eerste eeuw te plaatsen. 32 % kon niet gedateerd worden. Twee graven (9%) waren in de late derde, vroege vierde eeuw te plaatsen. Deze sloten qua datering aan bij de aangetroffen graven in de Henis- en raperiestraat. Mogelijk dateren de inhumatiegraven eveneens uit deze periode al is dat niet te bevestigen zonder absolute datering.

Opvallend is de beperkte hoeveelheid Laat-Romeinse sporen (op de twee boven vernoemde graven na kan geen enkel spoor na de 3^e eeuw geplaatst worden) terwijl er tot voor deze opgraving voornamelijk latere graven aangetroffen waren in de Oostelijke necropool. De site lijkt het meest actief in gebruik geweest te zijn tussen de tweede helft van de eerste eeuw en de eerste helft van de tweede eeuw met sporen van gebruik tot in de vroege vierde eeuw. Het relatief ongestructureerde beeld impliceert een lange periode van funeraire activiteit, al kan dit op dergelijke kleine oppervlakte moeilijk bevestigd worden.

In de zuidwestelijke hoek van het terrein werd een kort stuk wegdek, aan de noordzijde begeleid door twee grachten, aangetroffen (**S1**). Ondanks de beperkte lengte van het aangesneden stuk weg kan een NW-ZO oriëntatie aangenomen worden. Deze staat haaks op het *diverticulum* richting Berg en een aansluiting tussen de twee is te verwachten. Hoe dit tracé naar het noordwesten doorliep is niet duidelijk. Mogelijk volgde deze het tracé van de stadsmuur. Hiernaast is het ook mogelijk dat het grafveld niet enkel omheen de hoofdweg, maar ook omheen een dwars op de hoofdweg geplaatste grafveldweg ontstond.

Hiernaast werden nog een aantal grachten, greppels, kuilen en paalkuilen aangetroffen over het gehele terrein. Hun context is veelal moeilijk te plaatsen. Enkel S13 heeft het karakter van een afvalkuil. Verder zijn er geen eenduidige aanwijzingen voor nederzettings- of industriële activiteiten wat eveneens een continu gebruik als grafveld doorheen het grootste deel van de Romeinse periode impliceert. Opvallend is ook de vroege datering van een groot aandeel van de graven, wat tot op heden nog niet werd aangetroffen in het oostelijk grafveld.

Ondanks de gemengde verwachtingen bleek het terrein waardevolle inzichten te bieden in een deel van Romeins Tongeren dat relatief slecht gekend is. Dit gebrek aan kennis is te wijten aan de vroege verstedelijking van de zone waarbij nauwelijks onbebouwde ruimte overbleef. Er wordt aangenomen dat dit de kansen op het creëren van een samenhangend beeld van het oostelijk grafveld sterk verminderd. Dit onderzoek toont mooi aan dat bebouwde delen toch niet zomaar mogen afgeschreven worden als archeologisch oninteressant en dat zelfs uit erg kleine oppervlaktes interessante resultaten kunnen voortkomen. Zo kan geleidelijk aan en aan de hand van kleine ‘puzzelstukjes’ toch inzicht ontstaan in het grafveld als geheel.

Bibliografie

Zorg voor de Doden – Romeinse Tijd, Museum voor de Zwinstreek, 2011.

E.A.G. BALL K(ED.), *Dood en begraven langs de Romeinse weg. Het onderzoek van een grafveld uit de Romeinse tijd bij Cuijk – Grotestraat Bergbezinkbassin*, Leiden, 2006.

K. BORGERS, *Archeologisch onderzoek in het Romeinse noordoost grafveld van Tongeren (St.-Jozef-Raperiestraat)*, Leuven, 2010.

A. CLAASSEN, 'Romeinse begravingsresten te Geistingen', *Limburg*, 53:2 (1974), pp. 70-72.

P. DENIS, *Geologie van Limburg*, Tongeren, 2008, pp.32

A. ERVYNCK, K. VANDERVORST, E. OOMEN, *De Onze-Lieve-Vrouwbasiliek van Tongeren. Een ontzettend lang verleden*, Leuven, 2014.

H. HIDDINK, *Het grafitueel in de Late IJzertijd en Romeinse tijd in het Maas-Demer-Scheldegebied: in het bijzonder van twee grafvelden bij Weert*, Zuidnederlandse Archeologische rapporten 11, Amsterdam, AIVU Amsterdam, 2003.

Y. HOLLEVOET, *Onderzoeksbalans onroerend erfgoed, Romeinse tijd: Begravingen*, https://onderzoeksbalans.onroerenderfgoed.be/onderzoeksbalans/archeologie/romeinse_tijd/bronnen/archeologisch/begraving, 2008 (12 maart 2014).

Y. HOLLEVOET, 'ver(r)assingen in een verkaveling. Romeins grafveld te Oudenburg', *Archeologie in Vlaanderen*, 3 (1993), 207-216.

J. MERTENS, 'Belgique Romaine 1962-1963', *L' Antiquité classique*, 33 (1985), pp. 141-147.

J. MERTENS, 'Enkele beschouwingen over Limburg in de Romeinse tijd', *Archaeologia Belgica* 75 (1964), pp. 5-42.

R. NOUWEN, *Tongeren en het land van de Tungri (31 V. Chr. – 284 n. Chr.)*, Leeuwarden-Mechelen, 1997.

P. REYGEL, 'Een Vroeg-Romeins babyskelet te Tongeren', *Signa*, 2014 (3), pp. 1967-170.

A. VANDERHOEVEN ET AL, 'Het oudheidkundige bodemonderzoek aan de Jaminéstraat te Tongeren', *Archeologie in Vlaanderen*, 5 (1995/1996), pp. 85-96.

A. VANDERHOEVEN ET AL, Tongres, In: N. GAUTHIERK, B. BEAUJARDK, F. PRÉVOT (eds.), *Topographie Chrétienne des cites de la Gaule. Des origines au milieu du 8e siècle*, 12 (2002), pp. 83-84

A. VANDERHOEVEN & G. VYNCKIER, 'Tongeren, Dagenbergstraat: Een laat-Romeins graf, In: Creemers G. & Vanderhoeven A. (red.), *Limburg – Het Oude Land van Loon*, 85:2 (2006), pp. 170-173

W. VANVINCKENROYE, 'Gallo-Romeinse grafvondsten uit Tongeren', *Publicaties van het Provinciaal Gallo-Romeins Museum*, 6 (1963), pp. 157-162.

W. VANVINCKENROYE, *De Romeinse zuidwest-begraafplaats van Tongeren*, Tongeren, 1984.

W. VANVINCKENROYE, 'Tongeren (oost-nekropool): Christelijke begraafplaats?', *Limburg*, 62:3 (1983), pp. 137-138.

W. VANVINCKENROYE, *Tongeren Romeinse stad*, Tielt, 1985.

W. VANVINCKENROYE, 'De Romeinse Oostbegraafplaats van Tongeren', *Limburg*, 73:4 (1995), pp. 151-184.

H. VERBEECK, 'Het Oostelijke Gallo-Romeins grafveld te Grobbendonk', *Relicta*, 6 (2010), pp. 9-40.

Bijlagen

Bijlage 1: Administratieve gegevens

Bijlage 2: Lijst met afkortingen

Bijlage 3: Tijdstabel

Bijlage 4: Sporenlijst

Bijlage 5: Vondstenlijst

Bijlage 6: Fotolijst

Bijlage 7: Overzichtsplan

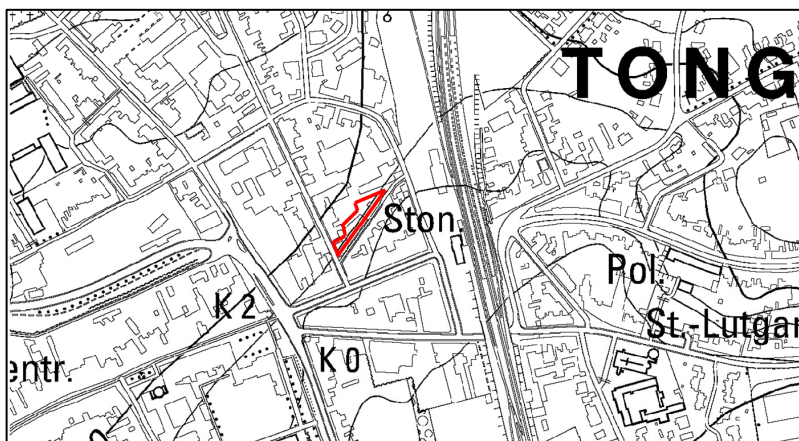
Bijlage 8: Detailplannen sporen

Bijlage 9: Overzichtsplan grafcontexten

Bijlage 10: Coupes

Bijlage 11: Vergunningen

Projectcode:	TO-14-RA
Vindplaatsnaam	Tongeren, Raperiestraat
Opdrachtgever:	Woonzo CVBA Hasseltsesteenweg 28/1 3700 Tongeren
Opdrachtgevende overheid:	Onroerend Erfgoed
Uitvoerder:	Aron bvba
Vergunninghouder:	Elke Wesemael
Dossiernummer vergunning:	2014/111
Begin vergunning:	1 april 2014
Einde vergunning:	Einde der werken
Aard van het onderzoek:	Archeologische opgraving
Begindatum onderzoek:	6 mei 2014
Einddatum onderzoek:	23 mei 2014
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Tongeren
Deelgemeente:	/
Adres:	Raperiestraat, Henisstraat
Kadastrale gegevens:	Kadaster Tongeren: Afdeling 7, sectie A, nrs. 343A7, 343B7, 343C7, 343K7, 343X6
Coördinaten:	X: 227806 Y: 164345
Totale oppervlakte:	Ca. 1400 m ²
Te onderzoeken:	Ca. 1400 m ²
Onderzochte oppervlakte:	387 m ²
Bodem:	OB
Archeologisch depot:	Woonzo cvba, Paquaylaan 2-4-6, 3700 Tongeren

Afb: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: DOV bodemverkenner, schaal 1:2500)

Bijzondere voorwaarden:	Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische opgraving: Tongeren, Henisstraat, "Immo Raperie"
Omschrijving van de archeologische verwachtingen:	Men ging er van uit dat dit terrein deel had uitgemaakt van de Romeinse Oost-necropool. Toch waren de verwachtingen laag aangezien het terrein voor aanvang van de werking bebouwd en deels onderkelderd was. Eveneens bestond de mogelijkheid dat er de ondergrond uit klei bestond en niet als grafzone was gebruikt, zoals het geval was bij de aanpalende site 'Sint-Jozef' (CAI 151202).
Wetenschappelijke vraagstelling m.b.t. het onderzoeksgebied:	Conform de bijzondere voorwaarden: archeologische opgraving - Wat is de stratigrafische en bodemkundige opbouw van het onderzoeksgebied? - Zijn er archeologische sporen aanwezig? - Wat is de aard en datering van deze sporen? - Indien blauwgroene klei aanwezig is: 1. Wat is de geografische/geologische context hiervan? 2. Wat is de mogelijke uitgestrektheid van deze klei? 3. Wat heeft dit als implicatie voor de al dan niet aanwezigheid van archeologische sporen op het grondgebied van Tongeren?
Geplande werkzaamheden:	Bouw van een sociaal appartementscomplex
Eventuele randvoorwaarden:	Conform de bijzondere voorwaarden

Horizont:

A-Horizont	A
Ploegvoor	Ap
E-Horizont (uitloging)	E
B-Horizont	B
Bt-Horizont (aanrijking van klei door inspoeling)	Bt
Bh-Horizont (humus)	Bh
Bir-Horizont (ijzer)	Bir
C-horizont (Gereduceerd/Gleyverschijnselen)	C(r/g)
Veen	V
Tertiair (Gereduceerd/Gleyverschijnselen)	T(r/g)

Bodemkundige Interpretatie (BI):

Bouwvoor	BV
Recent verstoord	VER
Verveend	VV
Veengrond	VG
Ophoging	OP
Slootvulling	SLO
Plaggendek	PL
Antropogeen Dek	AD
Podzol	PO

Geologische Interpretatie (GI):

Löss	LSS
Colluvium	COL
Alluvium	ALL
Dekzand	DEZ
Rivierafzettingen	RIV
Fluvioperiglaciaal	FPG
Tertiair	TER

Kleur + Vlekken:

Blauw	BL
Bruin	BR
Donker (kleur)	DO
Geel	GE
Gevlekt	VL
Grijs	GR
Groen	GRO
Leemkleurig	LE
Licht (kleur)	LI
Mergelkleur	ME
Oranje	OR
Paars	PA
Roest(kleurig)	ROE
Rood	RO
Wit	WI
Zwart	ZW

Samenstelling:

Grind	Gr
Klei	KI
Leem	Le
Veen (geoxideerd/gereduceerd)	V (o/r)
Zand	Za
Puin	P
Bijmengsel klei	BKI
Bijmengsel silt	Bsi
Bijmengsel zand	BZa
Bijmengsel grind	BGr
Bijmengsel humus	BG
Kleilagen	KIL

Leemlagen	LeL
Zandlagen	ZaL
Fijn gelaagd	LF

Korrelgrootte:

Uiterst fijn	uf
Zeer fijn	zf
Matig fijn	mf
Matig grof	mg
Zeer grof	zg
Uiterst grof	ug

Bijmenging:

Baksteen	Ba
Breuksteen	Bs
Grind	Gr
Hout	Ho
Houtskool	Hk
Kalk	Ka
Kalksteen	Ks
Kei	Kei
Kiezel	Kz
Leisteen	Lei
Mergel	Me
Mortel	Mo
Natuursteen	Ns
Dakpan	Dp
Silex	Si
Slak	Sl
Steenkool	Sk
Verbrand	Vb
Zandsteen	Zs
Zavel	Zv

Nieuwvormigheden (NVS):

Mangaanconcreties	Mn
Roestvlekken	ROE
Ijzeroxides	Fe
Fosfaatvlekken (groene band)	Ff

Hoeveelheid:

Zeer weinig	zw
Weinig	w
Matig	m
Veel	v
Zeer veel	zv

Ondergrens :

Scherp	S
Geleidelijk	G
Diffuus	D

Trends in laag:

Naar boven toe fijner	FUA
Aan de top humeus	TOH

Consistentie (CONS):

Zeer slap	ZSL
Slap	SL
Matig slap	MSL
Matig stevig	MST
Stevig	ST
Zeer stevig	ZST

Plantenresten (PL):

Geen	0
Weinig	1
veel	2

Periodes:

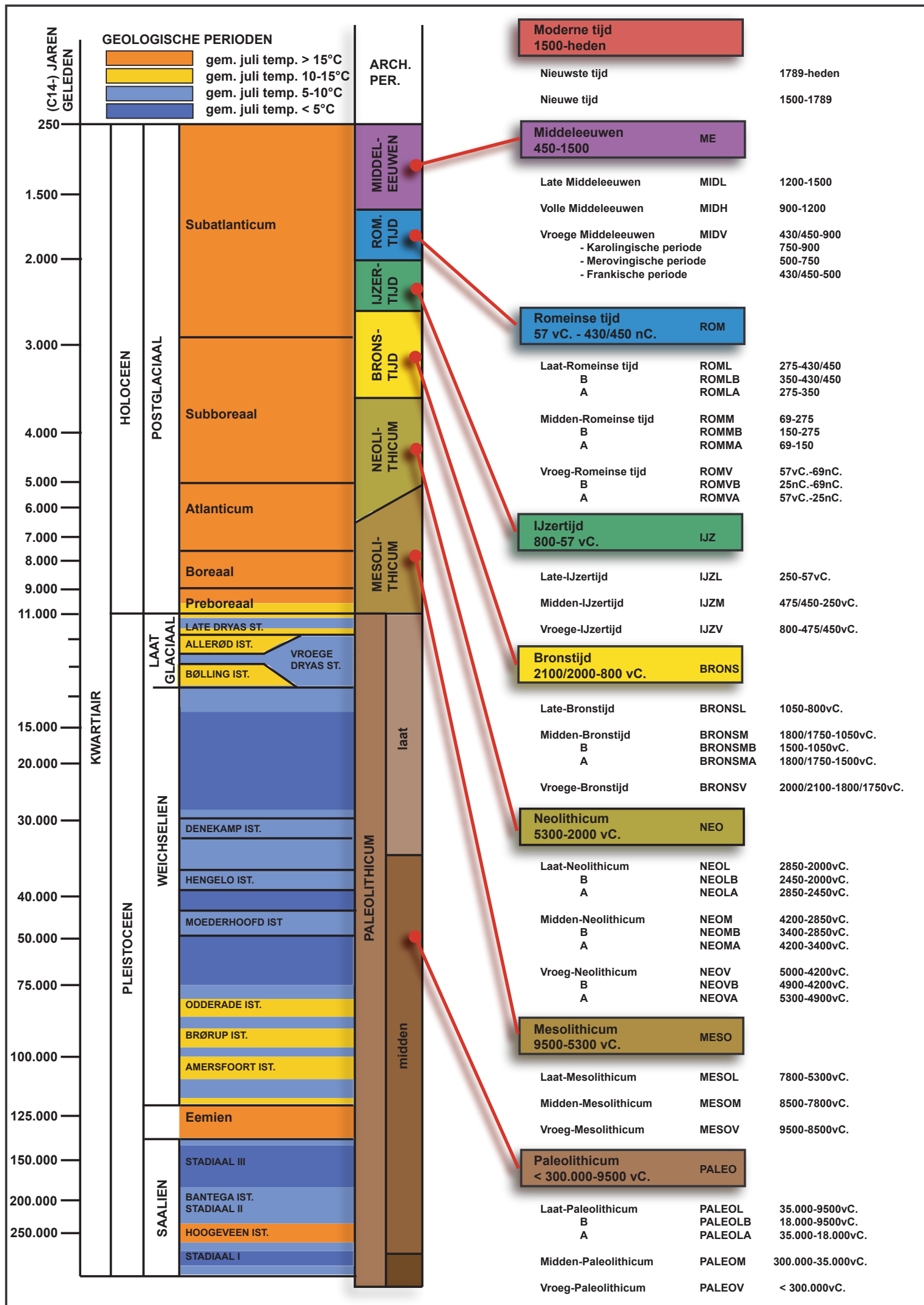
Bronstijd	BRONS
- Vroege Bronstijd	BRONSV
- Midden Bronstijd	BRONSM
- Late Bronstijd	BRONSL
IJzertijd	IJZ
- Vroege IJzertijd	IJZV
- Midden IJzertijd	IJZM
- Late IJzertijd	IJZL
Romeins	ROM
- Vroeg Romeins	ROMV
- Midden Romeins	ROMM
- Laat Romeins	ROML
Middeleeuwen	MID
- Vroege Middeleeuwen	MIDV
- Volle Middeleeuwen	MIDH
- Late Middeleeuwen	MIDL
- Post Middeleeuwen	MIDP

Materiaalcategorie:

Glas	GL
Keramiek	AW
Metaal	ME
Mortel	MO
Organisch	OR
Pleisterwerk	PL
Terracotta	TC
Steen	ST

Aardewerk:

Dikwandig (ROM)	DW
Dikwandig amfoor (ROM)	AM
Dikwandig dolium (ROM)	DO
Dikwandig wrijfschaal (ROM)	MO
Gebronsd (ROM)	GB
Geglazuurd (MID)	+ GL
Geverfd (ROM)	GV
Gladwandig (ROM)	GW
Grijsbakkend (MID)	GRIJS
Handgevormd	HA
Kurkwaar	KU
Maaslands witbakkend (MID)	MAAS-TG1
Maaslands roodbakkend (MID)	MAASL-TG3
Pompejaans rood (ROM)	PR
Porselein	PORS
Protosteengoed (MID)	PSTG
Roodbakkend (MID)	ROOD
Roodbeschilderd (MID)	RBES
Ruwwandig (ROM)	RW
Steengoed (MID)	STG
Terra nigra (ROM)	TN
Terra rubra (ROM)	TR
Terra sigillata (ROM)	TS
Lowlands (ROM)	LOW
Witbakkend (MIDP)	WIT

Spoornr	Laag	Werkput	Vlak	Gecoupeerd/ Uitgehaald	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde	Relaties	Opmerking
01	1	1	0	Nee	Wegdek	Pakket van steen en puin, ten zuiden van de weg een puinpakket (S8).	Langwerpig	Breedte max. 4,62 m	BRGR en GR	Le + St (v), Tc (v), Aw, Gl, Met, Bot (w)	NW-ZO	1e eeuw	4e-5e eeuw	Doorsnijdt S7	/
02	1	1	0	Nee	Puinlaag	Onregelmatig gevormde puinlaag	Onregelmatig	1,40 x 1,70 m	OR + VL GRBR	Le + Sp/Fr Tc (zv)	/	1e-2e eeuw	/	/	/
03	1	1	1	Ja	Brandrestengraaf	Ondiep graf (5 - 10 cm)	Rond	Diam. 0,40 x 0,15 m	ZW + VL BR en WIGR	Le + Sp/Fr/Br Hk (zv), VbBot (v), VbLe (w)	/	ROM	ROM	/	/
04	0	1	0	Ja	Urnegraf	Kleiige grafvulling (groenige klei) met pot en crematieresten in "zwarte laag"	Onregelmatig	min 1,60 x min 1,00 x 0,10 m	/	/	/	2e helft 1e eeuw	1e helft 2e eeuw	Tegen putwand	/
04	1	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	BRGR + VL BR en GRO	Le + Kl + sp Hk (m), Aw, VbBot (w) + Fr Tc (w)	/	/	/	/	/
04	2	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	BR + VL BRGR	Le + Kl + Sp Hk (m)	/	/	/	/	/
04	3	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	GROGR + VL DOBRGR	Kl	/	/	/	/	/
05	0	1	1	Ja	Greppel	/	Langwerpig	Breedte: 1,28 m x 0,80 m	/	/	NW-ZO	2e helft 1e eeuw	1e helft 2e eeuw	Parallel met S6	/
05	1	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	DOBRGE + VL BR	Le + Sp Hk (w) en Sp VbLe (w)	/	/	/	/	/
05	2	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	GR tot BRGR + VL WIOR	Le + Sp Hk (zw)	/	/	/	/	/
06	1	1	1	Ja	Greppel	/	Langwerpig	Breedte: 1,85 m x 0,40 m	DOGR + VL BRGR en BR	Le + Sp/Fr Hk (v), Sp/Fr Tc (w), Aw, St	NW-ZO	1e eeuw	2e eeuw	Parallel met S5	/
07	1	1	1	Ja	Puinlaag	Puinlaag langs weg S1	Onregelmatig	0,57 x 0,44 m	DOBRGR tot ZW + VL BRGR	Le + Aw, Sp VbLe (v), Tc, VbBot (w)	/	1e eeuw	2e eeuw	Doorsneden door S1	/
08	1	1	0	Ja	Puinlaag	Puinlaag aan zuidzijde van de weg en langs greppel S5	Langwerpig	/	BRGR en BR	Le + Sp/Fr Tc, St, Aw, Bot (w)	NW-ZO	1e eeuw	2e eeuw	Op S1	/
09	1	1	1	Ja	Brandrestengraaf	Zeer ondiep: enkel bodem graf is bewaard. Restanten van een potje, munt en crematieresten	Onregelmatig	Max. 0,90 x 0,45 x 0,05 m	BR + VL BRGR	Le + VbBot (v), Aw, Sp Hk (w), St	/	253	2e helft 3e eeuw	/	/
10	1	1	1	Ja	Natuurlijk	Natuurlijke laag/uitloging	Onregelmatig	/	LIBR	Le + SpMn (m)	/	/	/	Idem S45	/
11	1	1	1	Ja	grafcontext?	Vaag afgelijnd met een op de zijkant gelegen potje en een	Ovaal	0,61 x 0,45 x 0,13 m	BR + VL GR en	Le + Aw	NO-ZW	Midden 1e eeuw	Midden 1e eeuw	/	/

Spoornr	Laag	Werkput	Vlak	Gecoupeerd/ Uitgehaald	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde	Relaties	Opmerking
						aantal botresten.			DOGR						
12	1	1	1	Ja	Brandrestengraaf	Resten crematiegraf	/	0,40 x 0,15 x 0,10 m	DOBRGR + VL BR, ZW en WIGR	Le + VbBot (v), Aw, Hk (v), Met (w)	/	1e kwart 1e eeuw	1e helft 1e eeuw	Doorsneden door S6	/
13	0	1	1	Ja	Kuil	Beerput of leemwinningskuil?	Onregelmatig	0,96 x 0,5 (min.) x 1,30m	/	/	/	2e helft 1e eeuw	1e helft 2e eeuw	Doorsneden door verstoring	/
13	1	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	BRGR + VL BR	Le + Sp Hk, Sp/Fr VbLe, Tc (w), St (w)	/	/	/	/	/
13	2	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	BR tot BEI + VL BRGR tot GR en DOBR	Le + Sp Hk (w) + Sp/Fr VbLe, Tc, St en Aw (w)	/	/	/	/	/
13	3	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	WIGR tot BEI + VL BR, OR en GRO	Le + Kl + Sp Hk en Tc (w)	/	/	/	/	/
13	4	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	DOGR tot BRGR	Le + Sp Hk, VbLe en Tc (w)	/	/	/	/	/
13	5	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	DOBLGR + VL DOGR	Le + Sp Hk (zw), Aw en bot (w)	/	/	/	/	/
14	1	1	1	Ja	Afvalkuil brandresten	/	Ovaal	0,94 x 0,55 x 0,15 m	ZW+ VL DOGR	Le + Hk (zv), VbBot (v), St (w)	NNW-ZZO	ROM	ROM	Doorsneden door S6	/
15	1	1	1	Ja	Greppel	Mogelijk funderingsgreppel?	Langwerpig	Breedte: 0,3 m x 0,2 m	DOGR + VL BR	Le + Sp Hk (w), Aw, St	NW-ZO	2e eeuw	2e eeuw	Parallel met S 23	/
16	1	1	1	Ja	Kringgreppel	/	Cirkel	Breedte 0,2 tot 0,3 m, max; 0,15 m diep	DOGR + VL BR	Le + Sp Hk (w), Aw (w), St (w)	/	2e helft 1e eeuw	1e eeuw	Doorsnijdt S 29, S 30, Doorsneden door S 40.	/
17	1	1	1	Ja	Kuil	/	Afgeronde rechthoek	1,00 x 0,70 x max. 0,88 m	DOGR + VL BR	Le + Tc (w), Aw (w)	NW-ZO	1e eeuw	4e eeuw	Tegen S18, doorsnijdt S19, loopt in putwand	/
18	1	1	1	Ja	Kuil	/	Afgeronde rechthoek	1,00 x 0,50 x 0,55 m	DOGR + VL BR	Le + Bot, Tc, Sp Hk, Aw	NO-ZW	1e eeuw	4e eeuw	Tegen S17, loopt in putwand	/
19	1	1	1	Ja	Kuil	/	Ovaal	0,70 x 0,45 x 0,15 m	WIGR + VL GR	Le + Sp Hk (v)	NO-ZW	1e eeuw	4e eeuw	Doorsneden door S17	/

Spoornr	Laag	Werkput	Vlak	Gecoupeerd/ Uitgehaald	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde	Relaties	Opmerking
									DOGR						
20	1	1	1	Ja	(Paal)kuil?	/	Afgerond vierkant	0,40 x 0,40 x 0,10 m	LIGR + VL GR DOGR	Le + Sp Mn (v), Sp Hk (w), Aw	/	PREROM/ROM	2e eeuw	Naast S15	/
21	1	1	1	Ja	Natuurlijk	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
22	0	1	1	Ja	Greppel	/	Langwerpig	Breedte ca. 0,6 m, 0,15 m diep	/	/	NW-ZO	?	?	/	/
22	1	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	BRGr + VL DOGR	Le	/	/	/	/	/
22	2	1	1	Ja	Opvullingslaag	Vage aflijning	/	/	BRGR tot GR	Le	/	/	/	/	/
23	0	1	1	Ja	Greppel	Funderingsgreppel?	Langwerpig	Breedte ca. 0,55 m, ca. 0,4 m diep	/	/	NW-ZO	2e helft 1e eeuw	1e helft 2e eeuw	Evenwijdig met S15, doorsnijdt S39, relatie S24?, mogelijk idem S26	/
23	1	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	DOGR + VL WIGR	Le + Sp Hk (w)	/	/	/	/	/
23	2	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	GR	Le + Sp Mn	/	/	/	/	/
24	1	1	1	Ja	Kringgreppel	/	Cirkel	Breedte ca. 0,25 m, ca. 0,08 m diep	DOGRBR + VL BR	Le + Aw, Sp Hk (w), Sp VbLe (w)	/	ROM	ROM	Relatie met S23 onduidelijk	/
25	1	1	1	Ja	Greppel	/	Langwerpig	Breedte ca. 0,46 m, ca. 0,05 m diep	GR + VL WIGR en DOGR	Le + Sp Hk	N-Z	1e eeuw	2e helft 1e eeuw	Doorsneden door S26 en S29, takt af in S27/28	/
26	0	1	1	Ja	Greppel	Mogelijk funderingsgreppel?	Langwerpig	Breedte ca. 0,75 m, ca. 0,25 m diep	/	/	NO-ZW	1e eeuw	2e helft 1e eeuw	Doorsnijdt S25/27/28. Onduidelijke relatie S29 (idem?)	/
26	1	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	DOGR	Le + Sp Hk (m)	/	/	/	/	/
26	2	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	GR + VL BROR	Le + Sp Hk (m)	/	/	/	/	/
27	1	1	1	Ja	Greppel	Aftakking van S25	Langwerpig	Breedte ca. 0,30 m, ca. 0,10 m diep	GR + VL WIGR en DOGR	Le + Sp Hk (w), Sp Tc (w)	NW-ZO	?	?	Doorsneden door S26/29	/
28	1	1	1	Ja	Greppel	Aftakking van S25	Langwerpig	Breedte ca. 0,30 m, ca.	GR + VL WIGR en	Le + Sp Hk (w)	N-Z	?	?	Doorsneden door S26/29	/

Spoornr	Laag	Werkput	Vlak	Gecoupeerd/ Uitgehaald	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde	Relaties	Opmerking
29	1	1	1	Ja	Greppel	Mogelijk funderingsgreppel?	Langwerpig	0,04 m diep Breedte ca. 0,40 m, ca. 0,08 m diep	DOGR	Le + Sp Hk (w), St (w)	NO-ZW	ROM	2e helft 1e eeuw	Doorsnijdt S25, S27, S28 en S30, onduidelijke relatie met S26 (idem?)	/
30	1	1	1	Ja	Greppel	Lichte afbuiging naar NO	Langwerpig	Breedte ca. 0,30 m, ca. 0,12 m diep	WIGR + VL GR en DOGR	Le + St (w), Sp Hk (w)	NNW-ZZO	ROM	2e helft 1e eeuw	Doorsneden door S16 en S29	/
31	1	1	1	Ja	Natuurlijk?	Niet zichtbaar in coupe	Rechthoek	0,57 x 0,35 m	DOGR + VL WIGR en BR	Le + Sp Hk (w), St (w)	NNW-ZZO	ROM	2e helft 1e eeuw	/	/
32	1	1	1	Nee	Puinlaag	Verstoring nagezakt (recent puin)	Onregelmatig	Max. 2,32 x 0,61 m	DOGR + VL GR	Le + St (v), Tc (v), Sk (w), Hk (w)	NO-ZW	20e eeuw	21e eeuw	Doorsnijdt S30, S33 en S34	/
33	1	1	1	Ja	Greppel	/	Langwerpig	Breedte ca. 0,30 m, ca. 0,18 m diep	GR + VL WIGR	Le + Sp Hk (w)	NNW-ZZO	?	?	Doorsneden door S32 en S35, onduidelijke relatie met S29	/
34	0	1	1	Ja	Bustumgraf	/	Afgeronde rechthoek	2,40 x 1,05 x 0,50 m	/	/	O-W	2e helft 1e eeuw	1e helft 2e eeuw	/	/
34	1	1	1	Ja	Laag	/	/	/	DOGR VL LIBR	Le + Sp Hk (v), St (v), Aw (v)	/	/	/	/	/
34	2	1	1	Ja	Laag	/	/	/	LIBR VL WIGR	Le + Sp Hk (w), VbLe (w)	/	/	/	/	/
34	3	1	1	Ja	Laag	/	/	/	ZW DOGR	Le + Sp Hk (zv), VbBot (zv), VbLe (v)	/	/	/	/	/
34	4	1	1	Ja	Laag	Verbrande wand	/	/	RO	Le + VbLe (zv)	/	/	/	/	/
35	1	1	1	Nee	Greppel	Greppel met hoek richting NW	Langwerpig	Breedte ca. 0,25 m	WIGR + VL GR en DOGR	Le + Sp/Fr Hk	/	?	?	Doorsnijdt S33	/
36	1	1	1	Ja	Natuurlijk	Restant boom	/	/	/	/	/	/	/	/	/
37	1	1	1	Ja	(Paal)kuil?	In coupe niet meer zichtbaar, mogelijk natuurlijk	Ovaal	0,50 x 0,40 m	DOGR + VL BR	Le + St (v), Tc (w)	NO-ZW	?	?	Mogelijk idem S22	/
38	1	1	1	Ja	(Paal)kuil?	In coupe miniem bewaard, mogelijk natuurlijk	Rond	Diam. 0,35 m, 0,05 m diep	BRGR + VL BR en GR	Le + Sp Hk (w)	/	?	?	/	/

Spoornr	Laag	Werkput	Vlak	Gecoupeerd/ Uitgehaald	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde	Relaties	Opmerking
39	1	1	1	Ja	Brandrestengraaf	/	Rond	Diam. 0,33 x 0,16 m	DOBRGR + VL WIGR en GR	Le + VbBot	/	2e helft 1e eeuw	1e helft 2e eeuw	Doorsneden door S23	/
40	1	1	1	Ja	Paalkuil	/	Afgeronde rechthoek	0,40 x 0,30 x 0,20 m	DOGR + VL GR	Le + Sp Hk (w), Sp TC (w), VbLe (w)	NW-ZO	2e helft 1e eeuw	1e helft 2e eeuw	Doorsnijdt S16	/
41	1	1	1	Ja	Kuil	/	Vierkant	1,60 x 1,60 x 0,30 m	DOGR + VL BR en GR	Le + Sp Hk, Sp VbLe (w), Dp (w), Aw	/	1e eeuw	1e eeuw	Tegen S22	/
42	1	1	1	Ja	Aardewerk	Potje bij uithalen S12	/	/	/	/	/	1e kwart 1e eeuw	1e helft 1e eeuw	Tegen S6, idem S12?	/
43	1	1	1	Ja	Paalkuil	Aanvankelijk gezien als paalkuil, bleek deel van S6	Rond	0,30	DOGR VL WIGR	Le + Sp Hk (v)	/	2e helft 1e eeuw	1e helft 2e eeuw	Onder S6	/
44	1	1	1	Ja	Laag	Zichtbaar in C2 op S5. Niet zichtbaar in vlak	/	/	BRGR + VL LIGR en BR	Le + Sp Hk (v), St (w)	/	?	?	/	/
45	1	1	1	Ja	Natuurlijk	Natuurlijke verkleuring	Onregelmatig	/	LIBR/LIGR	Le	/	/	/	Idem S10	/
46	1	1	1	Ja	Brandrestengraaf	/	Rond	Diam. 0,75 x 0,30 m	ZW + VL DOGR	Le + Hk (zv), VbLe (w), VbBot	/	1e kwart 1e eeuw	1e helft 1e eeuw	/	/
47	0	1	1	Ja	Greppel	Greppel in de vorm van een vierkant (grafmonument?)	/	Breedte ca. 0,40 m, max. 0,30 m diep	/	/	NW-ZO	?	?	Doorsneden door S54, doorsnijdt S53	/
47	1	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	GR	Le + Sp Hk en VbLe (w)	/	/	/	/	/
47	2	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	BRGR	Le + Sp VbLe (w)	/	/	/	/	/
48	1	1	1	Ja	Brandrestengraaf	Zit in een cluster van graven, exacte relaties moeilijk te bepalen wegens vergraving door bijzettingen	Langwerpig	Min. 0,80 x 0,40 x 0,16 m	DOGR en ZW + VL BR	Le + Sp/Fr Hk (v), Sp VbLe (w), VbBot	NNW-ZZO	2e helft 1e eeuw	1e kwart 2e eeuw	Doorsneden door S50/S55	/
49	1	1	1	Ja	Brandrestengraaf	Zie S48	Onregelmatig	Max. 0,35 x 0,25 x 0,06 m	DOGR en ZW	Le + Sp/Fr Hk (v), VbLe, Aw, VbBot	NO-ZW	/	/	/	/
50	1	1	1	Ja	Greppel	Zie S55	Langwerpig	/	DOGR tot LIGR	Le + Sp Hk (w), VbLe (w), Aw	O-W	1e eeuw	1e eeuw	Idem S55; onder S86 en S87, doorsnijdt S48	/
51	0	1	1	Ja	Bustumgraf	/	Afgeronde rechthoek	1,60 x 0,95 x 0,50 m	/	/	NNO-ZZW	2e helft 1e eeuw	2e helft 1e eeuw	Doorsneden door S52 en S81	/

Spoornr	Laag	Werkput	Vlak	Gecoupeerd/ Uitgehaald	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde	Relaties	Opmerking
51	1	1	1	Ja	Laag	/	/	/	BR + VL GRBR	Le + Sp/Fr Hk (v), Fr VbLe (v)	/	/	/	/	/
51	2	1	1	Ja	Laag	/	/	/	ZW + VL GR en BR	Le + Hk (zzv), VbLe (zv), VbBot (v)	/	/	/	/	/
52	1	1	1	Ja	Greppel	/	Langwerpig	1,95 x 1,05 m	BRGR + VL LIBR	Le + Sp Hk (w), Aw, St (w)	NW-ZO	2e eeuw	2e eeuw	Doorsnijdt S51	/
53	1	1	1	Ja	Brandrestengraaf?	/	Ovaal	0,60 x ? M	ZW en DOGR + VL LIBR	/	/	?	?	Doorsneden door S47	/
54	1	1	1	Ja	Greppel	Rechthoekig grafmonument?, geen exacte rechthoek want buigt aan W-zijde	Rechthoek	Breedte ca. 0,40 m, max. 0,30 m diep	DOGR + VL LIBR	Le + Sp Hk (w), Aw	NW-ZO	1e eeuw?	3e eeuw?	Doorsnijdt S47 en S67, wordt doorsneden door S85	/
55	1	1	1	Ja	Greppel	Greppel 1ste eeuw enclosure	Langwerpig	Breedte ca. 0,55 m, max. 0,35 m diep	DOGR tot LIGR	Le + Sp Hk (w), VbLe (w), Aw	N-Z	1e eeuw?	1e eeuw?	Doorsneden door S47; Idem S50; Vgl. S58	/
56	0	1	1	Ja	Greppel	/	Langwerpig	Breedte ca. 1,10 m, 0,30 m diep	/	/	O-W	1e eeuw	2e eeuw	Doorsnijdt S65, 76 en 77	/
56	1	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	BRGR LE	Le + Sp Hk (v)	/	/	/	/	/
56	2	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	GR	Le, Kl + Sp Hk (v), Bot (w)	/	/	/	/	/
56	3	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	DOGR	Le, Kl (v) + Sp Hk (w)	/	/	/	/	/
57	0	1	1	Ja	Greppel	Grafmonument?	Rechthoek	Breedte ca. 0,35 m, 0,15 m diep	/	/	/	ROM	ROM	Hoort bij S 74?; Doorsnijdt S8, doorsneden door S56	/
57	1	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	BRGR	Le + Sp Hk (v) + VbLe (w) + Aw	/	/	/	/	/
57	2	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	GR	Le + Sp Hk en VbLe (w)	/	/	/	/	/
58	1	1	1	Ja	Greppel	/	Langwerpig	Breedte ca. 0,40 m, 0,25 m diep	BRGR	Le + Sp Hk (w)	ONO-WZW	2e helft 1e eeuw	1e helft 2e eeuw	Doorsneden door S56 en S63	/
59	0	1	1	Ja	Kuil	/	Vierkant	1,30 x 1,30 x	/	/	/	1e helft 2e	3e eeuw	Doorsnijdt	/

Spoornr	Laag	Werkput	Vlak	Gecoupeerd/ Uitgehaald	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde	Relaties	Opmerking
								0,38 m				eeuw		S60 en 63	
59	1	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	GR	Le + Sp Hk(w), VbLe en St (zw)	/	/	/	/	/
59	2	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	GR to LEBR	Le + Sp Hk, VbLe en St (v) + Aw + VbBot (zw)	/	/	/	/	/
60	0	1	1	Ja	Afvalkuil brandresten	/	Rechthoek	0,56 x 0,50 x 0,15 m	ZW en OR gevekt	Le + Hk (zv), VbLe (w), Fe (v)	N-Z	2e helft 1e eeuw	3e eeuw	Doorsneden door S59	/
61	1	1	1	Ja	Paalkuil	/	Vierkant	0,45 x 0,45 x 0,40 m	BRGR	Le + Sp VbLe (w), Fe (v), St (w)	/	2e helft 1e eeuw	4e eeuw	Doorsnijdt S62, hoort bij S63	/
62	1	1	1	Ja	Brandrestengraaf	/	Rechthoek	0,44 x 0,34 x 0,09 m	ZW, GR en LE gevekt	Le + Aw (w), Hk (v), VbLe (w), Fe (w)	OZO-WNW	1e eeuw	1e eeuw	Doorsneden door S61 en S63	/
63	1	1	1	Ja	Kuil	/	Afgeronde rechthoek	1,75 x 0,78 x 0,60 m	BRGR + VL ORLE	Le + St (w), Tc (w), VbLe (w), Fe (w)	NNO-ZZW	2e helft 1e eeuw	1e helft 2e eeuw	Doorsneden door S59, doorsnijdt S58, hoort bij S61	/
64	1	1	1	Ja	Afvalkuil brandresten	/	Rechthoek	1,20 x 0,55 m	BR + VL ZW en LE	Le + Hk (zv), VbBot (v), Sp VbLe (zw)	O-W	ROM	ROM	/	/
65	1	1	1	Ja	Afvalkuil brandresten	/	Onregelmatig	1,08 x 0,48 m zichtbaar	BR + VL ZW en LE	Le + Hk (zv), Sp VbLe (zw)	O-W	1e eeuw	2e eeuw	Doorsneden door S56	/
66	1	1	1	Ja	Brandrestengraaf	/	Rechthoek	0,64 x 0,54 x 0,15 m	BR + VL ZW en LE	Le + Hk (zv), VbLe (w)	N-Z	2e helft 1e eeuw	1e helft 2e eeuw	/	/
67	1	1	1	Ja	Greppel	Funderingsgreppel?	Langwerpig	Breedte ca.0,40, 0,18 m diep	BR + VL LE	Le + St (w), Hk (zw), Tc (zzw)	O-W	1e eeuw	2e eeuw	Doorsneden door S54, mogelijk idem aan S50 en S55	/
68	1	1	1	Ja	Inhumatiegraf	/	Rechthoek	1,50 x 0,65 x 0,15 m	BR + VL OR	Le + Bot (zzv), Sp VbLe (w), Sp Hk (w)	O-W	ROM	ROM	/	/
70	1	1	1	Ja	Inhumatiegraf	Verstoord: geen bot in situ, noch lijkschaduw, bot in zeer fragiele toestand	Rechthoek	1,29 x 0,49 m	DOBR + VL LE	Le + Sp Hk (v), Fe (v), Bot, Aw (zw)	O-W	ROM	ROM	Doorsneden door S82	/
71	1	1	1	Nee	Kuil	Recente kuil	Onregelmatig	/	BR	Le + Sk (w), VbLe (v), St (v)	NO-ZW	REC	REC	/	/
72	0	1	1	Ja	Urnegraf	Geen duidelijk aflijning, enkel 2	/	/	/	/	/	2e helft 1e eeuw	1e helft 2e eeuw	/	/

Spoornr	Laag	Werkput	Vlak	Gecoupeerd/ Uitgehaald	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde	Relaties	Opmerking
						potjes in vlak						eeuw	eeuw		
72	1	1	1	Ja	Aardewerk	V108 en 109	/	/	/	/	/	/	/	/	/
72	2	1	1	Ja	Aardewerk	V110	/	/	/	/	/	/	/	/	/
73	1	1	1	Nee	Natuurlijk	Boomval	Onregelmatig	/	/	/	/	/	/	/	/
74	1	1	1	Ja	Greppel	/	Langwerpig	Breedte ca.0,15, 0,10 m diep	BR LE	Le + Sp Hk (v), Sp VbLe (w), Aw (w)	O-W	ROM	ROM	Doorsneden door versterking, doorsnijdt S79 en S80; Hoort bij S57?	/
75	0	1	1	Ja	Brandrestengraaf	Vage aflijning	Ovaal	1,20 x 0,70 x 0,21 m	/	/	NO-ZW	2e helft 1e eeuw	2e helft 1e eeuw	Doorsneden door S74	/
75	1	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	DOBR ZW	Le + VbBot (zv), Aw (v), Hk (zv)	/	/	/	/	/
75	2	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	LE + VL DOBR	Le + VbLe (v), Tc (v), St (v)	/	/	/	/	/
76	0	1	1	Ja	Gracht	/	Langwerpig	/	/	/	O-W	1e eeuw	2e eeuw	Doorsneden door S56, doorsnijdt S77	/
76	1	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	BR + VL GR	Le + Sp Hk (w), Sp VbLe (zw)	/	/	/	/	/
76	2	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	BRGR	Le + Sp Hk(v), Sp VbLe (w), Bot (w)	/	/	/	/	/
76	3	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	GR + VL GROGE	Le, Klei + Sp Hk (zw), GROGE = fosfor?	/	/	/	/	/
76	4	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	DOGR	Klei, Le + Sp Hk (zw)	/	/	/	/	/
77	1	1	1	Ja	Greppel?	Enkel zichtbaar in de coupe	Langwerpig	/	GRBR	Le + Hk (v), Sp VbLe (w)	/	1e eeuw	2e eeuw	Doorsneden door S56 en 76	/
78	1	1	1	Ja	Laag	Enkel zichtbaar in coupe	Onregelmatig	/	GRBR + VL LE	Le + Sp Hk (v), Sp VbLe (w)	NO-ZW	/	/	Doorsneden door S79, onder S80	/
79	1	1	1	Ja	Paalkuil	Enkel zichtbaar in coupe	/	/	GR tot GRBR	Le + Sp Hk, Sp VbLe (w)	/	/	/	Doorsneden door S74, onder S80, doorsnijdt	/

Spoornr	Laag	Werkput	Vlak	Gecoupeerd/ Uitgehaald	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde	Relaties	Opmerking
														S78	
80	1	1	1	Ja	Laag	/	Onregelmatig	1,50 x 0,50 m zichtbaar	GRBR + VL LE	Le + Sp Hk (w), Sp VbLe (w), Fe (w)	/	/	/	Op S78 en S79, doorsneden door S74	/
81	0	1	1	Ja	Bustumgraf	/	Rechthoek	1,05 x 0,80 x 0,40 m	/	/	NO-ZW	1e eeuw	ROM	Doorsnijdt S51	/
81	1	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	LE + VL GRBR	Le + Sp Hk (v), Fr VbLe (v), Bot (w), St (w)	/	/	/	/	/
81	2	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	ZW + VL LE	Le + Hk (zzv), Aw (v), VbBot (v)	/	/	/	/	/
81	3	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	LE ORRO	Le + Fr VbLe (v), Sp Hk (w)	/	/	/	/	/
82	0	1	1	Ja	Kuil?	/	Rechthoek	1,30 x 0,65 m zichtbaar, 0,30 m diep	/	/	N-Z	?	?	Doorsnijdt S70	/
82	1	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	DOGR	Le + Sp Hk (w), Bot, Sp Tc (w)	/	?	?	/	/
82	2	1	1	Ja	Opvullingslaag	/	/	/	GR en WIGR + VL LIBR	Le + Sp Hk (zw)	/	?	?	/	/
83	1	1	1	Ja	Urnegraf?	Crematiegraf tegen of onder de cluster S48-50, niet zichtbaar in vlak; Vage aflijning	Rechthoek?	0,80 x 0,60 x 0,40 m	LIBR + VL BRGR	Le + Sp/Fr Hk (w), Met, Aw, Bot (w)	/	2e helft 3e eeuw	1e helft 4e eeuw	Doorsneden door S50, Tegen S54	/
84	1	1	1	Ja	Kuil	Leemwinningskuil	Onregelmatig	/	GRBR en LE gevekt	Le + Sp Hk (w), Aw (w), Sp VbLe (zw), Bot (zzw)	/	?	?	Doorsneden door S55?	/
85	1	1	1	Ja	Inhumatiegraf	Schedel en deel van sleutelbeenderen en armen bewaard. Rest zeer fragiel en vergaan.	Rechthoek	1,65 x 0,70 x 0,30 m	BR	Le + Bot, Sp Hk (v), Aw, St (zw)	O-W	1e-2e eeuw	?	Doorsnijdt S54	/
86	1	1	1	Ja	Brandrestenurn egraf	Crematiegraf met 2 verrommelde potjes. Onregelmatig spoor in vlak. Relaties tov andere graven moeilijk te bepalen wegens vergraving door bijzetting.	Onregelmatig	0,50 x 0,40 x 0,20 m	ZW + VL LE	Le + Fe (v), VbBot (v), Aw, Hk (v)	/	2e helft 1e eeuw	1e kwart 2e eeuw	Doorsnijdt S50	/
87	1	1	1	Ja	Laag	Dunne laag, enkel zichtbaar in het vlak	Onregelmatig	/	DOGR + VL GR	Le	/	1e eeuw	1e eeuw	Boven S50	/

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
0	0	/	0	ROM	AW	GW	Kruik	/	/	/	0	27	3	2	1	/	/	Nee	KL of MV	Aanleg vlak, vierledig oor
0	0	/	0	ROM	AW	GW	Kruik	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	MV	Aanleg vlak, oor, slechts gedeeltelijk bewaard maar op zijn minst drieledig
0	0	/	0	ROM	AW	GW	Kruik	/	/	/	0	0	9	1	1	/	/	Nee	MV	Aanleg vlak
0	0	/	0	ROM	AW	TN	/	/	-25/-20	150	0	0	1	0	1	/	/	Nee	/	Aanleg vlak, orangerode kern
0	0	/	0	ROM	AW	TN	/	/	-25/-20	150	0	26	0	0	1	/	/	Nee	NG	Aanleg vlak
0	0	/	0	ROM	AW	TN	Bord	DERU A 41-42	5/1	150	2	0	1	0	1	/	/	Nee	CH	Aanleg vlak
0	0	/	0	ROM	AW	TR	Beker	DERU P 1-12	-25	150	3	25	0	0	1	/	/	Nee	/	Aanleg vlak, ribbel, wit baksel
0	0	/	0	ROM	AW	TR	Beker	DERU P 1-12	50	150	1	2	0	0	1	/	/	Nee	TO	Aanleg vlak
0	0	/	0	ROM	AW	TS	Bord	BET 58	/	/	1	0	0	0	1	/	/	Nee	/	Aanleg vlak
1	1	/	1	ROM	BOT	/	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
1	1	/	1	ROM	AW	TS	/	/	0	50	0	1	0	0	1	/	/	Nee	IT/ZG	/
1	1	/	1	ROM	AW	TS	/	/	40	80	0	1	0	0	1	/	/	Nee	ZG	/
1	1	/	1	ROM	AW	TS	Bord	DRAG 15/17	20	40	1	0	0	0	1	/	/	Nee	ZG-LG	/
1	1	/	1	ROM	AW	TS	Bord	DRAG 18/31	120	200	0	0	1	0	1	/	/	Nee	AR	Sterk versleten
1	1	/	1	ROM	AW	TS	Bord	DRAG 18/31	40	80	1	0	0	0	1	/	/	Nee	ZG-LG	/
1	1	/	1	ROM	AW	TS	Bord	DRAG 18/31; BET 55	140	200	1	0	0	0	1	/	/	Nee	CG-LX	/
1	1	/	1	ROM	AW	TS	Kop	DRAG 22	20	40	0	0	1	0	1	/	/	Nee	ZG-LG	/
1	1	/	1	ROM	AW	TS	Kop	DRAG 27; BET 28	120	200	1	0	0	0	1	/	/	Nee	CG-LX	/
1	1	/	1	ROM	AW	TS	Kop	HA 9, Servies II	-5	20	1	0	0	0	1	/	/	Nee	IT	/

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
2	1	/	0	ROM	GL	GEKLEURD	/	/	/	/	0	0	0	0	1	/	/	Nee	/	Gefragmenteerd
3	1	/	0	ROM	BOT	MENS?	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	1	/	/	Nee	/	780 gram: GRAF 7
3	1	/	0	ROM	MET	SLAK	/	/	/	/	0	0	0	17	17	/	/	Nee	/	/
4	1	/	0	ROM	MET	BR	/	/	/	/	0	0	0	2	2	/	/	Nee	/	Schoenspijkertjes?
4	1	/	0	ROM	MET	BR	Munt	Follis, AES 4	300	400	0	0	0	2	2	/	/	Nee	/	/
4	1	/	0	ROM	MET	BR	Munt	Follis, AES 4, Constantius II	336	340	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	GLORIA EXERCITUS, 1 STANDAARD
4	1	/	0	ROM	MET	BR	Munt	Imitatie van Antoninianus	270	300	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	Imitatie van Antoninianus
4	1	/	0	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	Nee	/	/
4	1	/	0	ROM	MET	PB	/	/	/	/	0	0	0	2	2	/	/	Nee	/	Klompjes lood
5	1	/	0	ROM	AW	AM	Amfoor	DRES 20	25	250	0	2	0	0	1	/	/	Nee	ZS	/
5	1	/	0	ROM	AW	AM	Amfoor	DRES 20	25	250	0	0	0	1	1	/	/	Ja	ZS	Stempel niet volledig leesbaar NOV...
5	1	/	0	ROM	AW	GV	Beker	/	80	/	0	3	0	0	1	/	Kleibestrooiing; Techniek B	Nee	KL	/
5	1	/	0	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	9	0	0	9	/	/	Nee	/	/
5	1	/	0	ROM	AW	GW	/	/	60/70	/	0	3	0	0	1	/	/	Nee	BA	/
5	1	/	0	ROM	AW	GW	Kruik	/	60/70	/	0	7	0	0	1	/	/	Nee	ZE	/
5	1	/	0	ROM	AW	MO	Wrijfschaal	ST 149	60/70	/	5	4	0	0	1	/	/	Nee	BA	/
5	1	/	0	ROM	AW	PR	Deksel	/	50	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	RV	/
5	1	/	0	ROM	AW	RW	Kom/bord	/	/	/	1	0	0	0	1	/	/	Nee	/	/
5	1	/	0	ROM	AW	RW	/	/	70	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	RG-RO	/
5	1	/	0	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	3	0	0	3	/	/	Nee	TO	/
5	1	/	0	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	9	0	0	2	/	Reducerend	Nee	TO	/

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
5	1	/	0	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	0	1	0	1	/	Gesmookt	Nee	TO	/
5	1	/	0	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	0	1	0	1	/	Reducerend	Nee	TO	/
5	1	/	0	ROM	AW	RW	Pot	ST 201 A	50	320/330	1	0	0	0	1	/	Reducerend	Nee	TO	/
5	1	/	0	ROM	AW	RW	Pot	ST 201 B	/	/	2	0	0	0	1	/	Reducerend	Nee	/	/
5	1	/	0	ROM	AW	RW	Bord	ST 218	50	320/330	1	0	0	0	1	/	/	Nee	TO	Drie ribbels op de buitenzijde
5	1	/	0	ROM	AW	TR	/	/	-25/-20	150	0	2	0	0	1	/	Kerfband	Nee	/	/
6	1	/	1	ROM	BOT	DIER	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
7	1	/	1	ROM	ST	/	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
8	5	/	1	ROM	MET	SLAK	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
9	6	/	1	ROM	AW	AM	Amfoor	DRES 20	25	250	0	1	0	0	1	/	/	Nee	ZS	/
9	6	/	1	ROM	AW	AM	Amfoor	GAUL 4	50	300	0	1	0	0	1	/	/	Nee	ZG	/
9	6	/	1	ROM	AW	GW	Kruik	/	60/70	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	BA	Tweeledig oor
9	6	/	1	ROM	AW	GW	/	/	50	275	0	1	0	0	1	/	/	Nee	MV	/
9	6	/	1	ROM	AW	GW	/	/	50	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	MV	Vierledig oor
9	6	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	1	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
10	6	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	7	7	/	/	Nee	/	/
10	6	/	1	ROM	MET	SLAK	/	/	/	/	0	0	0	4	4	/	/	Nee	/	/
11	7	/	1	ROM	AW	GW	/	/	50	275	0	1	0	0	1	/	/	Nee	MV	/
11	7	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
11	7	/	1	ROM	AW	TN	/	/	-25/-20	150	0	3	0	0	1	/	/	Nee	SE	/
12	5	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
13	5	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
13	5	/	1	ROM	AW	TR	/	/	50	150	0	1	0	0	1	/	/	Nee	TO	/

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
14	9	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	10	1	0	1	/	/	Nee	/	Oranje baksel
14	9	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	1	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
15	5	/	1	ROM	AW	AM	Amfoor	DRES 20	25	250	0	1	0	0	1	/	/	Nee	ZS	/
15	5	/	1	ROM	AW	AM	Amfoor	GAUL 4	50	300	1	0	0	0	1	/	/	Nee	ZG	/
15	5	/	1	ROM	BOT	DIER?	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
15	5	/	1	ROM	AW	DO	Dolium	/	/	/	0	2	0	0	2	/	/	Nee	/	Dolia komen voor tot in de 3de eeuw, maar in Tongeren vooral te vinden in contexten van 1ste eeuw
15	5	/	1	ROM	AW	GV	Beker	/	/	/	0	1	0	0	1	/	Techniek C	Nee	/	/
15	5	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
15	5	/	1	ROM	AW	RW	/	/	70	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	RG-RO	/
15	5	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	3	0	0	3	/	Reducerend	Nee	TO	/
15	5	/	1	ROM	AW	RW	Kom	VV 498	50	100	1	0	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
15	5	/	1	ROM	AW	TN	/	/	-25/-20	150	0	1	0	0	1	/	/	Nee	SE	/
15	5	/	1	ROM	AW	TR	Beker	DERU P13-14	-25	85/90	1	0	0	0	1	/	/	Nee	/	/
15	5	/	1	ROM	AW	TS	/	/	/	/	0	3	0	0	3	/	/	Nee	/	/
15	5	/	1	ROM	AW	TS	Bord	/	40	80	0	1	0	0	1	/	/	Nee	ZG-LG	/
15	5	/	1	ROM	AW	TS	Kop	DRAG 27	80	120	0	1	0	0	1	/	/	Nee	ZG-LG	/
17	9	/	1	ROM	MET	BR	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	Bronzen omhulsel van pootje?
17	9	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	2	2	/	/	Nee	/	/
18	6	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	Nee	/	/
18	6	/	1	ROM	MET	SLAK	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
19	6	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	4	0	0	4	/	/	Nee	/	/
19	6	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	Deklaag	Nee	/	Oranje
19	6	/	1	ROM	AW	GW	/	/	60/70		0	1	0	0	1	/	/	Nee	BA	/
19	6	/	1	ROM	AW	PR	Bord	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
19	6	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	1	1	0	2	/	/	Nee	/	/
19	6	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	1	0	0	1	/	Reducerend	Nee	TO	/
19	6	/	1	ROM	AW	RW	Kom	ST 210	50	320/330	1	0	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
19	6	/	1	ROM	AW	RW	Deksel	ST 219	50	320/330	1	0	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
19	6	/	1	ROM	AW	TN	/	/	-25/-20	150	0	1	0	0	1	/	/	Nee	SE	/
19	6	/	1	ROM	AW	TR	Beker	/	50	150	0	1	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
19	6	/	1	ROM	AW	TS	/	/	/	/	0	0	1	0	1	/	/	Nee	/	Te fragmentair
20	15	/	1	ROM	AW	GV	Beker	ST 2	80/90	200/225	1	0	0	0	1	/	Techniek B	Nee	KL	/
20	15	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	Gesmoekt; Kerfband	Nee	/	/
20	15	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
20	15	/	1	ROM	AW	TS	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	Fragmentair
21	15	/	1	ROM	BOT	MENS?	Crematierest?	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
22	15	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	2	2	/	/	Nee	/	/
24	20	/	1	ROM	AW	IN	/	/	/	/	0	0	1	0	1	/	/	Nee	/	Vermoedelijk van rubrabeker, verbrand
25	18	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
26	13	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	3	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
26	13	/	1	ROM	AW	TN	/	/	-25/-20	150	0	1	0	0	1	/	/	Nee	SE	/
27	6	1	1	INDET	ST	/	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	Verglaasd

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
27	6	/	1	ROM	AW	GV	Beker	ST 2	80/90	200/225	1	0	0	0	1	/	Techniek B	Nee	KL	/
27	6	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	2	0	0	2	/	Gesmookt	Nee	/	/
27	6	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
27	6	/	1	ROM	AW	RW	/	/	70		0	1	0	0	1	/	/	Nee	RG-RO	/
27	6	/	1	ROM	AW	RW	Kom	/	50	320/330	1	0	0	0	1	/	/	Nee	TO	Licht gebogen wand, groef op buitenkant, niet verdikt
27	6	/	1	ROM	AW	TN	Kom	VV 498	50	100	1	0	0	0	1	/	/	Nee	SE	vorm op zich is ruwwandig aardewerk
27	6	/	1	ROM	AW	TS	/	/	100		0	0	1	0	1	/	/	Nee	OG	/
28	5	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
28	5	/	1	ROM	MET	SLAK	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
29	11	/	1	ROM	AW	TN of GW?	Fles	VV 78	50	/	1	0	0	0	1	/	/	Nee	/	Bijna volledig, lijkt qua vorm meest op type bij Vanvinckenroye, maar dan met vlakke bodem en zonder versiering, bij hem midden eerste eeuw
30	6	/	1	ROM	AW	AM	Amfoor	DRES 20	25	250	0	1	0	0	1	/	/	Nee	ZS	/
30	6	/	1	ROM	AW	DO	Dolium	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	Dolia komen voor tot in de 3de eeuw, maar in Tongeren vooral te vinden in contexten van 1ste eeuw
30	6	/	1	ROM	AW	GV	/	/	/	/	1	0	0	0	1	/	/	Nee	/	/

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
30	6	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
30	6	/	1	ROM	AW	KU	Kurkurne	VV 31-33	1	100	2	0	0	0	1	/	/	Nee	/	/
30	6	/	1	ROM	AW	TN	/	/	-25/-20	150	0	0	1	0	1	/	/	Nee	/	/
31	6	/	1	ROM	MET	FE	/	/	/	/	0	0	0	4	4	/	/	Nee	/	/
32	6	/	1	ROM	AW	TS	Kop	DRAG 27	20	40	0	1	0	0	1	/	/	Nee	ZG-LG	/
33	5	/	1	ROM	TC	/	/	/	/	/	0	0	0	5	5	/	/	Nee	/	/
33	5	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	5	0	0	5	/	/	Nee	/	/
34	12	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	Verbrand
34	12	/	1	ROM	AW	KU	Kurkurne	VV 31-33	1	100	3	29	4	0	1	39	/	Nee	/	/
34	12	/	1	ROM	BOT	MENS?	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	19,5 gram
35	12	/	1	ROM	ORG	GROND	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Grondmonster
36	12	/	1	ROM	AW	GB	Beker	VV 290-292	60	120/130	1	0	0	0	1	/	Noppen	Nee	ZE	/
36	12	/	1	ROM	AW	IN	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	Schilfer, vermoedelijk van amfoor
36	12	/	1	ROM	AW	TS	Bord	DRAG 15/17	20	40	1	0	0	0	1	/	/	Nee	ZG-LG	/
36	12	/	1	ROM	AW	TS	Kop	HA 9, Servies II	-10	10	1	2	1	0	1	/	/	Ja	IT/LY	AVCTVS ANNI
37	12	/	1	ROM	BOT	MENS?	Crematierest?	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	15 gram
38	12	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	20 gram
39	12	/	1	ROM	AW	GV	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	Techniek B	Nee	/	/
39	12	/	1	ROM	AW	KU	Kurkurne	VV 31-33	1	100	1	2	0	0	0	34	/	Nee	/	/
39	12	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
39	12	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	1	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
39	12	/	1	ROM	AW	TR	Kop	DERU C.2, VV 119	-25	30	1	0	0	0	1	/	/	Nee	/	Verbrand, VV Augusteïsch - Tiberisch

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
40	12	/	1	ROM	BOT	DIER	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
41	12	/	1	ROM	AW	TS	Bord	HA 1, Servies lc	-10	10	7	0	0	0	1	/	/	Ja	IT	AW 3, volledig bord, stempel TAC? Of L?, Bij T kan eventueel nog P zijn, onderzijde grafitto DION, d is driehoek. In planta pedis
42	3	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	102 gram
43	3	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster
44	42	1	1	ROM	MET	FE	Schoenspijkers	/	/	/	0	0	0	2	2	/	/	Nee	/	/
44	42	/	1	ROM	AW	KU	Kurkurne	/	1	200	2	5	0	0	1	/	/	Nee	/	/
44	42	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	21,5 gram
44	42	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	1	0	0	1	/	Gesmookt	Nee	TO	/
44	42	/	1	ROM	AW	RW	Pot	ST 201 A	50	320/330	1	0	0	0	1	/	Reducerend	Nee	TO	/
44	42	/	1	ROM	AW	RW	Pot	ST 201 A	50	320/330	7	29	1	0	1	/	/	Nee	TO	+ grafinhoud in zakje
44	42	/	1	ROM	AW	TR	Kop	DERU C.2, VV 119	-25	30	1	1	0	0	1	/	/	Nee	/	VV Augusteisch - Tiberisch
45	11	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	4,5 gram
47	3	/	1	ROM	BOT	DIER	/	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	Nee	/	Bot in kleilaag
47	4	/	1	ROM	BOT	DIER	/	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	Nee	/	Bot in kleilaag
48	0	/	0	ROM	MET	FE	/	/	/	/	0	0	0	2	2	/	/	Nee	/	/
49	3	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Inhoud pot: 357 gram
49	4	/	1	ROM	BOT	MENS	Verbrand	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Inhoud pot: 357 gram
50	3	/	1	ROM	AW	RW	/	/	70	/	0	2	1	0	1	51	Gesmookt	Nee	RG-RO	/

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
50	4	/	1	ROM	AW	RW	/	/	70	/	0	2	1	0	1	51	Gesmookt	Nee	RG-RO	/
51	3	/	1	ROM	AW	RW	/	/	70	/	0	1	0	0	0	50	Gesmookt	Nee	RG-RO	/
51	4	/	1	ROM	AW	RW	/	/	70	/	0	1	0	0	0	50	Gesmookt	Nee	RG-RO	/
52	5	/	1	ROM	GL	GEKLEURD	Kraal	RIHA 1979, type 1	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	Donkerblauw met witte kraal, zes lobben, bij Riha Tafel 36, nr. 1146
53	6	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
54	9	/	1	ROM	AW	GW	Beker	VV 319, cfr. NB 33	250	350	2	19	0	0	1	/	Deuken; Gesmookt; Kerfband	Nee	/	/
55	9	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	296 gram
56	9	1	1	ROM	MET	BR	Munt	/	253	268	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	Antoninianus (verzilverd) Vz: GALLIENVS AVG Hoofd naar rechts met baard en stralenkroon Az: MARTI PACIFERO Mars naar links met speer en schild rechts en olijftak links Officina letter A in linkerveld RIC V deel I Rome 236
57	13	2	1	ROM	AW	GW	/	/	50	275	0	1	0	0	1	/	/	Nee	MV	/
58	13	/	1	ROM	MET	FE	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
58	13	/	1	ROM	AW	GW	/	/	50	275	0	1	0	0	1	/	/	Nee	MV	/

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
58	13	/	1	ROM	MET	SLAK	/	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	Nee	/	/
59	13	5	1	ROM	AW	AM	Amfoor	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
59	13	5	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	RY	/
59	13	5	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	0	1	0	1	/	/	Nee	/	/
60	41	/	1	ROM	AW	DO	Dolium	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	Dolia komen voor tot in de 3de eeuw, maar in Tongeren vooral te vinden in contexten van 1ste eeuw
60	41	/	1	ROM	AW	GW	Beker	/	/	/	0	4	0	0	1	/	Gesmoekt; Kerfband	Nee	/	/
61	41	1	1	ROM	MET	BR	Sleutel	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	Heeft de vorm van een vingerring met baard eraan, goed bewaard
61	41	/	1	ROM	MET	BR	/	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	Nee	/	/
62	14	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
63	14	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster
64	14	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	2,5 gram
65	6	/	1	ROM	AW	TN	/	/	-25/-20	150	0	0	1	0	1	/	/	Nee	SE	/
65	6	/	1	ROM	AW	TS	/	/	120	200	0	1	0	0	1	/	/	Nee	CG	/
66	17	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	Gesmoekt	Nee	/	/
66	17	/	1	ROM	AW	KU	Kurkurne	/	1	200	0	1	0	0	1	/	Kamstreek	Nee	/	/
66	17	/	1	ROM	AW	MO	Wrijfschaal	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
66	17	/	1	ROM	MET	SLAK	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
67	23	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	1	0	0	1	/	Reducerend	Nee	TO	/

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
68	24	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
69	39	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	59,5 gram
70	16	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
70	16	/	1	ROM	AW	RW	/	/	70		0	6	0	0	0	77	/	Nee	RG-WI	/
71	25	/	1	ROM	AW	DO	Dolium	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	Dolia komen voor tot in de 3de eeuw, maar in Tongeren vooral te vinden in contexten van 1ste eeuw
71	25	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
72	29	/	1	ROM	MET	SLAK	/	/	/	/	0	0	0	6	6	/	/	Nee	/	/
73	41	/	1	ROM	MET	AG	Fibula	/			0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	Naaldhouder
73	41	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
73	41	/	1	ROM	GL	KLEURLOOS	/	/	/	/	0	0	0	35	1	/	/	Nee	/	Zeer gefragmenteerd
74	15	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
74	15	/	1	ROM	AW	MO	Wrijfschaal	VV 336-337	150	/	1	0	0	0	1	/	/	Nee	/	/
74	15	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	1	0	0	0	1	/	/	Nee	/	Grijs geschilderd baksel
74	15	/	1	ROM	MET	SLAK	/	/	/	/	0	0	0	2	2	/	/	Nee	/	/
75	15	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster
76	17	/	1	ROM	AW	RW	Oorpot	VV 596-7	300	375	4	1	4	1	1	/	Gesmookt	Nee	/	Kort oor; volgens vanvinckenroye 300 tot derde kwart vierde eeuw
77	16	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
77	16	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	2	0	0	2	/	/	Nee	/	/
77	16	/	1	ROM	AW	MT	/	/	200	350	0	1	0	0	1	/	/	Nee	TR	/
77	16	/	1	ROM	AW	RW	/	/	70		0	1	2	0	1	70	/	Nee	RG-WI	/
78	16	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster
79	23	/	1	ROM	AW	TR	Beker	/	-25/-20	150	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
80	6	/	1	ROM	BOT	DIER	/	/	/	/	0	0	0	18	18	/	/	Nee	/	/
80	6	/	1	ROM	AW	GB	Beker	VV 290-292	60	120/130	1	0	0	0	1	/	Noppen	Nee	ZE	/
80	6	/	1	ROM	AW	GW	Kruik	/	/	/	3	64	2	0	1	/	/	Nee	BA?	Verbrand, Haltern 45?
80	6	/	1	ROM	AW	GW	/	/	50	275	0	2	1	0	3	/	/	Nee	MV	Driedelig oor
80	6	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	3	2	0	1	/	Reducerend	Nee	/	/
80	6	/	1	ROM	MET	SLAK	/	/	/	/	0	0	0	2	2	/	/	Nee	/	/
80	6	/	1	ROM	AW	TN?	/	/	/	/	0	3	0	0	1	/	Kerfband	Nee	/	/
81	5	/	1	ROM	ST	/	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
81	5	/	1	ROM	AW	AM	Amfoor	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
81	5	/	1	ROM	AW	GW	/	/	50	275	0	1	0	0	1	/	/	Nee	MV	/
81	5	/	1	ROM	AW	GW	Honingpot	ST 146	/	/	1	0	0	0	1	/	/	Nee	/	/
81	5	/	1	ROM	AW	TS	Kop	DRAG 27/BET 28	120	160	1	0	0	0	1	/	/	Nee	CG-LX	/
82	34	3	1	ROM	ORG	HK + LE	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	Grondmonster
83	34	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	550 gram + 31,5 gram
84	34	/	1	ROM	AW	GW	/	/	50	275	0	15	3	0	1	/	/	Nee	MV	/
84	34	/	1	ROM	AW	TN	Pot	DERU P46-51	40/45	150	1	0	0	0	1	/	/	Nee	/	Grijs baksel met wit potgruis
85	34	3	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	2	2	/	/	Nee	/	/
86	46	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
86	46	/	1	ROM	AW	TS	Kop	HA 9, Servies II	-5	20	4	3	0	0	1	/	/	Nee	IT	/
87	46	/	1	ROM	AW	GW	/	/	50	275	0	1	0	0	1	/	/	Nee	MV	/
87	46	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
87	46	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	1	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
89	64	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster
90	64	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	2	0	0	1	/	Reducerend	Nee	/	/
91	64	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	3 gram
92	66	/	1	ROM	TC	/	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
92	66	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
92	66	/	1	ROM	MET	FE	/	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	Nee	/	Met houtsporen
92	66	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	0	1	0	1	/	/	Nee	/	/
92	66	/	1	ROM	AW	GW	Kruik	/	50	275	0	9	0	0	1	/	/	Nee	MV	/
92	66	/	1	ROM	AW	KU	Kurkurne	/	1	200	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
92	66	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	8	0	0	8	/	/	Nee	/	/
92	66	/	1	ROM	AW	TN	Bord	VV 132-135	40/45	150	3	8	4	0	1	/	/	Nee	SE	Roulette op bodem
92	66	/	1	ROM	AW	TR	Beker	DERU P1-12	50	150	1	13	1	0	1	/	/	Nee	TO	Groef bodem
92	66	/	1	ROM	AW	TS	Kan	CHENET 348	300	400	0	3	0	0	1	/	Barbotine	Nee	AR	Verbrand, druivenbladeren
93	66	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	5,5 gram
94	66	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster
95	51	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	234 gram
96	51	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster
97	51	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	/
98	51	/	1	ROM	MET	BR	Fibula	RIHA 2.2?			0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	Enkel veer bewaard

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
99	56	/	1	ROM	AW	AM	Amfoor	DRES 7-11	-10	90	0	0	0	1	1	/	/	Nee	ZS	Lang vertikaal oor, niet geleed
99	56	/	1	ROM	BOT	DIER	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
99	56	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
99	56	/	1	ROM	AW	RW	Pot	/	50	320/330	1	0	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
99	56	/	1	ROM	AW	TR	Beker	/	50	150	3	4	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
99	56	/	1	ROM	AW	TR	Beker	DERU P1-12	-25	150	1	10	0	0	1	/	Wafeldecor	Nee	/	Zeer bleek baksel, geen deklaag
100	81	/	1	ROM	ORG	GROND	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Grondmonster
101	81	/	1	ROM	AW	GW	Kruik	/	/	/	0	77	2	1	1	/	/	Nee	KL?	Driedelig oor
103	81	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster
104	56	/	1	ROM	BOT	DIER	/	/	/	/	0	0	0	12	12	/	/	Nee	/	/
105	51	1	1	ROM	ORG	/	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	Grondmonster
106	75	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	2	2	/	/	Nee	/	/
106	75	/	1	ROM	AW	GV	Beker	/	/	/	0	1	0	0	1	/	Kleibestrooiing; Techniek B	Nee	/	/
106	75	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	77	0	0	1	/	/	Nee	/	/
106	75	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	15	0	0	15	/	/	Nee	/	/
106	75	/	1	ROM	AW	GW	Kruik	/	/	/	0	12	2	0	1	/	/	Nee	/	Lichtbruin baksel met brokjes wit potgruis
106	75	/	1	ROM	AW	GW	Kruik	HOFH 51	50	125	1	3	0	2	1	/	/	Nee	/	Vierledig
106	75	/	1	ROM	AW	KU	Kurkurne	/	1	200	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
106	75	/	1	ROM	AW	KU	Kurkurne	VV 34-38	30	100	1	0	0	0	1	/	Kamstreek	Nee	/	/
106	75	/	1	ROM	BOT	MENS	/	/	/	/	0	0	0	6	1	/	/	Nee	/	/
106	75	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	2	0	0	1	/	/	Nee	/	/

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
106	75	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	12	3	0	1	/	Reducerend	Nee	/	/
106	75	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	2	0	0	2	/	Reducerend	Nee	/	/
106	75	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	Reducerend	Nee	/	/
106	75	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	1	0	0	0	1	/	/	Nee	TO	Eenvoudige rand van bord of beker
106	75	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	3	0	0	3	/	/	Nee	TO	/
106	75	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	1	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
106	75	/	1	ROM	AW	RW	Pot	ST 201 A	/	/	1	1	0	0	1	/	Reducerend	Nee	/	/
106	75	/	1	ROM	AW	RW	Deksel	ST 219	50	320/330	1	0	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
106	75	/	1	ROM	AW	TS	Bord	DRAG 15/17	20	40	1	0	0	0	1	/	/	Nee	ZG-LG	Verbrand
107	65	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster
108	72	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Inhoud: 66 gram
108	72	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	Reducerend	Nee	/	/
108	72	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	3	1	0	1	/	Reducerend	Nee	/	/
109	72	1	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	5	5	/	/	Nee	/	5,5 gram
110	72	2	1	ROM	AW	GW	/	HOFH 50-51	50	125	1	9	2	1	1	/	/	Nee	MV	Driedelig oor
110	72	2	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	1	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
111	68	/	1	ROM	BOT	MENS	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	5,5 gram
112	68	/	1	ROM	MET	FE	/	/	/	/	0	0	0	10	10	/	/	Nee	/	/
113	68	/	1	ROM	BOT	MENS	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	2 gram
114	82	/	1	ROM	BOT	MENS?	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Ruggenwervels? 92 gram
115	70	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
116	70	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
117	70	/	1	ROM	BOT	DIER	/	/	/	/	0	0	0	23	23	/	/	Nee	/	/
118	68	/	1	ROM	BOT	MENS	Schedel	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Schedel + inhoud: 247 gram
119	68	/	1	ROM	BOT	MENS	Voet	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Voet 1: 79 gram
120	68	/	1	ROM	BOT	MENS	Voet	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Voet 2: 28 gram
121	68	/	1	ROM	BOT	MENS	Kaak	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	8 gram
122	68	/	1	ROM	BOT	MENS	Bovenbenen	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	21,8 gram
123	60	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	1	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
124	60	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster
125	62	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	10	2	0	1	/	/	Nee	/	Sterk verbrand
127	62	/	1	ROM	AW	TR	Bord	DERU A18	5/1	85/90	5	0	2	0	1	/	Deklaag	Nee	CH	Rode deklaag, bleek baksel
128	68	/	1	ROM	BOT	MENS	Bekken	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	209 gram
129	68	1	1	ROM	BOT	MENS	Rechterhand	/	/	/	0	0	0	15	15	/	/	Nee	/	/
130	68	/	1	ROM	BOT	MENS	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	35 gram
131	68	/	1	ROM	BOT	MENS	Wervels, ribben, schouders	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	511 gram
132	68	/	1	ROM	AW	GV	Beker	/	/	/	0	1	0	0	1	/	Techniek B; Zandbestrooiing	Nee	/	/
133	59	1	1	ROM	BOT	DIER?	Crematierest?	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	Nee	/	/
133	59	1	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	2	2	/	/	Nee	/	/
133	59	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	2	0	0	1	/	/	Nee	/	/
133	59	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	Reducerend	Nee	/	/
134	59	/	1	ROM	BOT	MENS?	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	4 gram + 40 gram
135	59	/	1	ROM	AW	AM	Amfoor	DRES 20?	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	ZS	Dun, dus misschien

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
																				oudere of jongere vorm dan DRES 20
135	59	/	1	ROM	BOT	DIER?	Crematierest?	/	/	/	0	0	0	7	7	/	/	Nee	/	/
135	59	/	1	ROM	AW	GW	/	/	50	275	0	1	0	0	1	/	/	Nee	MV	/
136	75	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster
137	75	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	3	0	0	3	/	/	Nee	/	Verbrand
137	75	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	20,5 gram + 43 gram
138	48	/	1	ROM	MET	FE	/	/	/	/	0	0	0	6	6	/	/	Nee	/	/
139	48	/	1	ROM	AW	GV	Beker	/	/	/	0	1	0	0	1	/	Kleibestrooiing; Techniek B	Nee	/	/
139	48	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	3	0	0	3	/	/	Nee	/	/
139	48	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	2	0	0	2	/	/	Nee	TO	/
139	48	/	1	ROM	AW	TS	Bord	/	20	120	1	0	0	0	1	/	/	Nee	ZG	/
140	48	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	93,5 gram
141	49	1	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	2	2	/	/	Nee	/	Monster
141	49	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	/
142	49	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster
143	49	/	1	ROM	AW	GW	/	/	50	275	0	16	0	0	1	/	/	Nee	MV	/
143	49	/	1	ROM	AW	TN	/	/	-25/-20	150	0	0	1	0	1	/	/	Nee	/	/
144	50	/	1	ROM	BOT	DIER	/	/	/	/	0	0	0	3	3	/	/	Nee	/	/
144	50	/	1	ROM	MET	FE	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
144	50	/	1	ROM	AW	GV	Beker	/	50		1	0	0	0	1	/	Techniek A	Nee	MV	Omgeplooid en verdikte lip, korte hals, vermoedelijk Heerlen

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
144	50	/	1	ROM	AW	GW	/	/	50	275	0	4	0	0	4	/	/	Nee	MV	/
144	50	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	RY	/
144	50	/	1	ROM	AW	GW	/	/	70		0	1	0	0	1	/	/	Nee	TI	/
144	50	/	1	ROM	AW	RW	Bord	/	/	/	0	0	1	0	1	/	/	Nee	/	/
144	50	/	1	ROM	AW	RW	Deksel	ST 219	/	/	1	0	0	0	1	/	Reducerend	Nee	/	/
145	83	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	6	6	/	/	Nee	/	/
146	83	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster
147	83	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	3,5 gram
148	83	/	1	ROM	AW	GW	Beker	VV 319 en 331, cfr. NB 33	250	350	0	8	0	0	0	155	Deuken; Gesmookt	Nee	/	/
149	61	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	1	0	0	1	/	/	Nee	TO	/
150	63	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
150	63	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
150	63	/	1	ROM	AW	RW	Bord	ST 218	70		1	0	0	0	1	/	/	Nee	RG-RO	/
150	63	/	1	ROM	AW	TN	/	/	-25/-20	150	0	0	1	0	1	/	/	Nee	CH	/
151	52	/	1	ROM	BOT	DIER?	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Gefragmenteerd : 45,5 gram
152	52	/	1	ROM	AW	AM	/	/	/	/	0	2	0	0	2	/	/	Nee	/	/
152	52	/	1	ROM	AW	GV	/	/	/	/	1	0	0	0	1	/	Techniek A	Nee	HE?	Slechte staat, gelijkend op VV 140, daar Flavisch
152	52	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	2	0	0	2	/	/	Nee	/	/
152	52	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	6	0	0	6	/	/	Nee	/	Verbrand
152	52	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
152	52	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	2	0	0	1	/	Reducerend	Nee	/	/
152	52	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	0	1	0	1	/	Reducerend	Nee	/	/

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
152	52	/	1	ROM	AW	RW	Pot	CW OX HEER P1	130	200	1	0	0	0	1	/	Barbotine; Deklaag	Nee	/	Slechte staat
152	52	/	1	ROM	MET	SLAK	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
153	52	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster
154	83	/	1	ROM	AW	RW	Kom	VV 518	275	325	1	0	0	0	1	/	/	Nee	TO	Pot 1. Volledig, einde derde of vierde eeuw
155	83	/	1	ROM	AW	GW	Beker	VV 319 en 331, cfr. NB 33	250	350	4	10	0	0	1	149	Deuken; Gesmoekt	Nee	/	Pot 2
156	83	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
157	86	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	127 gram
158	86	/	1	ROM	AW	DO	Dolium	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	Dolia komen voor tot in de 3de eeuw, maar in Tongeren vooral te vinden in contexten van 1ste eeuw
158	86	/	1	ROM	MET	FE	/	/	/	/	0	0	0	2	2	/	/	Nee	/	/
158	86	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	Oranjebeige, zandig
158	86	/	1	ROM	AW	GW	Kruik	/	/	/	0	5	1	0	0	162	/	Nee	RY	/
159	85	/	1	ROM	AW	GW	/	/	50	275	0	2	0	0	2	/	/	Nee	MV	/
160	85	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	7 gram
161	86	/	1	ROM	AW	TR	Beker	DERU P1-12	-25	150	4	10	3	0	1	/	Kerfband; Reducerend	Nee	/	Pot 1
162	86	/	1	ROM	AW	GW	Kruik	HOFH 50-51	50	125	1	45	0	0	1	158	/	Nee	RY	Pot 2. ook inhoud kruik in dit zakje. Drieledig oor
162	86	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Inhoud pot 2: 85,5 gram
162	86	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Inhoud pot 1: 19,5 gram

Vondst nr	Spoor nr	Laag	Vlak	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	F	MAI	Deel van vondstnr	Versiering	Stempel	Baksel	Opmerkingen
162	86	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	2	0	0	2	/	Reducerend	Nee	/	/
163	86	/	1	ROM	ORG	HK	/	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Monster
164	72	/	1	ROM	AW	GW	Kruik	/	/	100	0	17	0	2	1	/	/	Nee	RY	Vierledig oor, op basis hiervan eerste eeuw
165	23	/	1	ROM	AW	TS	Kop	DRAG 35	80	120	1	1	0	0	1	/	Barbotine	Nee	ZG-LG	/
166	85	/	1	ROM	BOT	MENS	Kaak en tanden	/	/	/	0	0	0	4	1	/	/	Nee	/	
166	85	/	1	ROM	BOT	MENS	Schedel	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	138 gram
167	85	/	1	ROM	MET	FE	Nagel	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	Nee	/	/
167	85	/	1	ROM	AW	TN	Fles	DERU BT6?	-25	150	1	0	0	0	1	/	/	Nee	SE	Omgeplooid afgeplatte rand en korte hals
168	85	/	1	ROM	BOT	MENS	Benen	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	181 gram
169	55	/	1	ROM	BOT	MENS?	/	/	/	/	0	0	0	2	2	/	/	Nee	/	/
170	58	/	1	ROM	AW	GW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	Oranje
170	58	/	1	ROM	AW	GW	/	/	50	275	0	3	0	0	1	/	/	Nee	MV	/
170	58	/	1	ROM	AW	KU	Kurkurne	/	1	200	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	/
170	58	/	1	ROM	AW	RW	/	/	/	/	0	1	0	0	1	/	/	Nee	/	Reducerend, lijkt op beker DERU P1-12
170	58	/	1	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	1	0	0	1	/	Reducerend	Nee	TO	/
170	58	/	1	ROM	AW	TN	/	/	-25/-20	150	0	0	1	0	1	/	/	Nee	/	/
170	58	/	1	ROM	AW	TN	Bord	DERU A1	-25/-20	65/70	1	0	0	0	1	/	/	Nee	/	Verbrand
170	58	/	1	ROM	AW	TR	/	/	-25/-20	150	0	1	0	0	1	/	Kerfband	Nee	/	/
171	86	/	1	ROM	BOT	MENS	Crematierest	/	/	/	0	0	0	0	0	/	/	Nee	/	Inhoud V161: 82 gram
172	0	/	0	ROM	AW	GW	/	/	50	275	0	2	0	0	2	/	/	Nee	MV	/
172	0	/	0	ROM	AW	RW	/	/	50	320/330	0	1	0	0	1	/	Reducerend	Nee	TO	/

DSC-nummer	Soort opname	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Genomen uit	Opmerkingen
0003-0009	Overzicht	1	/	Overzicht zuidhoek	ZO	/
0010-0020	Overzicht	1	/	Overzicht zuidhoek	/	/
0021-0025	Detail	1	4	Crematiegraf vlak 0	ZO	/
0026-0029	Detail	1	3	/	ZO	/
0030-0032	Detail	1	2	/	NO	/
0033-0035	Detail	1	7	/	ZO	/
0036-0038	Overzicht	1	/	Overzicht zuidhoek	NO	/
0039-0043	Overzicht	1	/	/	ZZO	/
0044-0050	Overzicht	1	/	/	ZO	/
0051-0055	Overzicht	1	/	/	NNW	/
0056-0058	Overzicht	1	/	/	NNW	/
0059	Overzicht	1	/	/	/	/
0060	Werkfoto	1	/	/	/	/
0061	Overzicht	1	/	/	/	/
0062	Werkfoto	1	/	/	/	/
0068-0074	Overzicht	1	/	/	ZO	/
0075-0077	Overzicht	1	/	/	/	/
0078-0084	Overzicht	1	/	/	W	/
0085-0087	Detail	1	7	Opnieuw schoongemaakt	ZO	/
0088-0095	Detail	1	11	/	WNW	/
0096-0099	Detail	1	12	/	ZW	/
0100-0102	Detail	1	9	/	NNO	/
0103	Werkfoto	1	/	Sfeerbeeld	/	/
0104	Detail	1	9	Met ingekraste aflijning	NNO	/
0105-0107	Detail	1	14	/	NNO	/
0108-0111	Detail	1	13	/	NNO	/
0112-0117	Detail	1	17, 18, 19	/	ZO	/
0118- 0119	Werkfoto	1	/	Tijdelijk overzicht	/	/
0120-0125	Detail	1	15, 20, 21	/	NO	/
0126-0129	Detail	1	20	/	NO	/
0130-0132	Detail	1	41	/	N	Fout fotonummer
0133	Werkfoto	1	/	/	/	/
0134-0136	Overzicht	1	/	/	ZO	/
0137-0140	Overzicht	1	/	/	ZO	/
0141-0148	Overzicht	1	/	Smalle middenstrook	/	/
0149-0151	Detail	1	21	/	W	/
0152-0155	Detail	1	22	/	NW	/
0156-0158	Detail	1	23	/	NW	/
0159-0162	Detail	1	24	/	NW	/
0163-0166	Detail	1	25-29	/	W	/
0167-0171	Detail	1	31-33	/	W	/
0172-0175	Detail	1	34-35	/	W	/
0176-0179	Detail	1	36	/	ZO	/
0180-0182	Detail	1	37	/	ZO	/
0183-0185	Detail	1	38	/	ZO	/
0186-0188	Detail	1	39	/	ZW	/
0189-0191	Detail	1	40	/	W	/
0192-0194	Werkfoto	1	/	Overzicht smalle middenstrook ingekrast	/	/
0195-0199	Detail	1	33, 35	/	ZO	/
0200-0203	Werkfoto	1	11	Tussentijds detail S 11	NW	/
0204-0206	Coupe	1	5, 6	/	ZZO	/
0207-0209	Coupe	1	6	/	ZZO	/
0210-0212	Coupe	1	5	/	ZZO	/
0213-0215	Werkfoto	1	12/42	Tussentijd detail S12/42	/	/
0216-0221	Detail	1	11	/	NW	/
0222-0223	Detail	1	11	/	/	/
0224	Werkfoto	1	/	Sfeerbeeld Daan	/	/
0225-0228	Detail	1	12	/	NO	/

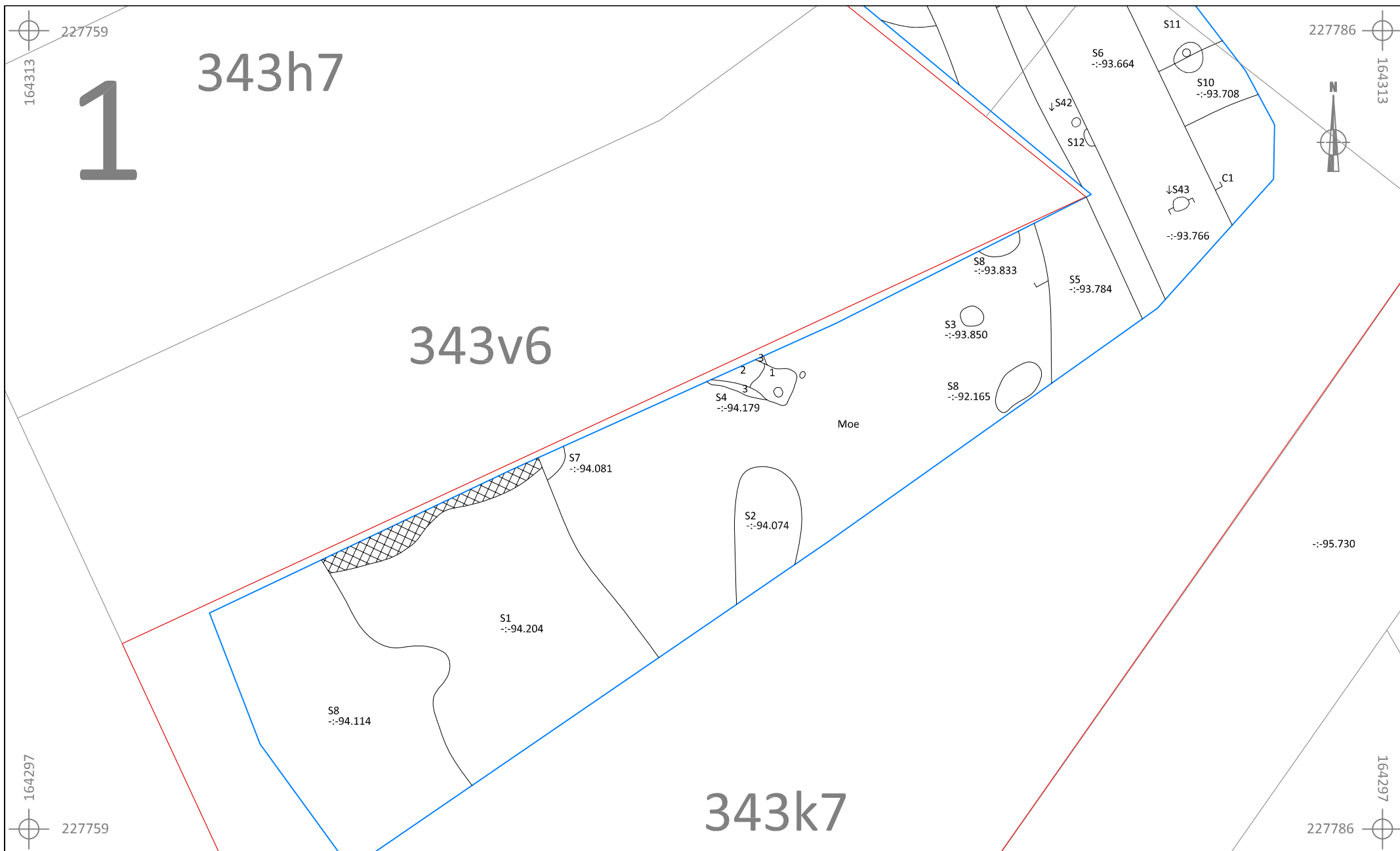
DSC-nummer	Soort opname	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Genomen uit	Opmerkingen
0229-0230	Detail	1	12	/	/	/
0231	Werkfoto	1	/	Sfeerbeeld Maxim	/	/
0232-0236	Detail	1	42	/	NO	/
0237-0240	Detail	1	12	/	NO	/
0241-0242	Detail	1	12	/	/	/
0243-0245	Detail	1	12	/	NO	/
0246-0248	Detail	1	12	/	/	/
0249	Werkfoto	1	/	Sfeerbeeld arbeiders	/	/
0250-0254	Detail	1	42	/	ZO	/
0255-0256	Detail	1	42	/	/	/
0257-0260	Detail	1	3	/	Z	/
0261-0265	Detail	1	3	/	/	/
0266-0267	Detail	1	3	/	Z	/
0268	Detail	1	3	/	/	/
0269-0272	Detail	1	43	/	O	/
0273-0275	Coupe	1	43	/	/	/
0276-0278	Coupe	1	5, 6	Coupe 2	ZO	/
0279-0281	Coupe	1	6	Coupe 2	ZO	/
0282-0285	Coupe	1	5	Coupe 2	ZO	Verkeerd spoornummer op foto
0286-0290	Coupe	1	44	/	ZO	/
0291-0297	Coupe	1	10	/	N	/
0298-0300	Coupe	1	15, 20	/	ZZO	/
0301-0303	Coupe	1	36	/	/	/
0304-0306	Coupe	1	21	/	/	/
0307	Werkfoto	1	/	/	/	/
0308-0314	Coupe	1	13	/	NO	/
0317-0319	Coupe	1	14	/	N	/
0320-0324	Coupe	1	41	/	ZO	/
0325-0328	Coupe	1	18	/	ZO	/
0329-0332	Coupe	1	18, 19	/	NO	/
0333-0335	Coupe	1	22, 37, 38	/	NW	/
0336-0338	Coupe	1	23	/	ZO	/
0339-0344	Coupe	1	17	/	NO	/
0345-0348	Coupe	1	24	/	WZW	/
0349-0351	Coupe	1	16	Coupe 1	OZO	/
0352-0354	Coupe	1	26	/	ONO	Fotobordje = fout (28 ipv 26)
0355-0357	Coupe	1	25	/	Z	/
0358-0360	Coupe	1	27, 28	/	OZO	/
0361-0363	Coupe	1	30	/	ZO	/
0364-0366	Werkfoto	1	/	Overzicht coupes	/	/
0367-0369	Coupe	1	27	/	OZO	/
0370-0372	Coupe	1	16, 40	/	ZO	/
0373-0375	Coupe	1	26, 29	/	OZO	Fotobordje = fout (28 ipv 26)
0378-0380	Coupe	1	16	Coupe 3	ZZW	/
0381-0383	Coupe	1	33	/	ZO	/
0384-0386	Coupe	1	29, 31	/	/	Fotobordje = fout (25 ipv 29)
0387-0388	Werkfoto	/	/	Overzicht coupes smalle middenstrook	/	/
0389-0390	Werkfoto	/	/	Sfeerbeeld arbeiders	/	/
0391-0408	Overzicht	1	/	Overzicht Noordhoek	NW	/
0409-0412	Overzicht	1	/	Overzicht noordhoek	W	/
0413-0415	Overzicht	1	/	Overzicht noordhoek	NO	/
0416	Overzicht	1	/	/	Z	/
0417-0423	Overzicht	1	/	/	ZO	/
0424-0425	Overzicht	1	/	/	W	/

DSC-nummer	Soort opname	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Genomen uit	Opmerkingen
0426-0428	Detail	1	46	/	NW	/
0429-0431	Detail	1	47	/	NO	/
0432-0434	Detail	1	48-50	/	NO	/
0435-0437	Detail	1	51	/	NW	/
0438-0440	Detail	1	52	/	NW	/
0441-0443	Detail	1	53	/	ZO	/
0444-0446	Detail	1	54	/	ZO	/
0447-0449	Detail	1	55	/	ZO	/
0450-0451	Detail	1	56	/	O	/
0452-0454	Detail	1	57	/	O	/
0455-0457	Detail	1	59	/	Z	/
0458-0460	Detail	1	59-63	/	ZO	/
0461-0463	Detail	1	64	/	O	/
0464-0466	Detail	1	65	/	O	/
0467-0469	Detail	1	66	/	NO	/
0470-0472	Detail	1	67, 68	/	W	/
0473-0475	Detail	1	70	/	N	/
0476-0478	Detail	1	71	/	NW	/
0479-0481	Detail	1	73	/	NW	Op bordje S 72
0482-0484	Detail	1	72	/	N	Op bordje S 73
0485-0487	Detail	1	74, 75	/	NO	/
0488-0490	Detail	1	76	/	NW	/
0491-0503	Overzicht	1	/	/	/	/
0504-0515	Coupe	1	34	/	NW	/
0517-0519	Coupe	1	47	/	NO	Onscherp
0520-0522	Coupe	1	47, 54	/	NW	Onscherp
0523-0525	Coupe	1	55	/	N	Onscherp
0526-0528	Coupe	1	54	/	NO	Onscherp
0529-0531	Coupe	1	54	2e zijde	/	Onscherp
0532-0535	Coupe	1	64	/	Z	/
0536-0538	Coupe	1	67	/	O	/
0539-0540	Coupe	1	56, 76, 77	/	ONO	/
0542-0548	Coupe	1	57	Coupe 1	NO	Fout
0549-0554	Coupe	1	56	/	/	/
0555-0557	Coupe	1	56, 76, 77	/	ONO	/
0558-0560	Coupe	1	57	Coupe 2	ZO	/
0561-0563	Coupe	1	58	/	?	/
0564-0566	Coupe	1	74, 80, 79, 78	/	ZO	/
0567	Werkfoto	1	/	/	/	/
0568-0572	Werkfoto	1	/	Tussentijdse foto coupe	/	/
0573-0576	Detail	1	68	/	W	/
0577	Overzicht	1	/	Overzicht met S 68	/	/
0578	Coupe	1	81, 51	/	ZO	/
0579-0581	Coupe	1	51	/	ZO	/
0582-0584	Coupe	1	81	/	ZO	/
0585-0590	Coupe	1	75	/	W	/
0591-0593	Detail	1	72	/	Z	/
0594-0598	Detail	1	68	/	ZW	/
0599-0608	Detail	1	68	/	NW	/
0609-0612	Coupe	1	59	/	ZO	/
0615-0618	Coupe	1	82	/	WNW	/
0619-0622	Detail	1	62	/	W	/
0623-0632	Detail	1	62	/	/	/
0633-0638	Detail	1	62	/	/	/
0639-0641	Coupe	1	63	/	?	/
0642-0645	Detail	1	83	/	NO	/
0646-0647	Detail	1	83	/	/	/
0648-0656	Detail	1	83	/	/	/

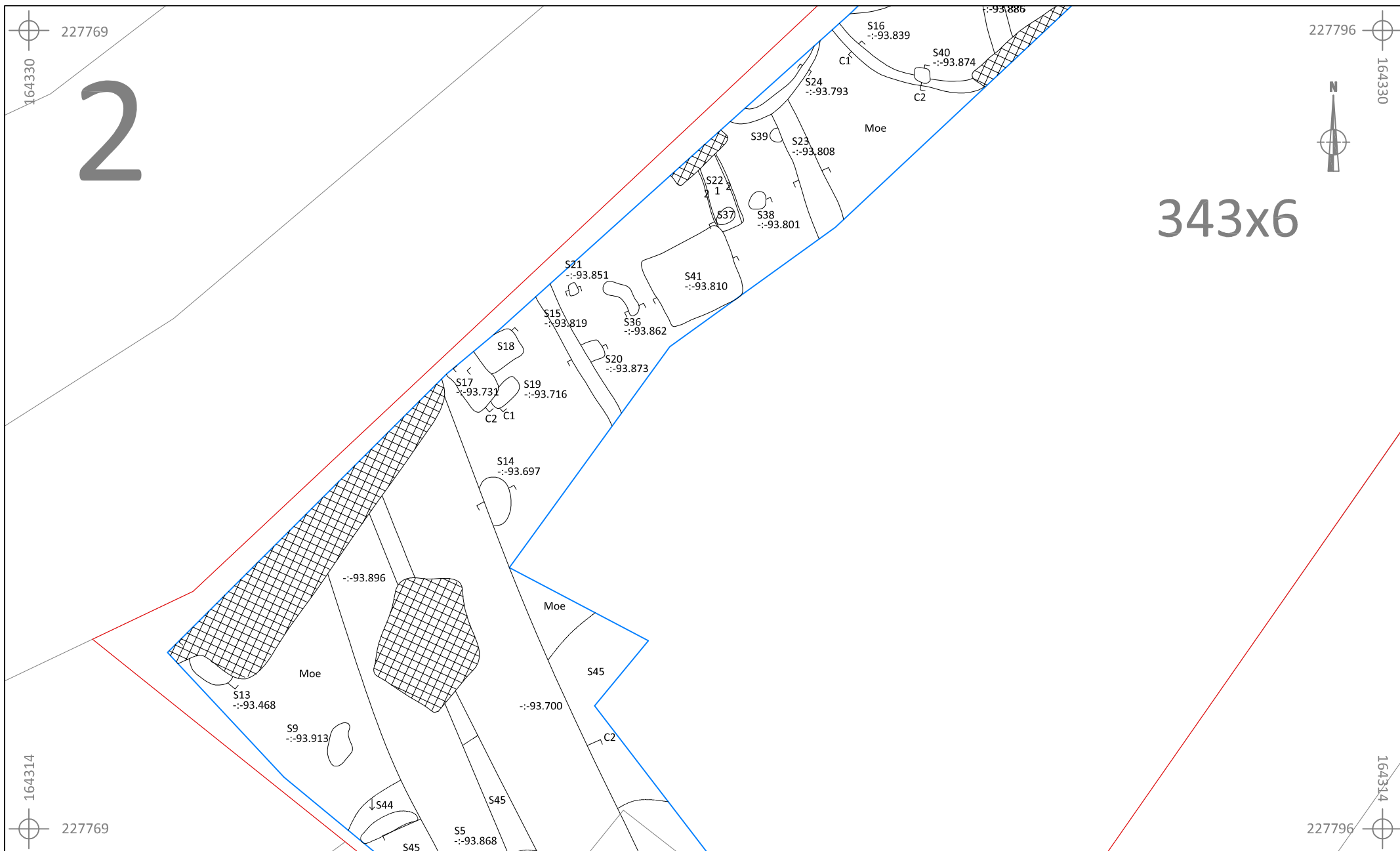
DSC-nummer	Soort opname	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Genomen uit	Opmerkingen
0658-0660	Coupe	1	61	/	?	Oriëntatie ontbreekt
0661-0664	Coupe	1	63	/	?	Oriëntatie ontbreekt
0665	Coupe	1	52	/	?	/
0666-0670	Detail	1	83	/	ZZW	/
0671	Detail	1	83	/	/	/
0672-0674	Coupe	1	52	/	?	/
0675-0677	Coupe	1	84	/	?	/
0678-0680	Detail	1	86, 50	/	NW	/
0681	Werkfoto	1	/	Overzicht coupes grafcluster	/	/
0682-0688	Detail	1	86	/	NNO	/
0689-0691	Detail	1	50	/	?	Oriëntatie ontbreekt
0692-0679	Detail	1	85	/	NNO	/
0698-0700	Detail	1	85	/	/	/
0701-0704	Coupe	1	50	/	?	/
0705-0708	Detail	1	50	Deel S 50 onder S 85	NO	/

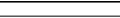

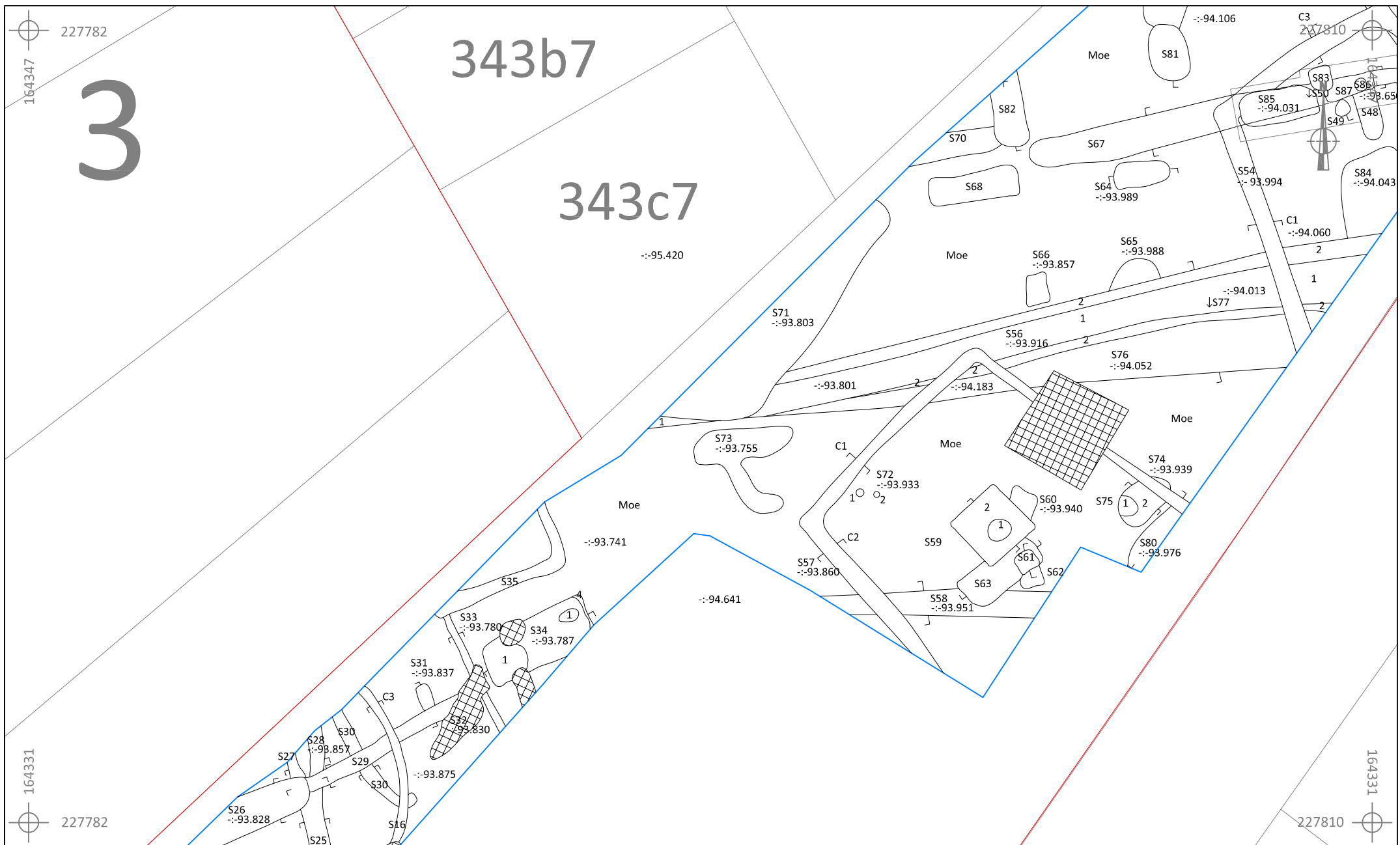
	TO-14-RA		Onderwerp		Datum		Legende			
	Tongeren - Raperiestraat		Overzichtsplan		Mei 2014		 Spoorcontouren	 Coupehaken	 Verstoring	
			Schaal		0 17,5 m		S1 Spoornummer	V1 Vondstnummer	32 B Perceelnummer	
	1 : 350						1 Laagnummer	-:- 94.508 Absolute hoogte (in m TAW)	 Perceelgrens	

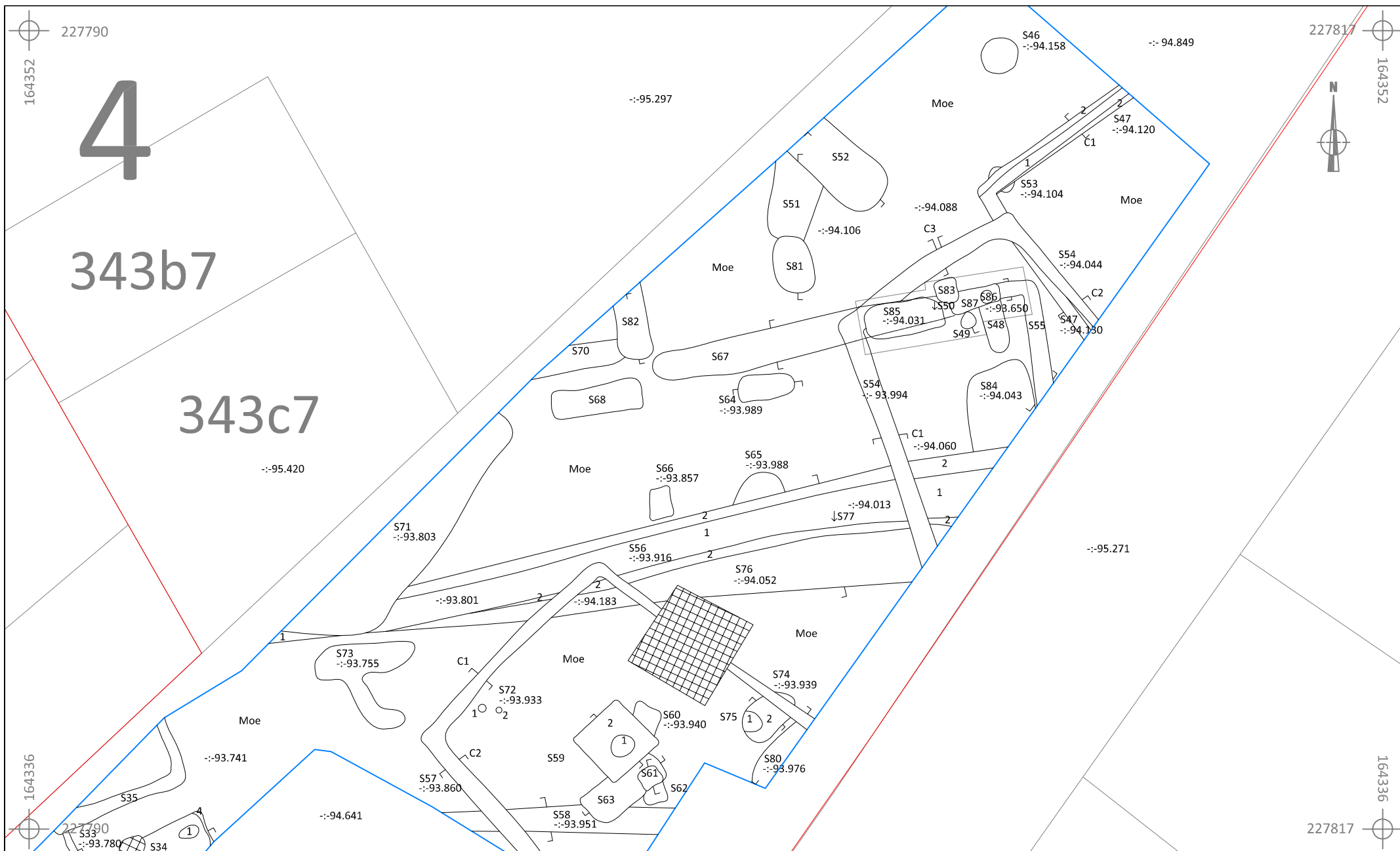
	Onderwerp		Datum		Legende			
	TO-14-RA		Detailplan sporen		Mei 2014			
	Tongeren - Raperiestraat		Schaal 1 : 100					
					S1 1	Spoorcontouren Spoornummer Laagnummer	V1 -:- 40.508	Coupehaken Vondstnummer Absolute hoogte (in m TAW)

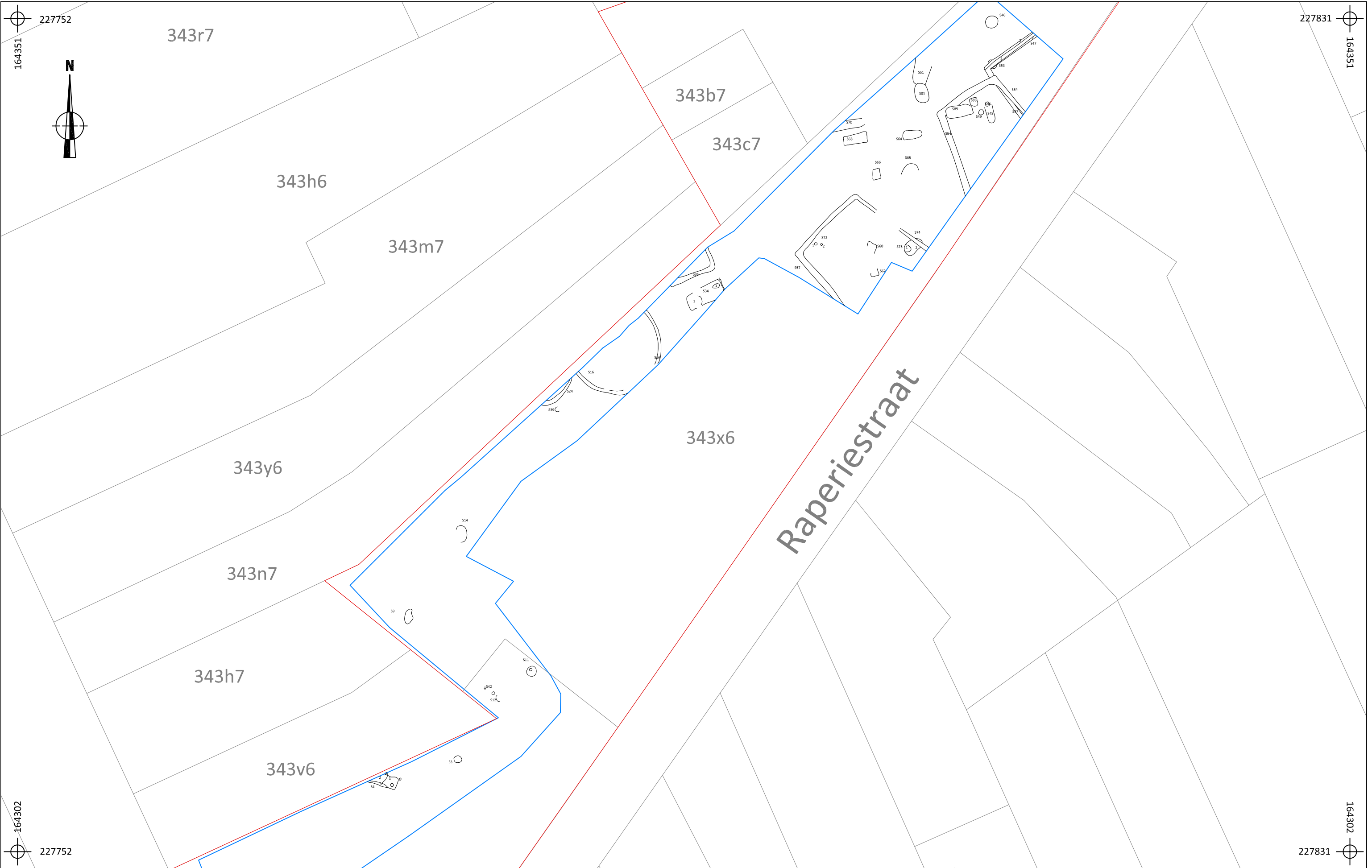
 ARON bvba	TO-14-RA	Onderwerp	Datum	Legende			
		Detailplan sporen	Mei 2014	 Spoorcontouren	 Coupehaken	 Verstoring	
	Tongeren - Raperiestraat	Schaal 1 : 100		S1	Spoornummer	V1	Vondstnummer
				1	Laagnummer	-:- 40.508	Absolute hoogte (in m TAW)

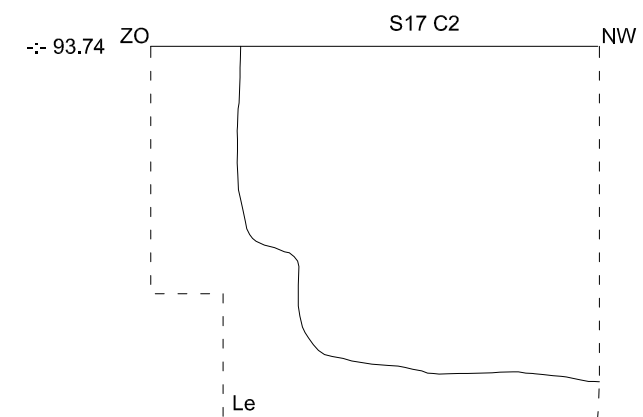
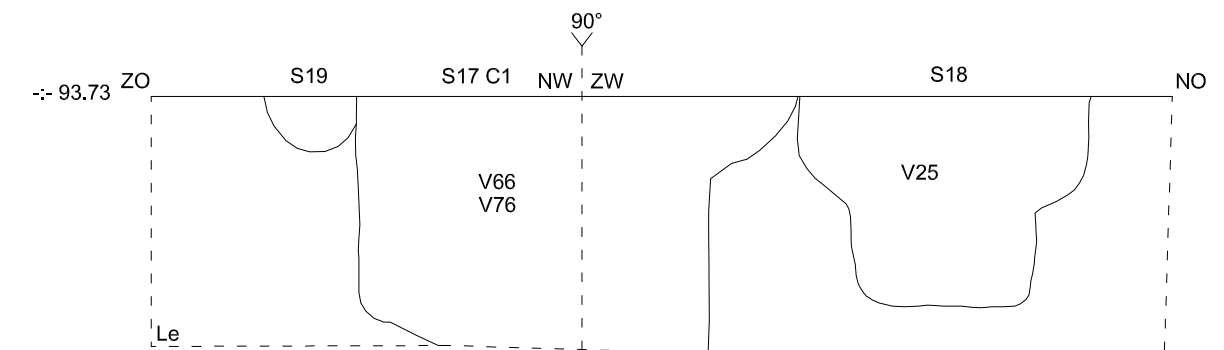
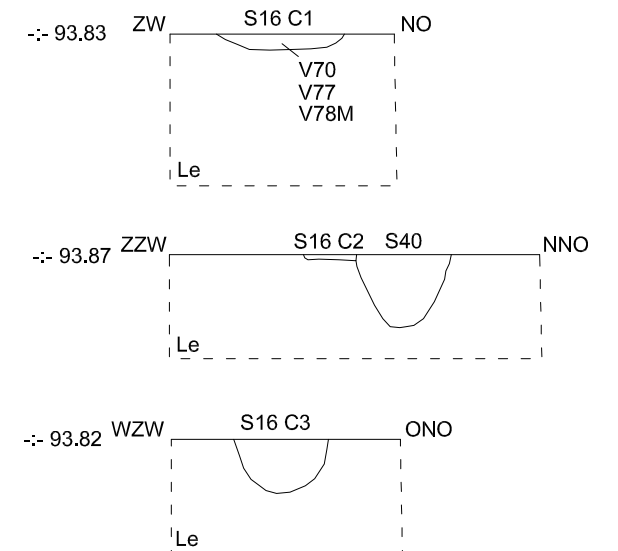
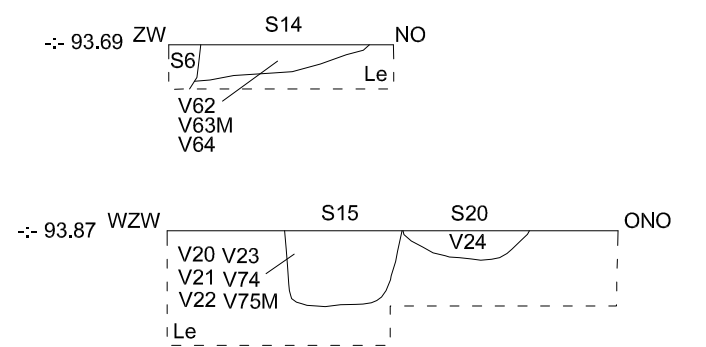
	Onderwerp		Datum		Legende		
	TO-14-RA		Detailplan sporen		Mei 2014		
	Tongeren - Raperiestraat		Schaal		<div> <div>0</div> <div>5 m</div> </div>		
	1 : 100						
		S1		Spoorcontouren		Coupehaken	
		1		Spoornummer		V1	
				Laagnummer		Vondstnummer	
						Absolute hoogte (in m TAW)	

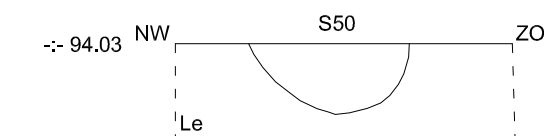
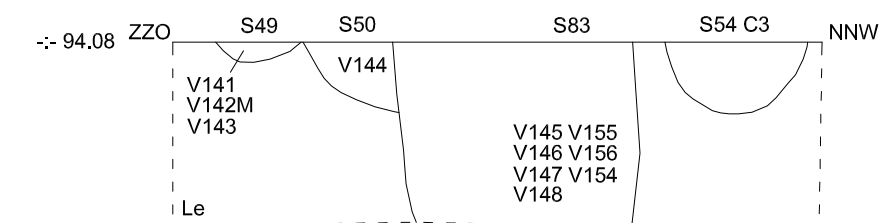
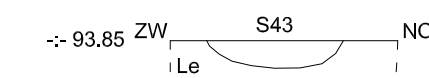
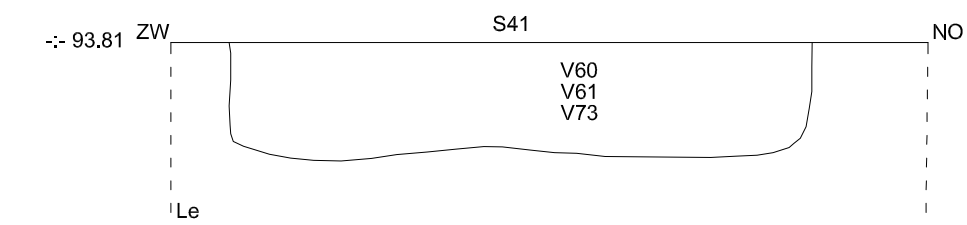
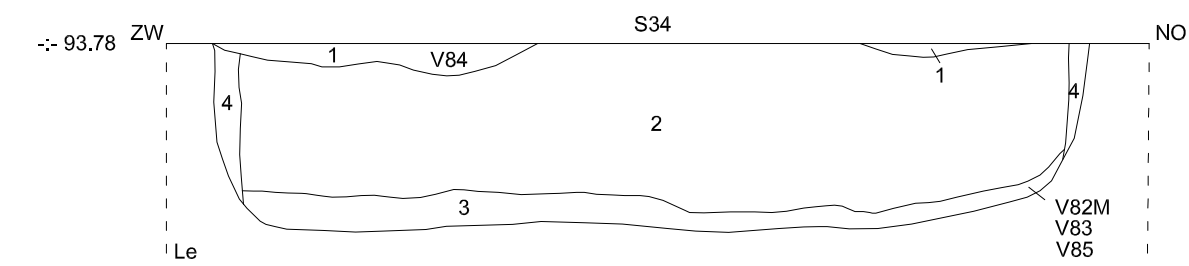
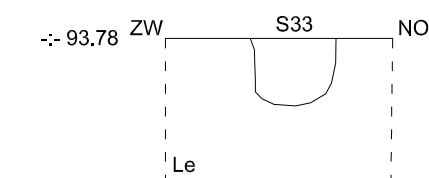
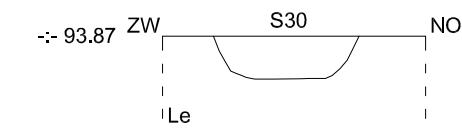
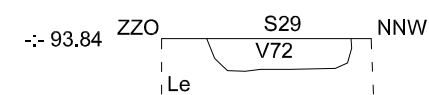
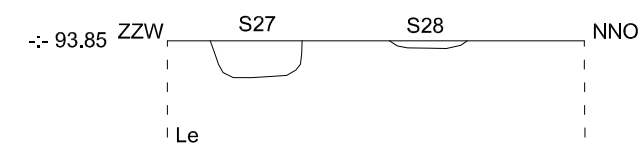
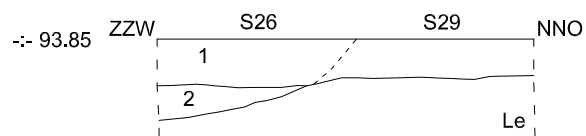
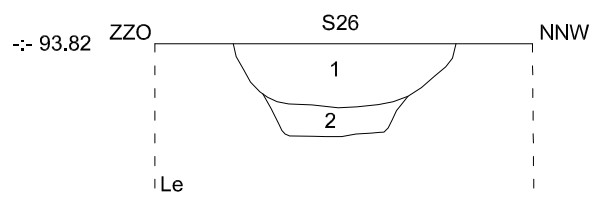
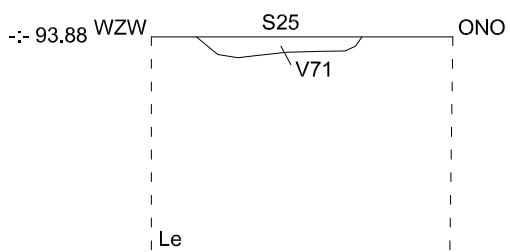
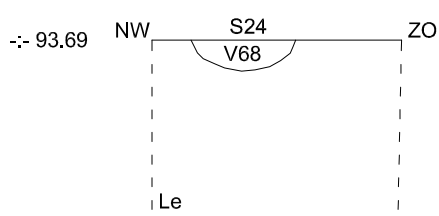
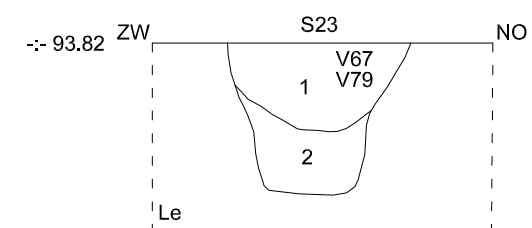
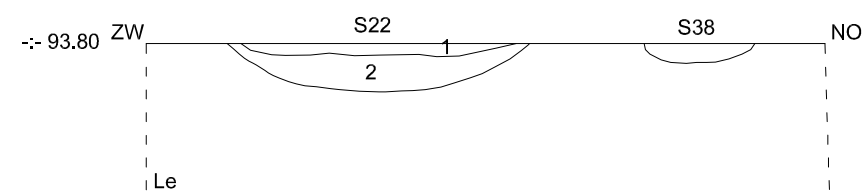
	TO-14-RA	Onderwerp	Datum	Legende				
		Detailplan sporen	Mei 2014		Spoorcontouren		Coupehaken	
	Tongeren - Raperiestraat	Schaal 1 : 100		S1	Spoornummer	V1	Vondstnummer	
				1	Laagnummer	-:- 40.508	Absolute hoogte (in m TAW)	

	TO-14-RA		Onderwerp	Datum		Legende			
	Tongeren - Raperiestraat		Overzichtsplan graven	Mei 2014		 Grafcontouren	-:- 94.508	Absolute hoogte (in m TAW)	
			Schaal 1 : 200			S1 Spoornummer			
						1 Laagnummer			

	TO-14-RA	Onderwerp	Datum	Legende						
		Detailplan: coupes	Mei 2014		Rand coupe	Le	Moederbodem	-:- 93.50	Absolute hoogte (in m TAW)	
	Tongeren - Raperiestraat	Schaal 1 : 20	<div><div>0</div><div><div></div><div></div><div></div><div></div><div></div></div><div>1 m</div></div>	S1	Spoornummer	1M	Monsternummer		Verstoring	
				1	Laagnummer	V1	Vondstnummer			

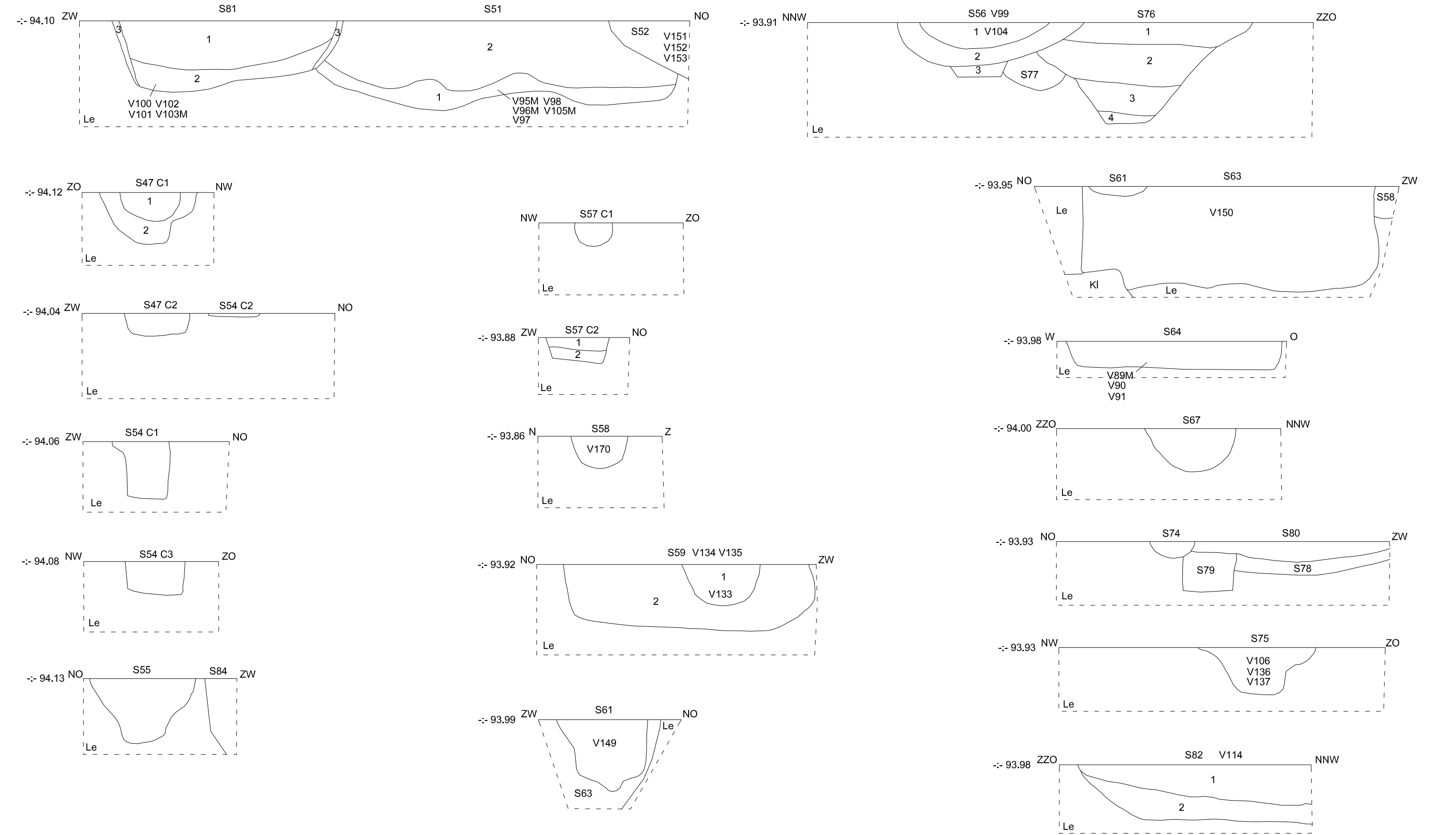

TO-14-RA

Tongeren -
Raperiestraat

Onderwerp		Datum		Legende				
Detailplan: coupes		Mei 2014			Rand coupe	Le	Moederbodem	-93.50 Absolute hoogte (in m TAW)
Schaal				S1	Spoornummer	1M	Monsternummer	Verstoring
1 : 20				1	Laagnummer	V1	Vondstnummer	

TO-14-RA

Tongeren -
Raperiestraat

Onderwerp		Datum		Legende				
Detailplan: coupes		Mei 2014						
Schaal	1 : 20	<div><div></div><div></div><div></div><div></div><div></div></div>	01 m					
				S1	Spoornummer	1M	Monsternummer	Absolute hoogte (in m TAW)
				1	Laagnummer	V1	Vondstnummer	Verstoring

AANGETEKEND

ARON bvba
t.a.v. Mevr. Elke WESEMAEL
t.a.v. Mevr. Petra DRIESEN
Diesterstraat 44 bus 201
3800 Sint-Truiden

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
		2014/111	1
vragen naar / e-mail	telefoonnummer	datum	
steven.mortier@rwo.vlaanderen.be	+32 2 553 16 26	28 MAART 2014	

betreft: **Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische opgraving te Tongeren, Raperiestraat en Henisstraat (2014/111)**

Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft bovenvermelde vergunningsaanvraag ontvangen op 13 maart 2014.

Volgens artikel 15 § 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 en 1 april 2011, beschikt Onroerend Erfgoed, vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier, over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren. Deze termijn kan verlengd worden met 30 dagen wanneer het agentschap het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen wenst in te winnen.

INLEIDING

De aanvraag heeft betrekking op een terrein gelegen in de gemeente Tongeren met adres Raperiestraat en Henisstraat, kadastraal gekend als afdeling 7, sectie A, percelen 343A7, 343B7, 343C7, 343K7 en 343X6. Het aangevraagde onderzoek betreft een archeologische opgraving en zal uitgevoerd worden van 01 april 2014 tot het einde der werken.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 6 § 1 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006 en 18 november 2011, staat: *Het is verboden zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van het agentschap archeologische opgravingen of graafwerken met de bedoeling archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen, uit te voeren.*

In artikel 6 § 2 staat: *Voor het uitvoeren van archeologische prospecties met ingreep in de bodem gelden de bepalingen die van toepassing zijn op de archeologische opgravingen.*

Gelet op artikel 12, artikel 13, artikel 14 en artikel 15 §2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, voerde Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en –methoden heeft genomen, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake Romeinse grafcontexten.

De archeologische opgraving is verantwoord gezien de aanwezige archeologische monumenten op korte termijn bedreigd zijn door sloop- en nieuwbouwwerken.

Gezien het voorgestelde personeelsplan, waarbij minstens 1 archeoloog en 1 geoloog permanent worden ingezet, de voorziene financiering en de vooropgestelde uitvoeringstermijn zijn voldoende middelen, infrastructuur en personeel beschikbaar om de archeologische opgraving uit te voeren en af te werken.

Het onderzoek van de voorgestelde opgravingsstrategie toont aan dat deze op voldoende wijze tegemoet komt aan de aard van de te onderzoeken site, de archeologische verwachtingen en de te beantwoorden vraagstellingen.

Het voorstel van publicatie via *ARON RAPPORT* tegen 40 dagen na de beëindiging van het veldwerk voldoet aan de verplichting om de resultaten van het onderzoek binnen een redelijke termijn kenbaar te maken.

BESLUIT

Een **vergunning** tot het uitvoeren van een archeologische opgraving wordt verleend aan **WE-SEMAEL Elke** van **01 april 2014 tot het einde der werken** op het terrein gelegen in de gemeente Tongeren, deelgemeente Tongeren met adres Raperiestraat en Henisstraat, kadastraal gekend als afdeling 7, sectie A, percelen 343A7, 343B7, 343C7, 343K7 en 343X6,

mits in acht name van de algemene voorwaarden uit artikel 14 § 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 1 april 2011 en 10 juni 2011, en de hierna volgende bijzondere voorwaarden:

BIJZONDERE VOORWAARDEN

Conform art. 14 § 2 van het archeologiebesluit hebben de bijzondere voorwaarden bepaald in de opgravingsvergunning voorrang op de algemene voorwaarden bepaald in art. 14 § 1. Daar waar de in deze vergunning bepaalde voorwaarden afwijken van de minimumnormen hebben de bijzondere voorwaarden voorrang. Wanneer de bijzondere voorwaarden bijkomende verplichtingen opleggen ten opzichte van de minimumnormen, vervangen deze de minimumnormen niet. Zij vormen bijkomende vereisten.

Indien de vergunninghouder door omstandigheden genoodzaakt is om af te wijken van de onderstaande methoden of andere beslissingen moet nemen die van wezenlijk belang kunnen zijn voor het verdere onderzoek, dient dit vooraf voorgelegd te worden aan Onroerend Erfgoed en aan de opdrachtgever. Beslissingen hieromtrent worden schriftelijk bevestigd en verantwoord in het rapport.

AANGETEKEND

ARON bvba
t.a.v. Mevr. Elke WESEMAEL
t.a.v. Mevr. Petra DRIESEN
Diesterstraat 44 bus 201
3800 Sint-Truiden

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk
2014/111(2)

bijlagen

vragen naar / e-mail
steven.mortier@rwo.vlaanderen.be

telefoonnummer
+32 2 553 16 26

datum
28 MAART 2014

betreft: **Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische controle met een metaaldetector te Tongeren, Raperiestraat en Henisstraat (2014/111(2))**

Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft bovenvermelde vergunningsaanvraag ontvangen op 13 maart 2014.

Volgens art 19 § 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 en 1 april 2011, beschikt Onroerend Erfgoed vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren.

INLEIDING

De aanvraag heeft betrekking op een terrein gelegen in de gemeente Tongeren met adres Raperiestraat en Henisstraat, kadastraal gekend als afdeling 7, sectie A, percelen 343A7, 343B7, 343C7, 343K7 en 343X6. Het aangevraagde onderzoek betreft het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen en zal uitgevoerd worden van 01 april 2014 tot het einde der werken.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 9 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006, staat: *Het is verboden om zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het agentschap detectoren, inzonderheid metaaldetectoren, te gebruiken om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen.* Hetzelfde artikel stelt verder: *Het gebruik van detectoren kan slechts worden vergund in het kader van een in toepassing van artikel 6, § 1, vergunde opgraving.*

Gelet op artikel 12, artikel 13 en artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van 1 april 2011 en 23 juni 2006, voerde Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en –methoden heeft genomen, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen.

Onroerend Erfgoed heeft vastgesteld dat het gebruik van de metaaldetector zal plaatsvinden in het kader van de vergunde archeologische opgraving, waarvoor een vergunning verleend werd aan **WESEMAEL Elke** met nummer **2014/111**.

Uit de opgave van de aard van de detector (*White's PRIZM III SL*) blijkt dat dit apparaat geschikt is voor het opsporen van archeologische monumenten.

BESLUIT

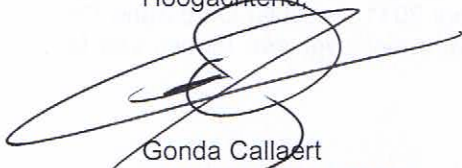
Een **vergunning** voor het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen wordt verleend aan **WESEMAEL Elke** van **01 april 2014 tot het einde der werken** op het terrein gelegen in de gemeente Tongeren, deelgemeente Tongeren met adres Raperiestraat en Henisstraat, kadastraal gekend als afdeling 7, sectie A, percelen 343A7, 343B7, 343C7, 343K7 en 343X6.

BIJKOMENDE INFORMATIE

Voor nadere toelichting bij deze vergunning en voor meer informatie betreffende uw dossier kan u zich wenden tot Steven Mortier, via steven.mortier@rwo.vlaanderen.be of +32 2 553 16 26.

Deze vergunning ontheft u niet van de verplichting om eventuele door andere wet-, decreet- en regelgevingen vereiste vergunningen, machtigingen of toelatingen te bekomen.

Hoogachtend,

Gonda Callaert
Afdelingshoofd Beheer

